

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 279 • CENA 5,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL

Švajcarska 2,30 CHF

Austrija 19,00 ATS

Makedonija 36,00 DEN

Slovenija 250 SIT

USAMLJENI JAHAIČ

★ DOK HOLIDEJ ★

279

Frenk Larami

USAMLJENI JAHAC

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 279

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala
Frank Laramy
LONELY RIDER

Recenzija i adaptacija
Zorka ĆIRIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Franjo VARGA

Naslovna strana
Franjo VARGA

Korektori
Marta MLADENOVIĆ
Marija KEČKEŠ

Štampa: 23. V 1997.

Tržište: 5. VI 1997.

Izdaju: MARKETPRINT, (Novi SAD, p. fah 20) i FORUM-PLASMAN ŠTAMPE, (N. Sad, V. Mišića 1.)

Štampa: NIJP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – LONELY RIDER

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Godišnja pretpiata za zemlju za ediciju „Dok Holidej“ iznosi 60 dinara.

Opštom uplatnicom uplatiti pretplatu na žiro račun 45700-603-3-6158, a primalac je „MARKETPRINT“ DD, 21102 Novi Sad. Potvrdu o uplati (sa naznakom gde izdanje treba slati), pošaljite na adresu: „MARKETPRINT“ DD, Poštanski fah 20, 21102 Novi Sad. Izdanje šaljemo preporučenom pošiljkom.

Psujući, Džemi Šefild je navukao vratnu maramu na lice. Vetar je nanosio sitan pesak i uznemirenost koja je jasno stavila do znanja da se nalazio pred olujom.

Tri goniča sa ranča „Mustang“ odvojila su se od ostalih i kraćim putem, preko pustinje, pohrlila da utole žeđ i snove u salunima Puebla. Za sobom su imali dug put, jer su dve hiljade grla sproveli do Haja Hamiltona, trgovca stokom na veliko, koji je Sout Plejt Riverom dostavljao u Nebrasku. Od Kolorado Springsa do Denvera i natrag, bila je šala protutnjati železnicom. Međutim, do Puebla su morali jahati. Od sedmorice kaubojja sa „Mustang“ ranča, trojica su prkosno zagazila u pustinjski pesak, kako bi za nekih petnaestak milja skratili put do grada.

Vodio ih je Oliver Kvigli. S njim su bili Džemi Šefild, rančarov sin kome je to bilo prvo „krštenje“ na dužem putu, i Kit Fenvik.

Na sve su mogli da računaju osim na peščanu oluju. Bilo je zmija, pustinjskih pacova, kaktusa i orlušina, ali, nije im se sviđao dolazak nevremena. Natrag nisu mogli. Jedino im je preostalo da negde nađu bilo kakav zaklon za sebe i konje.

– Pametnjakoviću – vikao je kroz maramu Šefild. – Nađi nam neki zaklon! Tebi govorim, hej!

Kvigli je dobro čuo svog mladog gazdu, ali, nije želeo da se upušta u suviše rasprave. Njegov pogled je kružio ravnicom

ali, nije video ništa osim žućkaste linije peska koja se podvlačila pod pepeljasto nebo. Konji su sve više propadali u pesak. Kvigli je znao da se na zapadu nalazi nekoliko kamenih, ogolelih blokova stena, no, nije slutio da su oni odjednom postali tako daleko, skoro nedostižni. I, još nešto je mučilo Kviglija. Mladi Šefild, za koga se osećao odgovornim. Istina, vlasnik „Mustanga“ poslao je sina da se malo prekali i ojača, ali, to nije značilo da ga njegov nadzornik povede u opasnost. Džemi Šefild pritera svog mrkova do Kviglija. Videle su mu se samo oči, jedno bezbojno i poluzatvoreno, drugo, grozničavo tamno. Vetar i pesak pokrivali su mu obrve i povijali obod šešira. – Koliko će ovo da traje? – vikao je Šefild, jer su se jedino tako mogli čuti.

– Tek je počelo – odgovorio je Kvigli.

– Pa, šta ćemo? Da plaćemo?

Nadzornik je pokazao na zapad. – Idemo tamo – proderao se. – U neki zaklon...

– Ima li viskija?

– Ima... Ali, ne dele subotom.

– Idi u pakao!

Vetar je za njima veoma brzo zametao tragove. Nebo se prosto spuštalo na njihove šešire, dobijajući purpurni odsjaj. – A taman sam mislio da sam se u Denveru oprostio od prašine iza krava – mrmljao je Šefild, znajući da ga više niko ne sluša. Natučenih šešira do obrva, podignutih kragi od košulja, s maramom preko lica, tri jahača su sve spori-

je i sigurnije gazili u uskovitlani pesak. Zapisalo ih je sa svih strana. S uzdignutih dina dolazili su pravi kovitlaci, pretvarajući se u oblake pod čijim su se naletima klatili ljudi u sedlima. Oliver Kvigli je mogao jedino da se pouzda u svoj instinkt. I u providenje. Nevreme je tek počinjalo. Morali su se dokopati nekog zaklona, pre nego što dostigne svoj vrhunac. Ukoliko ostanu na otvorenom, za dva dana beleće se samo kosti... Koliko se nadzornik „Mustanga“ sećao, ovaj deo pustinje imao je peščanu oluju pre nekoliko godina. Ovo je zaista bilo nešto izuzetno i iznenadno. Zadesilo ih je na tački odakle nisu mogli natrag. A, ispred njih se nazirao spas u stenama, ukoliko je Kvigli mogao tamo da ih odvede. Postojala je opasnost i da se izgube međusobno. Nadzornik se s vremena na vreme okretao i kada je video da mu se pratioci razilaze, poluošamućeni, opalio bi iz puške u vazduh. To je bila dobra ideja. Šefild i Fenvik bi trzali uzdama i izlazili na Kviglijev trag na pesku. Umukle su psovke, povici, kletve. Prestale su sve druge misli, osim, spasti se! Kroz nepregledni nanos peska i vetra, kao na vidljivo koplje nabodeno, treperilo je sunce. Činilo se da pesak doseže i do njega. Nadzornik „Mustanga“ rešio je da se pod kopitama njegovog konja izdiže čvršće tlo. Bio je to brisani prostor sa nešto sparušene pustinjske trave i zemlje. Sve se sada pojavilo u jednom pravcu i kao da se tlo naginjalo u stranu od zamaha vetra. Na tom mestu, zviždalo je jače nego na bilo kom drugom. Izgledalo je da će životinje popadati. Kada je nekako uspeo da rasklopi trepavice, mutni pejzaž oko njega bila je samo pustinja, pretvorena u peščani pakao. Nigde

uzvišenja, nigde obrisa od stene. Nigde nade...

Oliver Kvigli je zaključio da nije sledio pravac prema zapadu. Obnevideli od peska, oni su nasumice gonili malaksale životinje, u očajnoj nadi da ih neće zatrpati. Osvrnuo se. Džemi Šefild je glave oborene na prsa i uzdignutog desnog ramena, zaklanjao obraz od uboda miliona sitnih iglica. Izgledao je proketo izgubljen i bezvoljan. Na drugoj strani, Kit Fenvik je rukom davao znake. Nadzornik „Mustang“ ranča nije shvatio šta on hoće da kaže, ali kako je ovaj uporno pokazivao u jednom pravcu, približio mu se. Fenvik je žestoko mahao. Kvigli je tek tada video vrh nekog brežuljka. Da li mu se to samo učinilo? Možda njemu, ali, sigurno ne bi obojici. Klimnuo je glavom i vratio se do Šefilda. Morao je da ga povuče za sobom, jer se sin vlasnika ranča nalazio u transu. Nadzornik je vukao njegovog mrkova za uzde. Išli su kroz vetar, ali, bar su imali pred sobom nešto kao zaklon. Kit Fenvik je već napuštao sedlo i sklanjao sebe i konja ispod šiljatog, ogolelog brega. Zatim je cimnuo uzdu, oborio životinju, štiteći se njom od peska. Zaklon možda nije bio idealan, ali su uz njega bar mogli bolje da jašu i gledaju. Pesak se uzburkavao sa strane, bacao gomile na čizme i trupove, kovitlao se i pištao, a onda se okretao na drugu stranu. Kvigli je položio Šefilda između mrkova i svog belca. Što je mogao više, uvukao je glavu među kolena i predao se čekanju. Odnekud su se u njihove, do gležnjeva zatrpene noge pleli kolutovi pustinjske trave. Pesak je bio pod nopcima, u nozdrvama, u očima, u porama. Nikada više, zaklinjao se Oliver Kvigli. Ako se mladom Šefildu žuri na piće i žene, neka jaše sam. Nije trebalo da ga posluša. Morao

je da misli na Džeremija Šefilda, a ne na to da ugodí obesnom nasledniku. Iznenada, zamagljeni sunčev disk postajao je sve jači i bleštaviji. Prestali su zvuci vetra. Kao pod udarom čarobnog štapića, vreme je stalo, ukazalo se vedro nebo, iz peska su izronili vrhovi brežuljka i konji su podigli njuške. Šefildov mrkov se iskobeljao iz peska i otrešao ga sa sebe žestoko njišteći i njišući glavom. Kit Fenvik je skinuo šešir i izručio peščani talog kraj sebe. Od Šefildovih nogu videli su se samo vrhovi čizama. Nadzornik „Mustang“ ranča je nekako iščupao udove iz navejanog peska i cimnuo uzde svom belcu. Nije mu uspeo da proguta sopstvenu pljuvačku. Skinuo je maramu, ali vazduh je još uvek bio usijan i suv. On onda dohvati Šefilda za rame i dobro protrese. – Hej, Džemi – zaškripao je Kviglijev glas kao da se tocilja po kamenju. – Gotovo je!

Momak isteže vrat i smače maramu. – Gde... gde smo? – procedio je suvim, ispućalim usnama.

– U paklu nismo – bio je nadzornikov odgovor. Začudo, više nije umeo da se snađe. Ceo predeo kao da se izmenio za to kratko vreme pirovanja oluje. Pesak je prekrío udoljice, zameo tragove, izmešao strane sveta.

– Vode – potražio je Šefild. Kvigli skide sa sedla čuturicu i otvori je. Šefild proguta nekoliko gutljaja, a poslednji ispljunu sa gađenjem. Tečnost je bila mlaka i odvratna. Kvigli je zabacio šešir na leđa. Na glavi mu je ostala marama da pokriva obrijanu glavu. Tako je podsećao na gusara s Antila, o kojima su postojali zapisi i knjige. Nadzornik „Mustang“ ranča nije se odvajao od svoga korbača. Nosio ga je oko zgloba leve ruke. Bio je dužine možda nešto veće od metra,

dopola uvezan i premazan voskom, a dalje razdeljen u nekoliko krajeva čiji su se vrhovi završavali olovnim kuglicama. Oliver Kvigli jedino s njim nije odlazio u postelju. Umeo je munjevito da ga prihvati i upotrebi, na konja, na stoku, na čoveka... Leva ruka mu je inače bila nesposobna za oružje. Uostalom, tu je bila desna, spremna da povuče pušku skraćene cevi iz kožne uvlake na sedlu, brže nego što bi to prosećan revolveraš mogao s boka. Opasač nije nosio. Ni revolver. Imao je opako lice, široko, niskog čela i sitnih, podmuklih očiju ispod debelih veđa. Mesnati nos poravnavao je donjom, izbačenom vilicom. Gornja skoro da se nije ni primećivala, zarasla u povijene brkove. Prljava, široka košulja sa tamnim krugovima pod pazuhom, bila je upasana u pantalone. Preko njih je nosio „betving“ kožne štitnike.

Pošto je i sam ispio nekoliko gutljaja tople vode, Kvigli je dobro zatvorio čuturicu i pokušao da se orijentiše. Uprkos svom velikom iskustvu, ništa nije našao što bi mu ukazalo siguran pravac prema Pueblu. U stvari, senka brežuljaka klizila je preko peska na zapad, ali, predeo je zaista izgledao nestvaran.

Pesak... samo pesak. Njihov kompanjon, Kit Fenvik revnosno je istresao iz šavova pesak. On je među njima bio najćutljiviji. Ponekad je umeo da se bezrazložno ceri, a ponekad da pobesni do te mere da bi rastrgao sopstvenu senku. Kauboji sa ranča su ga se uglavnom klonili. On za njih nije bio „načisto“. Što se Kviglija tiče, nadzornik ga je tretirao kao dobrog goniča i odličnog pajtaša u pijankama i terevenkama. Bio je takođe odličan jahač i nije brbljao koješta kada se napije. Uostalom, nikada mu se nije poz-

navalo kada je pijan, a kada trezan. Jedino su mu se oči caklile, ali, refleksi su ostajali upotrebljivi. Umeo je da ceni Kviglijevu naklonost, a još više Šefildovu trpeljivost. Lice Kita Fenvika moglo se uporediti sa njuškom dalekih čovekovih predaka. Nisko čelo, razmaknute oči s jedva vidljivim tragom obrva, spljošten nos nabran po sredini, neobično veliki razmak od nozdrva do ivice brade... I, svuda po licu, riđa, svetloriđa dlaka koja je nepošteditno pokrivala ionako rapavu kožu. Male, šiljaste uši ličile su na vrhove marame. Svoju zagonetnu ali svakako mračnu prošlost doveo je sa sobom Fenvik iz Arizone. Kako je Kvigli imao odrešene ruke pri izboru momaka za „Mustang“, on je u Fenviku naslutio pravog čoveka za levu stranu svoga sedla. Desnu mu je odskora stalno pokrivao Šefild. Arizonac je često zaista znao šta treba uraditi, a da mu se to i ne kaže. Sada je recimo pokupio uzde sva tri konja i skupio ih u gomilu. Pohabani šešir mu je pokrivao oči. Virili su vršak malog spljoštenog nosa i ružna, ispupčena usta obrasla dlakom. Fenvik je bio najviši ne samo od njih trojice, već i među svim momcima na „Mustangu“. Nijedna košulja ni bluza nije mogla da mu bude potaman. Iz svih rukava izletale su duge, žilave dlakave ruke i klatile se nad drškama koltova.

Pošto Džemi Šefild nije pokazivao volju da se podigne iz peska, Kvigli je došepao do Fenvika. – Sasvim je crkao – mrdnuo je nadzornik brkovima. – A kada sazna da ne znam gde smo...

– Možda i zna – promrmljao je Fenvik.

– Onda je stvar prosta – slegao je ramenima nadzornik. – Više prema jugozapadu, i moram naći čvrsto tlo.

Fenvik je ravnodušno klimnuo glavom.

Kvigli se ponovo vratio do rančarovog sina. Malo mu je podigao obod i skoro se opekao o njegov pogled. – Mislio si da sam mrtav!? – upitao je Šefild i strgao maramu sa lica.

– Tako je izgledalo – kiselo se nasmejao Kvigli.

– Pa, gde smo?

– U pustinji – čučnuo je nadzornik pored njega. – Pesak me je ošamutio...

– Pasji sine – zarežao je Šefild – tražio sam da nas povedeš kraćim putem, a ne kroz oluju.

– Sve će biti u redu – smeškao se Kvigli.

– Stići ćemo pre ostalih.

– Briga me – obrecnuo se Šefild. On je odbio Kviglijevu ruku i sam se podigao. S gađenjem je pogledao oko sebe. – Neko će za ovo platiti – zarežao je divlje.

– I ja mislim – složio se Kvigli. – Zato da krenemo što ranije.

– Naravno, ti ideš napred? – upitao je Šefild.

– Svakako!

– Ako opet zalutaš – iskezio se Šefild – ostavićeš kosti ovde. Budi siguran.

– Nije vreme za šalu...

– I nije, prokletinjo! Ako jašem s tobom, onda imaj na umu da sam ja gazda, a ne ti.

Kvigli je podigao korbač i njime protrljao glavu ispod marame. Znao je da će biti najbolje da ćuti, dok se ne stiša Šefildov bes. Narav naslednika „Mustang“ ranča bila je vrlo opaka i nepredvidiva. Pogotovu što se s karakterom slagalo i njegovo sopstveno lice. Levo oko bilo mu je poluzatvoreno, skoro ugašeno, s ožiljkom dobijenim prilikom kroćenja mustanga u koralu ranča.

Divan pastuv nemilosrdno je bacio svog jahača na ogradu. Pri tome, Šefild je zakačio šiljak drvenog stuba, a zamalo da je ostao

bez oka. Sada je imao spuštenu kapak, ali je pastuv to platio glavom, odmah posle Šefildovog pada. Rančarov sin ga je ubio na mestu. Imao je tada devetnaest godina. Sada, u dvadeset i prvoj, ličio je na tridesetogodišnjaka. Brada boje rđe prekrivala mu je duguljasto lice, a pepeljastoplava kosa padala mu je preko ušiju, masna i upletena u konce. Ožiljak na levom oku kao da je za sobom gore „povukao“ i levi kraj usana. Tako je izgledao uvek u grču, i kada govori i kada ćuti. Oko vrata je nosio ogromno „Raspeće“, iskovano od čistog srebra. Pripadalo je rano preminuloj majci, a on ga je nosio zbog uspomene na nju, a nikako iz nekih pobožnih razloga.

Džemi Šefild je u svemu hteo da bude divlji. U jahanju, pucanju, ponašanju... Činio je zapravo sve ono što stari Džeremi nije želeo da on čini. Nije pristajalo jednom nasledniku „Mustanga“ da se vuče po sumnjivim krčmama, a on se vukao. Nije pristajalo da se viđa sa sumnjivim ženama, a viđali su ga. Nije morao da se kocka, on je to činio. Tučama, pijankama dovodio je Šefildov ugled u pitanje. Zaduživao se, izazivao zakon, društvo nalazio među najvećim gradskim ološem. Onda je Džeremi Šefild okrenuo list, lišio je svoga sina pozamašnog džeparca i poslao ga da radi. Kvigliju je strogo naredio da momka uvede u sve rančerske poslove, ili će mu on za to lično odgovarati. Tako se Džemi Šefild, gundajući, našao iza kravljih repova i u prašini iza goveda na putu za Denver. Vlasnik „Mustanga“ je računao, ili će njegov sin postati čovek, ili će propasti zauvek! Trećeg nije bilo. Što više posla za njega oko ranča, to manje misli o salunima i devojkama. Onda će vreme pokazati na čemu je.

Začudo, momak je dobro podneo put. Istina, pirovao je rame uz rame s ostalima u železničkoj kantini, ali, to je bilo sve. Možda više nije ni mogao, s obzirom da u vagonima nisu služili piće i devojke. Uostalom, čim bi osetio da rančarovog sina obuzima želja da izaziva, Kvigli je naređivao pokret. Ako bi se Šefild pobunio, nadzornik bi mu otvoreno obećao da će ga ostaviti i javiti ocu da njegov naslednik ipak nije beba koju bi on mogao cuclom da namami u sedlo i vrati natrag.

Međutim, ovoga puta su bili na istom. Šefild je takođe mogao da kaže ocu da ga je nadzornik skoro ubio vodeći ga kroz pustinju. To što je baš on, Džemi insistirao da prekrate put do Puebla, to niko neće moći da dokaže.

I u odevanju se rančarov sin nije mnogo razlikovao od ostalih. Jedino što je kvalitet njegove košulje i pantalona bio bolji. Ali, svejedno, sve je to delovalo na kraju krajeva pohabano i izgužvano. Kolt je držao nisko pripasan, mada se ne bi moglo reći da je bio laik u rukovanju. Tome ga je revnosno podučavao Kit Fenvik, iznajmljivač revolvera iz Arizone.

Oliver Kvigli je uzjahao svog belca i sačekao da to i Šefild učini sa svojim mrkovom. Fenvik je već bio u sedlu. Kao da je u ovom delu sunce zalazilo brže nego bilo gde na zapadu. Senke su se izdužile, pa su noge životinja podsećale na tanka stabla borova bez iglica. Izgledalo je kao da su iznikli iz zemlje. Nigde traga oko njih. Sve je zameo vetar, sve je bilo pesak. Kvigli je krenuo napred. Po običaju, Fenvik je jahao poslednji.

*

Pošto je stavio dlan na čelo, da bi pogledu dao malo hlada, Lebeder Džos je nekoliko puta odmahnuo glavom s nevericom. To je zaista bio jahač! U ovo doba, u ovom kraju? I to je dolazio s one strane gde se maločas peščana oluja poigravala s pustinjom. Sada se sve umirilo, a iz popodnevnog jare izronio je čovek na konju. Džos je bacio pogled prema svojoj kolibi. Znao je da Šon-Šon negde vreba sa zategnutim lukom. Što se tiče devojke, ona se retko rastajala od svog kutka u kuhinji. Koliba je bila bedna, sklepana od nekih polutrulih dasaka i trupaca, ali, sa prilično zelenila okolo. Bilo je tu i neke vrste bašte sa povrćem, u malom koralu se nalazila kobila sa ždrebetom, nekoliko kokošaka je vršljalo po travi, a tele, podignutog repa, trčkaralo je uz jednu od tri krave, nedaleko od kolibe. Bila je to farma u malom, na samoj ivici pustinje. Nije bilo drveta, ali, samo dvadesetak jardi južno, uzdizao se ogromni kaktus. Sakaro kaktus ili „carski kaktus“ kako su ga nazivali starosedeooci, mogao se sresti samo u ovim krajevima, na domaku Stenovitih Planina i u Arizoni, uz Makropske Planine. U ogolelim pustinjskim predelima „carski kaktus“ služio je za hranu stanovnicima i karavanima. Ogroman i dostojanstven u svojoj lepoti. Njegove su grane izvijene i niču uspravno iz stabla, tako da obrazuju veličanstveni vrh krošnje. Bez lišća su, a plodovi rastu sa granama, slični smokvi, ali su još sočniji i ukusniji. Negde su bele, negde crvene, negde žute boje, ali su bez razlike izvanrednog ukusa! Sakaro kaktusi mogli su da izbiju iz zemlje, iz stenja, kao čudesni dar prirode bezvodnim pejzažima.

Lebeder Džos imao je sigurno preko sedamdeset godina. Bio je spečen, suv,

zbrčkane kože po licu kao sasušeni list duvana. Na glavi je imao beli, platneni šešir, koji je bacao senku preko ramena. Nosio je vojničku košulju s velikim džepovima i pantalone uvučene u čizme visokih sara. Košulja mu je bila prebačena preko kaiša i kukova, a rukavi zavrnuti. Žvakao je duvan i žmirkao. Umesto o pušku, oslanjao se o dršku ašova. Pred njegovim nogama počinjala je traka sveže iskopane zemlje.

– Šon-Šon! – tiho je pozvao.

Nečujno, iz senke trošne kolibe, izašao je mlad Indijanac. Istina, nije nosio pero, ni ratničke boje, ali je likom, bojom kože i stasom odmah odavao rasu kojoj pripada. Nosio je šešir sasvim malog oboda, sa tamnom trakom okolo. Ispod njega ukazivala se kosa poput gavranovog krila, duga, prava i sjajna, kao srebrnom četkom iščetkana. Preko golih ramena nosio je bluzu od već oveštale jelenske kože, upasanu u sasvim uzane pantalone od platna. Na nogama je imao mokasine grube, ručne izrade. Iako mlado, telo mu je pokazivalo izvanrednu građu i muskulaturu. Pogled nedokučiv, skoro pospan, ali na momente ispunjen do vrha čudnim, naglim bleskovima. Imao je takođe ispučene jagodice, nešto povijeniji nos i lepo skrojena usta. Držao se pravo, ali napregnuto. Nije imao ništa osim luka i strele. I, malog noža za pojasom, koji je delovao kao igračka.

– Samo je jedan – rekao je Lebeder Džos, misleći na konjanika koji se s ivice pustinje uputio prema njima. Mladi Indijanac je klimnuo glavom. – I ne izlazi dok te ne pozovem – dodao je Džos. – Ne izlazi uopšte, ako ima zvezdu... Ni ja ih ne volim, ali, najmanje volim njihova pitanja.

Šon-Šon je nestao isto onako nečujno kao

što se i pojavio. Reklo bi se da nikada nije ni postojao. Kao da se pretvorio u vazduh.

Džos je ispljunuo duvan, uzeo novi komad, odlomio i strpao u usta. – Ima mesec dana da niko nije došao – promrmljao je. Iz kuće je dopirao miris nekog jela, kojim se zabavljala Tamariska. Iz koralu se oglasila kobila. Tamo, gde je prestajala pustinja, nastavljala se savana, škrta biljem i travom. Tek od kolibe, podignute nadomak sakaro kaktusa, počeli su da niču žbunovi i da oživljavaju tlo. Što se pogled više produžavao na sever i istok, to se zelenilo pretvaralo u vidik pred kojim se moglo odahnuti. Tim delom Šon-Šon je uglavnom jahao u potrazi za divljači. Uostalom, tu je bar mogao nesmetano da gospodari. Niko nije živeo u blizini, niko nije prolazio. Karavani i poštanske kočije dodirivali su zeleni vidokrug tek desetak milja istočnije, ali niko se nije zadržavao, niti dobijao želju da zaviri šta postoji iza breгова koji su predstraža pustinje na zapadu.

Lebeder Džos je žvakao novo parče duvana i čekao. Jedan jahač, to nije mogla da bude nikakva nevolja. Peščane oluje pokatkad bi ovde izbacivale mrtve ili polumrtve jahače. Svi oni su sobom nosili jedino objašnjenje, „zalutali smo“! Odjednom, više se nisu snalazili, predeo se menjao, brda peska nikla su tamo gde su bili sigurni da je ravno...

Jahač na šarenom, neobičnom ždrepcu, dolazio je u susret bez znakova umora i iscrpljenosti. Čudno! Džos nije imao čega da se plaši, o zakon se nije ogrešio, susedima se nije zamerao, jer ih nije ni imao, a, u kolibi se nije nalazilo zlato o koje bi se otimali desperadosi i lupeži. Jednostavno, za svet u kome je živeo, malo je znao. A, oni retki, koji su napuštali njegovo skrovište, teško da bi

se ponovo snašli da ga nađu. Džos je spustio ašov i pošao napred. Jahač se sasvim približio. Bio je odenut tamnim, neprikladnim za ovo podneblje, odelom. Po njemu se razlivala žućkasta, peščana skrama od peska, no, lice mu je ostalo čisto i tvrdo. Nije pomerio glavu, ali je očima dobro sve oko sebe osmotrio. Bio je naizgled bezopasan. Oružje mu se nije videlo od krajeva kaputa. O sedlu nije imao kožnu uvlaku za pušku, samo neku torbu.

– Bili ste u oluji? – presreo ga je Džos pitanjem, pozdravljajući ga po vojnički, iz navike.

– Samo sam je očešao – odgovorio je čovek muklim, ali čvrstim glasom. – Odmah sam skrenuo.

– Onda ste imali sreću.

– Da!

On laganim pokretom napusti sedlo i ostade na nogama čitav minut, nepomičan, kao da proverava da li će ga stopala izdržati.

– Dolazite iz Denvera?

– Iz Goldena! Nisam se nadao vetru, ali, vama jesam.

– Zaista? – iznenadio se Džos.

– U La Hunti, davno, pričao mi je neko da se spasao pustinje naišavši baš na ovakvu kolibu.

– Kako je taj izgledao? – interesovao se Džos.

– Zvao se Kenton. Radio je kao vodič karavana nekada, a posle se odao piću i traganju za zlatom.

– Sećam se – osmehnuo se Džos. – Taj je obećao da će doći jednom, siguran da ovde u brdima ima rude.

Stranac razmače kaput i ukazaše se drške dva teška kolta. Bile su ukrašene slonovačom!

Džos nije mogao da sakrije divljenje, ali i podozrivost. Zar je nameravao da ih upotrebi? Međutim, stranac je otkopčao opasač i pružio ga Džosu.

– Nisam došao da smetam – rekao je mirno. – Evo, neka ostane kod vas... i neka onaj momak skloni strelu sa mene!

– Nebesa! – ote se starom. – Kako ste ga... kako ste ga opazili?

Pošto nije dobio odgovor, on je prihvatio opasač i na dlanu odmerio težinu i vrednost oružja. – Lep par – rekao je, a potom se okrenuo kolibi. – Šon-Šon, izadi...

Mladi Indijanac se ukazao samo polovinom tela. Pogled mu je skrivao razočaranje i bes. Sve dotle je verovao da je nevidljiv i neuhvatljiv. Koliko puta ga je samo zbog toga prekorevao Džos, a on se smeškao zadovoljan što je takvom, iskusnom vojniku mogao da „ispari“ za tren!

– U redu je – dobacio mu je Džos. – Idi u lov.

Šon-Šon kao da je oklevao. Istina, stranac je došao sam, ali ako dovede još nekoga? Ako ostali čekaju baš to, da se on udalji? Kako će onda njegova strela da pomogne Džosu i Tamariski? – Ja bih kasnije – odgovorio je Indijanac, teško spajajući slogove.

– Idi kada hoćeš – sleže ramenima starac. On je znao šta dečko oseća i nije želeo da mu pokvari osećaj odgovornosti.

– Imam vode – okrenuo se Džos. – Ali, imam i viskija.

– Vi se odlučite – odgovorio je došljak.

– Onda da pomešamo, a? – Džos se okrenuo prema kući, a potom je zastao. – Imam utisak da vas odnekud poznajem – rekao je, s puno radoznalosti u glasu. – Ne morate mi reći ko ste, setiću se ja već...

Kako nije strancu uputio poziv da ga sle-

di, to je ovaj ostao napolju, smatrajući da će mu ograda korala biti dovoljna da sedne. Njegov ždrebac nanjušio je nešto vode u drvenom koritu. Lebeder Džos je strančev opasač sa koltovima ostavio obešen o klin, na samom ragastovu vrata. Drške su se ljeskale na suncu poput srebrnih cvetova.

Šon-Šon se takođe našao u blizini korala, milujući njušku vitke kobile. Iako mu je bio okrenut leđima, stranac je osećao njegove poglede na sebi. Potrajalo je dok se Džos nije pojavio. Imao je šeretski izraz. – Znao sam da odnekud znam – mahao je rukom sa novinama. Zatim ih je stavio pod mišku i natočio viski u čaše. Komad još nesažvakanog duvana prebacio je sasvim uz desni obraz a kroz ostatak prostora u ustima propustio je gutljaje viskija. – Pokatkad se otisnem među ljude – rekao je, brišući usta nadlanicom – i donesem nešto... piće, duvan, neku maramu za Tamarisku, ili... – Onda se setio novina. – Nedavno, može biti više od mesec dana, ovo mi je ostavio neki trgovac – rekao je Džos i razvio požutele, iskrzane listove. – Prilično su stare, ali, meni je svejedno... Tu je vaša slika!

Stranac se okrenuo prilično nezainteresovano. Bile su to novine čak iz Mekona, u Džordžiji. Nije mu trebalo mnogo da se seti ko je bio člankopisac. Što se tiče slike, bila je prilično nejasna, ali su zato olovkom pojačani šešir, kaput i konj. Očigledno, figura je bila njegova, ostalo se tek naslućivalo.

– To ste vi? – ipak je zapitao Džos. – Pisao je o vama neki Valsin Arb... Poznajete ga?

– Malo – procedio je Dok.

– Onda ste vi čuveni Dok Holidej?

– Obično sam čuven po zlu – dobacio je Dok.

– Pa, ovde se ne bi moglo reći tako – počeo je Džos svoj spečeni obraz. – Čitao sam nekoliko puta. Mogu vam reći da ste ovde prikazani kao heroj...

Dok je skinuo svoj „kalifornija“ šešir i prvi put stresao sa sebe pesak. Onda je obodom nekoliko puta lupio po ramenu i nogavicama.

Džos je stavio čaše na gredu od koral. – Čuo sam ja o vama više nego što je ovde napisano – rekao je posle kraćeg ćutanja. – Vi ste lutalica... a ja, ja sam olupina koju je život bacio na ivicu pustinje.

Holidej je ćutao.

– Oni koji svrate, istina vrlo retko, i to kad moraju, i suviše su radoznali – nastavio je Džos. – Vi ste pak i suviše ćutljivi. Zna li zašto sam ovde?

Kockar sleže ramenima. – To ponekad ni vi ne znate – rekao je, vadeći iz džepa pozlaćenu tabakeru s mirišljivim cigaretama. Džosovo lice sinu. – To mora da je skupo – rekao je.

– Daću vam jedan paketić – uzvratio je Dok. – Onda smo kvit sa viskijem!

Osetivši na sebi ispitivački pogled, Džos se osmehnuo. Ja sve naplaćujem – rekao je bez uvijanja. – Nikoga ne zovem ovamo, a ko svrati i nešto traži, to mora i da plati. Inače, ništa ne bi ostalo ni za mene. – Zatim je pokazao prema Šon-Šonu i kući. – Ni za njih dvoje – dodao je. Pošto je žudno udahnuo nekoliko dimova „virdžinija“ cigareta, Džos je očekivao da Dok najzad počne sa pitanjima. No, on je i dalje ravnodušno gledao u daljinu. – Umorni ste? – pitao je Džos. – Imamo postelju... i hrane, naravno.

– Imam i ja novac – odgovorio je kockar – ali, ne bih želeo da se zadržavam.

– Kuda ćete?

– U Pueblo!

– Imate li tamo nešto posebno? Sastanak sa nekim?

– Sa sudbinom!

Lebeder Džos se nije predavao. – Prilično sam usamljen ovde – rekao je, da ga mladi Indijanac ne čuje – i dobro mi dođe razgovor sa nekim izvan ovog mog sveta. Ali... neću da se namećem, mister. Ja sam izabrao ovakav kraj. – Okrenuo se prema Šon-Šonu i namršti se. – Noću se ne lovi, Šon-Šone – dobacio je. Dečak je pogledao u nebo. Onda je zabacio tobolac na leđa i uputio se prema sakaro kaktusu, od koga su počinjali da se uzdižu trava i šipražje.

– Ima čudno ime – primetio je Dok.

– Da, ja sam mu ga dao.

– Mora da je to duga priča? – rekao je kockar, osetivši da će starac biti zadovoljan ako to spomene. I, nije se prevario.

Džos se premestio sa jedne prečke ograde na drugu, bliže kockaru. Pružio je ruku prema pustinji.

– Slučajno sam se i ja ovde našao – rekao je. – Bilo je to davno, zaboravio sam da brojim godine. Ja sam bivši narednik Lebeder Džos, mister Holideje. Rodom sam iz Ponsa Sitija, na reci Arkanzas... i proveo sam dobrih deset godina u vojsci, ne računajući regrutovanje... U ratu, mister, čudne se stvari dešavaju. Svašta sam video i na mnogo štošta sam navikao, ali, decu da ubijaju... – Tu je Džos zavrteo glavom i žurno potražio drugu cigaretu iz džepa košulje. – Služio sam pod majorom Klivlendom. On je od onih, znate... „Samo mrtav Indijanac je dobar Indijanac“... Posle jednog sukoba sa Šošonima, gde je izginula naša izvidnica, Klivlend je poveo regiment na njihov biva podno velikog grebena Pajk Pik... Ubijali su

sve bez razlike! Razumete li? Sve. Ja... Ja sam mogao da pucam u naoružanog Indijanca, ali, u ženu ili dete? Ne! – Džos je povukao dim i lagano ga ispustio. – Ako me nađu ovde, mislim oni iz vojske... ja ću pod vojni sud!

– Zašto?

– Ranio sam poručnika Tejlora kada je hteo da ubije Šon-Šona! A bio je još голуždrav, kao ptiče koje je vetar izbacio iz gnezda i prepustio ga ćudima prirode i opstanka. Taj Tejlor... zamahnuo je sabljom, a ja sam opalio!

– Lepa prilika za vojni sud!

Kiseli osmeh bio je Džosov komentar. – Tejlor je pao, ali, u onom metežu nije se znao zbog čega. Ja sam zgrabio maloga, umotao ga u ćebe i stavio preko sedla...

– Pbegli ste?

– Da! Možda bi mi i oprostili za malog Indijanca, da nisam podigao ruku na oficira. Znao sam šta me čeka i krio sam se. A onda... Tamariska!

– I to je ime?

– Ime devojčice – odgovorio je Džos uzdahnuvši. – To su deca pokolja, Šon-Šon i Tamariska. Jedan karavan mormona, koji veruju u dobrotu i mir bez oružja, izmasakrirali su Šošoni kao odmazdu za uništenje njihovog bivaka kod Pajks Pika. Ostala je samo mala, gluvonema... Ne znam kako je nisu primetili da spava u kolima. Ja sam se desio blizu i video. Sačekao sam da se Indijanci udalje i potražio preživele. Samo sam nju našao, tek se budila...

– Zar toliko volite decu?

– Zar sam mogao da ih ostavim? – zacrvene se Džos. – Bespomoćne, bez krivice? Bežeći ispod mogućih potera i patrola, zadesio sam se u ovoj pustinji. Hteo sam nekako da

pregazim Stenovite Planine i da ne ostavim trag. No, sa dva deteta to je bilo đavolski neizvodljivo i upadljivo. U pustinji sam naišao na tragove nepotkovanih konja koji su se ukrštali kao da za nečim tragaju. Skrenuo sam mahinalno, i preda mnom se otvorio raj...

– To je verovatno bio kraj jednog dela?

– U pravu ste... Ovde su deca rasla i jačala. Ništa nisu pitala, slušala su me i zajednički smo podnosili sve nevolje kao dar sudbine. Šon-Šon ne znači ništa kao ime. Podseća na pleme kome pripada. On naslućuje istinu i samo je pitanje dana kada će poći u lov da se više ne vrati. Ne bih mu zamerio... Mlad je, radoznao, okretan i hrabar. Nevolja je što ima drugu boju kože, ali, mogao bi da nađe za sebe posao na svakom ranču! Ume sa konjima, kravama, psima... Ume i s oružjem. Naučio sam ga da lovi strelom, da se pucnji ne bi čuli...

– A devojčica?

– Postala je lepotica... Za nju mi je najteže, inače bih i ja otišao odavde, ali... Ona mi je privrženija od moje senke! Lepa je kao anđeo, mister. A kako bi se u svetu snašla lepa devojka koja ne govori i ne čuje? Kako?

– Vrlo loše – složio se kockar.

– Ume da kuva, da pere, da pomogne u svemu, ali gluvonema je! Mora da ima nekog ko se brine o njoj. Ja to možda neću moći još dugo. I godine su tu... A vojska ne zaboravlja, da znate. – Pošto je malo počutao, Džos je nastavio. – Nju ne pokazujem nikome, ako slučajno zaluta na ovu stranu. Moglo bi nekome svašta da padne na pamet... Neko vidi samo Šon-Šona i pretpostavlja da mi služi. Ja odem u Pueblo s vremena na vreme, uzmem najneophodnije stvari i izgubim se, tako da me niko ne opazi. Možete mi verovati da ovo nisam nikome pričao osim

vama. Ne znam zašto, morao sam nekome, ali, zaista ne znam zašto baš vama? – On se podigao, odšetao do ulaza i skinuo opasač sa klina. Zatim ga je doneo do kockara i pružio mu ga. – Ako vam treba hrane...

– Radije bih vodu u čaturicu – rekao je Dok.

– U redu, vodu ne naplaćujemo... – ponovo se ukazao smešak na smežuranom Džosovom licu. – Samo kada bih znao da će me ostaviti na miru – dodao je. – Neka ode Šon-Šon, neka me napusti Tamariska, ali, da me ostali ne diraju...

– Zašto bi? – promrsio je Holidej. – Ovde samo oluje izbacuju zalutale putnike. Retki su oni koji iz zabave gaze pesak.

– Ko zna? – pitao se Džos. – Odavno nisam video lešinare... jutros ih je nekoliko kružilo iznad pustinje. – Pogled mu pade na novine u travi. Iz njih ga je „posmatrala“ slika čoveka iz Džordžije. – Da li zaista tako brzo potežete? – upitao je.

Kockar se okrenuo. – Mogu da dokažem – kazao je – ali, možda ne bi bilo dobro da se čuje pucanj...

– U pravu ste – smeškao se Džos. – Imate lepog konja, kao da je indijanski.

– Jeste! Rastao je na slobodnim pašnjacima, ne u rezervatima.

– Ja sam uspeo da nabavim kobilu, da preteram dve kravice, a posle je sve išlo svojim tokom. Nikada ranije ne bih pomislio da se mogu zadržati na jednom mestu i da se čovek na sve vremenom navikne.

– Hvala na vodi! – rekao je Dok.

– Želim vam srećan put – pozdravio ga je stari Džos. – Krenite pravo, izbićete na drum... Nema staze, samo se držite pravca.

Kockar dotače prstom vrh šešira i potera Miga.

Čudni Lebeder Džos, bivši narednik, dezertar, staratelj mladog Šon-Šona i gluvoneme mormonke, ostao je dugo zagledan u visokog jahača koji je mirno jahao u svet iz koga se on, Džos, dobrovoljno prognao. – Pakao s tobom – napravio je u vazduhu krst stari pustinjač. – Ne znam kome je gore, meni usamljenom ili tebi usamljenom? Samo... na moja vrata kuca starost, a na tvoja cevi oružja...

*

Tragovi za njima postajali su sve dublji, a pesak je tajnovitiji i smrtonosniji. Belac Olivera Kviglija upao je dopola i malo je nedostajalo da sam sebi iskopa grob. Sada su se sva trojica osvrkala, zahvaćena novom panikom. Očigledno, Kvigli nije mogao da nađe izlaz.

– Prokletinjo! – vikao je Džemi Šefild, grčeći se od bola koji su izazivala ispucala usta. – Zar hoćeš da nas vratiš natrag?

Kvigli je turobno osmatrao jednolični predeo. Ništa mu nije bilo jasno. Kretali su se prema zapadu, a odjednom bi se našli u čudnom položaju u kome bi im sunce udaralo u bokove. Konji su posrtali od umora i peska, a u čaturicama je bilo sve manje vode. – Vrtimo se u krug – konstatovao je Kvigli.

– I to je sve što imaš da kažeš? – zarežao je Šefild.

– Zasada – klimnuo je glavom nadzornik.

– Ti si budala, Kvigli, prokleta budala! – kleo je Šefild. – Hoćeš li da ovde ostavimo kosti? Kreni na neku stranu!

– Više ne znam na koju – mrzovoljno je odgovorio ovaj. Činilo se da ga savladava čudan dremež. Otkazivali su mišići, misli postajale prazne i zbrkane, ravnodušnost mu je zatvarala srce. Kit Fenvik je ugurao svo-

ga konja među njih. – Da probamo suprotno? – predložio je.

Šefild se zagleda u njegovo ružno, dlakavo lice. – Šta ti to sada znači? – obrecnuo se.

– Ako ne valja zapad, onda...

– Pa, kreni idiote! Kreni prvi! – Otvorio je čuturicu i istresao samo nekoliko kapi u usta. – Pakao! – procedio je. Usta su ga bolela posle svake reči, ali, nije odustajao od lizivanja žuči. – Daj mi tvoju – naredio je Kvigliju.

Sve dotle, zamućen nadzornikov pogled kao da sada ožive. – Svi smo imali pune čuturice – rekao je hrapavim glasom.

– Ali, ja sam svoju ispio! Daj mi tvoju...

– Ne dam!

– Šta? Naređujem ti...

– U pustinji ne važe naredbe... trebalo je da piješ polako...

Zaslepljen žeđu i gnevom, Džemi Šefild se maši svoga kolta. Ali, nadzornik je podigao pušku pre nego što je ovaj mogao bilo šta da preduzme. – Pseto! – stenjao je rančarov sin. – Platićeš mi za ovo kada stignemo...

Kit Fenvik skide sa sedla čuturicu, ali ga Kvigli zadrža opakim pogledom. – Ostavi – prasnuo je, ponovo dobijajući kontrolu nad samim sobom. – Neka se uči... Neće uz njega uvek biti oni koje plaća njegov otac. Neka pati...

– Ali...

– Nema ali! To mi je stari Džeremi rekao. Malo mora da očvrsne, ili da propadne. Sada je prilika da se pokaže kao čovek...

Šefild je sve to slušao njišući se u sedlu, kao da uspavljuje samog sebe. Imao je na umu samo vodu. Kap vode samo da ovlaži usta, da oseti sopstveni jezik.

– Idemo! – dreknu Kvigli.

– Ubiću te! – zaškripao je Šefild, ali se nije mašio kolta. Možda nije ni znao gde je, ni da li ga ima. Sunce je peklo, kao usijano železo za žigosanje. Fenvik je krenuo na istok, ukoliko je uopšte to bila ta strana. U pustinji sve može da bude nestvarno. Možda i sunce pravi krivu putanju ka zapadu. Redosled je sada bio obrnut. Kvigli je jahao poslednji, Fenvik napred. U svakom slučaju, rančarov sin bio je između njih, obojici na oku.

– Oooops! – otegnuto je povikao Fenvik i grčevito zauzdavao svoga konja. Uzvik je trgao Šefilda. Međutim, nadzornik se već našao uz njegov bok. – Šta je? – pitao je, mada je jedva čuo svoj glas.

Fenvik je samo pokazao rukom. Kada je Kvigli prišao, ugledao je ispred njih ogromnu pukotinu. Kao da se zemlja iznenada odvojila, a onda primila čitava brda peska. Pa, i pored toga, video se odron niz koji bi nesmetano mogao samo da klizne pustinjski vetar. – Natrag – rekao je samo Kvigli.

– Natrag? Zar opet? – zastenjao je Šefild. – Nikuda više ne idem... Ostavite me!

– Polazi – povukao je uzde njegovog konja nadzornik. – Ovde ostaju samo mrtvi.

– I mi ćemo to uskoro biti.

– Videćemo. Hajde, podigni glavu, zar ne vidiš Pueblo?

– Gde...?

– Tamo! Svetla sijaju, saluni su puni finih ženskih mirisa, svira muzika i preko čaša se preliiva pena od hladnog piva... Kako ti se dopada, ha?

– Gde je? – mrmljao je Šefild.

– Izdrži još malo, sad će – gurao ga je Kvigli da se uspravi. – Nemoj da te unosimo kod „Old Bendžija“. Moraš da uđeš na svojim nogama, inače te nijedna neće hteti u

krebet tako presavijenog... Hajde, glavu gore! – Izgledalo je da Kviglijevo brbljanje uzdiže rančarovog sina u sedlu. Oči su mu zasjale, usta se malo razvukla ustranu, koliko su mogla da ne popucaju. – Pivo – prošaputao je Šefild blaženo. – Popiću celo bure... ne, dva bureta... Ne! Tražiću da se okupam u pivu... Ha, ha, ha, ha!

– Hajdemo dalje, idemo – vikao je Kvigli. On krišom nasu malo iz svoje čuturice u prste i njima dotače Šefildove usne. Mladić se prvo trgao, kao opečen, a onda je postao svestan tečnosti. – Voda...

Kvigli mu podnese izvrmutu čuturu pod nos. I ona je bila prazna. Poslednje kapi stavio je na prste i na njegove usne. Sasvim ispred, Kit Fenvik je ponovo zastao. I, ponovo je mahao rukama nekuda. Teškom mukom, izvlačeći kopita iz peska, belac i mrkov stadoše uz bok Fenvikovog konja. – Mora da mi se priviđa – istisnuo je Kvigli. – Vidiš li i ti isto?

– Vidim – žmirkao je Fenvik.

– Slušao sam da postoje lažne slike u pustinji – otresao je nadzornik glavom, kao da ga obadi saleću. – Možda baš mi gledamo jednu, a?

Fenvik je ćutao. Možda ga nije ni čuo. Nalazili su se na vrhu peščane dine, koja je imala hiljade polukružnih „rebara“ napravljenih od vetra. Dole, ispod njihovih nogu, odjednom se prostirao klanac! Izgledao je poput mnoštva nakrivo nasađenih kamenih rogova, čija su podnožja, zapljuskivali pesak, žalfije i kaktusi. Tako nagla promena bila je neshvatljiva. Posle nepreglednog peska, odjednom se otvarao nov predeo, a iza njega ili se ponovo nastavljao pesak, ili se javljao život satkan od bilja, vode i trave. Natrag sigurno nisu hteli.

Ni po koju cenu. – Zaista je pravo – kratko se nasmejao Kvigli, šarajući pogledom. – A i ovo... Pogledaj!

– Tragovi – procedio je Fenvik. Videli su otiske nekog jahača u pesku. Upravo su se gubili prema klancu. – I, to nedavni – protumačio je Kvigli.

– Za njim! – jeknuo je Šefild. – Možda taj ima vode? Možda zna put za Pueblo?

– Ima sigurno – umirivao ga je Kvigli. – Ništa ne brini, naš je...

– Naš je! – radovao se Šefild.

Fenvik je prvi kročio niz dinu. To je bilo prokleta gadno klizanje. Konji nisu ni dodirivali tlo, jednostavno ih je padina povukla u dubinu i dok su se osvrtali, pod njima je iskrslo čvrsto tlo. Peščana prašina nekoliko trenutaka je lebdela iznad njihovih glava, a onda se brzo slegla. Svima je bila samo voda na umu. I ljudima i životinjama. Nisu se obazirali na suvo, beživotno busenje trave koja je poprimila sivu boju pustinje. Okamenjena stabla sprženog drveća kao da su postajale deo kamenja okolo. Bila je to promena, istina neizvesna, ali, svakako neporedivo prijatnija od pakla iza njih. Malopredašnji sukob između rančarovog sina i nadzornika, izgledalo je da je bio zaboravljen. Ramena, dotle pritisnuta prašinom, suncem i brigama, ponovo su se zategla. Pred njima se pružala ravnica spojena sa nebom. – Gde smo? – ipak se prisetio da upita Šefild.

– Ne znam – priznade Kvigli. – Ovuda nikada nisam prolazio. Jedno ipak znam, izaći ćemo na Arkanzas River ili na Pajks Pik. U najgorem slučaju...

– Ja bih radije na reku – jadao se Šefild. Sada je skinuo šešir da malo provetri glavu. Kosa mu je bila prljava, zamašćena, siva.

Fenvik koji se našao ispred, zaustavio je konja. Nešto ispred njih se belasalo. Bio je to skelet neke životinje, oglodan, ispran kišom.

– Hej – obradovao se Kvigli. – To je od teleta! Znači, ovde ima nekog živog, momci!

– Da, samo gde? – prenu se Šefild. – Oči su mi pune peska, jedva ih držim otvorene. Ne vidim mnogo...

– Mora da je blizu... Kite, pazi da ne nagaziš na taj kostur. Tu obično zadremaju zmijurine... – Samo što je to izgovorio, Fenvikov konj se prope i bolno zaništa. Njegov jahač pade sa sedla koliko je dug. Oliver Kvigli podiže pušku, ali, sve je bilo kasno. – Zvečarka! – prosiktao je besno. Zmija je poput munje šmugnula u kamenjar. Samo se za trenutak zanjihase vlati i tiho čegrtanje zamuklo je u gustišu. Fenvikov konj je hramajući pojurio napred. U stvari, uzalud je bežao od bola i smrti. – Gotov je – rezignirano će Kvigli. – Šta ćemo sada?

– Menjaćemo se – oglasio se Šefild. – Uvek će jedan da hoda. Ja ću prvi...

– Čekaj! – zaustavi ga nadzornik. – Kit je do sada bio u sedlu. Neka prvi protegli papke.

– Ode čaturica – vajkao se Fenvik. – I sedlo... – Stajao je kao strašilo, visok, krakat, dugih udova i glupavog izraza na licu. Gubitak konja za pravog kauboja znači mnogo. – Idem po sedlo – okrenuo se prema Kvigliju.

– Ja se ne bih zadržavao – odgovorio je ovaj. – Osim toga, zar misliš da nosiš sedlo kroz ovu pustinju? Na leđima? Lud si!

– A čaturica?

Kvigli je pogledao u pravcu kojim je odgalopirao uplašeni i već umirući konj. Jedno sedlo na leđima ili na bilo kom konju,

značilo je pakleno opterećenje. A oni, još nisu videli tračak spasa, osim, što su se lišili pustinskog sjaja sunca.

Džemi Šefild se malo izdigao na mrkovu, kao da je opazio nešto značajno. Da li mu se samo pričinjalo u tom ludom danu, gde pred očima sve poigrava, nestaje i ponovo postaje, ili je to tračak dima prljao nebeski svod? Raspukla usta su mu se pomicala dok su mogla, u grču nenadanog osmeha. – Dim – oporo se odazvao. – Dim, vidite li? Glasno se obratio Kvigliju i Fenviku.

– Opet? – smrknulo se nadzorniku. – Šta te sada hvata, do vraga? Kakav dim?

– Tamo – pokazao je Šefild rukom. – Tamo, zar ne vidite?

– Ne – priznao je Kvigli žmirkajući. – Vidiš li ti nešto, Kite? Možda biftek?

– Vidim – odgovorio je Fenvik. – Tamo ima nešto što se dimi.

Kvigli nije mogao da ignoriše i Fenvikovu tvrdnju. – Mora da starim – procedio je. – Hajdemo onda i to čudo da vidimo. Možda imaju hladno pivo i vode za kupanje? – On stavi ponovo šešir na glavu i korbačem lako dotače svog iznemoglog belca. Sunce je ostavilo sredinu neba, ali, vrućina nije popuštala. Jedino što nije bilo vetra i peska da im zasipa pore. Džemi Šefild je jahao ispred svih. Taj dim bio je za njega nepogrešiv putokaz da su muke na izdisaju. Začudo, Kit Fenvik nije mnogo zaostajao iza njihovih konja. Njegove duge noge grabile su čudesnim žarom napred.

Kvigli, koji nije mario za Šefildove i Fenvikove halucinacije, sada je morao da prizna da tu ima nešto. Zaista se video dim! Uzdizao se sa sivkastog krova neke kolibe, koju je pokrivala krošnja ogromnog „carskog kaktusa“. Bila je to čitava mala far-

ma, na domaku pustinje. Koral, konji, krave... i puno zelenila, kao da je od kolibe počinjao novi svet!

Blizina domaćeg ognjišta i pomisao na vodu, kao da je vratila u život tri goniča sa „Mustanga“.

Skoro viseći o Kviglijevo sedlo, Fenvik je doteturio zajedno s njima do neobičnog starca. Tada je pao na kolena i zamalo se nije onesvestio. Šefild i Kvigli su ostali u svojim sedlima, umorni i pomalo nervozni. Jer, dobrodošlica im se ukazala u obliku lovačke puške sa dve cevi! Nju je Lebeder Džos držao tako da je lako mogla opaliti ako to bude potrebno. Tri čoveka odjednom, iz pustinje, bilo je previše za bivšeg nadzornika. A kada je video u kakvom su stanju, pobojavao se da im neće biti dosta da samo napoje konje i sebe. Zato je iz kuće uzeo pušku, opomenuo Tamarisku da ne izlazi, a potom se namestio tako da ih sve ima na oku. Čudni starkelja imao je na glavi šešir od belog platna, najčudnijeg oblika koji su mogli da zamisle. Žvakao je duvan i gledao ih upola neprijateljski, upola ravnodušno. Dok je Fenvik uzimao vazduh, na zemlji, Kvigli pritera svoga belca do rančarovog sina. Činilo se da je Džos sam. Istina, čovek njegovih godina nije mogao da brine o svemu ovome bez nečije pomoći, ali, nisu mogli da primete ničije prisustvo u blizini.

– Oluja, a? – oslovio ih je Džos s mešavinom ironije i sažaljenja. – Mora da ste zalutali?

– Kako znate? – namrštio se Šefild.

– Niste prvi – mahnulo je starac svojom puškom. – Imajte na umu da sve naplaćujem: vodu, hranu, viski... Mislim da je to pošteno posle svih onih muka koje ste pretrpeli, zar ne?

Šefild okrznu pogledom Kviglija. – Svima naplaćujete? – pitao je nadzornik.

– Svima!

– Sami ste?

Džos prestade da žvaće. – Nemojte o tome da brinete – rekao je. – Ako ne želite na nastavite odmah, bacite oružje u travu i lagano sjašite.

– Čoveče, mi smo jedva izneli glave iz pakla, a vi...

– Ja tako, a vi kako hoćete!

– Prodaćete nam konja? – pitao je Kvigli.

– Njegovog je nedavno ujela zmija – pokazao je na Fenvika.

– Konj nije za prodaju.

– Ipak...

– Ni govora! Dakle, šta je s opasačima?

Nisu imali izbora. Šefildove usne su skoro počele da krvare, a ovaj smrdljivi starac ih učenjuje!

Što se Džosa tiče, on je u goničima video obične lupeže koji su ispred neke potere zagazili u pustinju i tu ih je snašla oluja. Morao je da bude oprezan, pogotovu što kraj sebe nije imao Šon-Šona i zaštitu njegovog luka i strele. Njihov izgled nije mu ulivao poverenje. Bilo šta da kažu za sebe, mogli su da ga slažu. Kvigli je prvi bacio pušku. Šefilda je konj poveo prema koritu sa malo vode na dnu. Džos nije mario za to. Vode je bilo taman toliko da zagolica na još veću žeđ. Kit Fenvik se nerado rastajao od svoja dva kolta, ali, nije imao izbora. Poslednji je to učinio Šefild.

– Ni Zapad više nije Zapad – glasno je rekao Kvigli i nekako se smandrljao sa sedla. Onda se opružio po zemlji, zagledan u plavetnilo dana. Prijala mu je trava pod telom. Odmarao je svoje udove, bio je blizu

vode. Šefild se okrenuo prema Džosu. – Vode čoveče – zavapio je. – Umiremo!

– Ostanite gde ste, mister – prenu se ovaj. – Dobićete kada pokažete novac.

– Novac? – kao da se budio rančarov sin. – Koliko novca?

– Deset dolara za bokal.

– Deset... deset dolara? Šalite se?

– Ne!

Kvigli je požurio da spreči Šefilda da eksploplodira. – U redu – rekao je brzo – donesite dva bokala!

– Samo vi posedajte. – Pošto su se malo povukli, Lebeder Džos pokupi oružje i složi ga uz kućni prag. Primetio je da se Fenvikov pogled penje uz vijugavi stub dima, a nozdrve mu udišu mirise iz kuhinje.

– A viski? – pitao je Šefild. – Koliko je on?

– Hoćete li celu bocu?

– Da!

– Dvadeset dolara!

Šefild se nasmeja, muklo, a onda malo glasnije. Kao da je čuo lep vic. – Taj viski... mora da je u boci od zlata – okrenuo se Kvigliju.

– Takve su prilike – slegnuo je ramenima nadzornik, vrebajući svaki Džosov pokret. Pošto je starac čekao, on izvadi nekoliko presavijenih novčanica i pokaza. Bio je spreman na sva poniženja dok ne dobije vodu. Da je prokleti pustinja tražio celu njegovu mesečnu platu, on bi je dao. Ali, kasnije bi ostavio nešto sasvim drugo.

Lebeder Džos se udaljio prema kolibi. Tu je podigao neki kapak sa zemlje, a onda je izvukao dva zemljana vrča, izduženog oblika, bez drški. – Savetujem vam da pijete polako – dobacio je. – Novac prvo.

Kvigli mu je bacio smotuljak novčanica,

otrovno se cereći. Šefild je buljio samo u vrčeve. Kao po dogovoru, sva trojica su lagano razdelila gutljaje. Posle toga su malo nakvasili lica, a potom u svoje šešire sipali ostatak, i sve to izručili na glavu! Osećali su se mnogo bolje. Pogledali su se, i u očima im blesnuše varnice. Život više nije izgledao usijan i peskovit. Džos ih je posmatrao ćutke. Pušku nije skidao sa kolena. Stajao je uz ogradu korala, malo iskrenut, kao da osluškuje neće li se odnekud pojaviti mladi Indijanac i pomoći mu da bezbedno isprate neprijatne jahače iz pustinje.

– Ja plaćam drugu rundu – javio se Šefild. Onda se okrenuo prema starcu. – Još dva bokala!

– Svaki sledeći je pet dolara više!

Levo, mutno poluzatvoreno oko pod ožiljkom kao da protrese munja. Džemi Šefild je osetio da neće izdržati. On zamahnu praznim vrčem na njega. Džos pritisnu obarač. Šefildova ruka ostade očas prazna. Komadi pečene zemlje rasuše se po njemu, pre nego što je Oliver Kvigli uspeo da spreči rančarovog sina da ne kuša sudbinu. Starac je očito bio dobar strelac. Znali su da sledeći metak neće promašiti.

– Malo smo nervozni – rekao je Kvigli muklo. – Dobićete vaš prokleti novac, čoveče. I konji su nam umorni...

– Ima trave.

– Zašto je pet dolara skuplje?

– Jer je razbacujete po glavama. – Džos je poštovao vodu, naročito u ovom kraju, gde je morao da je traži na više mesta, kopajući i po nekoliko metara u dubinu. Taman bi iskrsla na jednom mestu, prestala bi da se javlja posle mesec dana i on i Šon-Šon tražili bi nova mesta i nove izvore. Bivši narednik, dobrovoljno osuđen na usamljenost, nije bio

toliko tvrdog srca da bi vodu naplaćivao kao da je zaista od zlata. Ali, tri goniča sa „Mustanga“ naslutili su čudnu uznemirenost u njemu. Zbog toga je tražio načina da ih što pre isprati sa svog poseda. Prvo puškom, a posle neverovatnom cenom! Ipak, oni su sve to primali sa dosta rezerve i to je Džosa zabrinulo još više.

– Zašto držite tu pušku? – pitao je Kvigli.
– Mi nismo banditi. Mi smo kauboiji sa ranča...

– Svako neka gleda svoja posla – odgovorio je starac. – Ja nisam nikakav salun... ni ti sam vas zvao da ovamo dođete. Popijte vodu i odjašite.

– Kao da hoćete što pre da nas se rešite – začkiljio je zdravim okom Džemi Šefild. – Jesam li u pravu?

– U pravu si!

– A zašto?

– Još jedno pitanje, i bokal vode će stajati pedeset dolara – mirno je rekao Džos, ne prestajući da žvaće duvan.

Kvigli je pljunuo u travu. Laktom je gurnuo Šefilda, dajući mu do znanja da nije vreme za prepirku. Džos je bio prilično otvoren i tvrdoglav. Bio je od one vrste ljudi koja ne trpi društvo. Ali, ni goniči nisu bili ljudi koji bi mu oprostili. Ta stara budala možda je u kolibi krila zlato? To se vrzmalo po Kviglijevoj glavi. I, još nešto. Mora da je još neko bio u kući. Neko ko se starao o dimu, o mirisu jela koji im je terao vodu na usta. Šefild je izbrojao petnaest dolara i bacio ih prema Džosu. No, činilo se da staroga ne bi interesovalo ni tri puta više od toga. Ipak, otišao je do otvora u zemlji i izvadio novi vrč. Sve vreme je najveću pažnju obratio svojoj puški, da mu bude spremna za akciju ako treba.

– Trideset i pet dolara – promrsio je Kvigli kroz zube – to neće tako ostati... – On je računao na svoj korbač. I na konja u koralu. Bio je potreban za Fenvika, a pošto stari nije imao nameru da ga proda, jednostavno će ga uzeti.

Lebeder Džos je zauzeo svoje mesto i ponovo krenuo da prevrće duvan po ustima. Goniči su ispijali vodu u laganim gutljajima.

– Je li to sve što vam treba? – pitao ih je Džos.

– Treba nam konj – javio se Kvigli. – Ne možemo vući jednog čoveka više na konjima koji i sami samo što nisu pali.

– Mene se to ne tiče. Ko vas je poslao u pustinju?

– Niko!

– Onda nastavite tako. Moja kobilica nije za prodaju.

– Plaćićemo!

– Ne dolazi u obzir.

– Recite koliko?

– Nema tih para, mister... Bolje je da odete.

Šefild je pokazao prema oružju. – A naši opasači? – pitao je. – Ne možete i njih prisvojiti za sebe? To nije voda.

– Dobićete ih.

– Kada?

– Kada se nađete tamo odakle se ne možete vratiti natrag.

Kvigli podiže obrve. – Ne razumem.

– Ovaj predeo brzo menja obličje, mister. Teško je pronaći put dovde, ako ja to ne želim.

Goniči izmenjaše poglede. Sin vlasnika „Mustang“ ranča pokazao je prstom prema čelu. To je značilo da stari nije sasvim „čist“.

– Mi i nemamo nameru da se vraćamo – kazao je Kvigli.

– Pokajali biste se kada bi to učinili – odgovorio je Džos ozbiljnim glasom. U njemu nije bilo pretnje, ali se naslućivala istina.

– Ubili biste nas?

– Navikao sam na to – rekao je starac.

Šefild je pogledao u Kviglija, a zatim u Fenvika. – Ko ste vi, do đavola?

– Moje ime vam ne znači ništa. Ja sam samo deo ove pustinje, zrna peska koje će uskoro odneti vetar. Zaboravite da sam postojao, da ste me sreli...

– Da, ali naše dolare ne možemo tako lako da zaboravimo.

– Da nije dolara, ne bih imao vode. Ni konje, ni viski, ni...

– Zar se ne bojite da ćemo vas tužiti šerifu?

– Tužite me kome god hoćete, nikada me nećete naći.

Kvigli sleže ramenima. Nije vredelo prepirati se sa starim. Trebalo je samo uzeti ono što im je pripadalo i malo ga naučiti pameti za rastanak. Čim se Kvigli podigao, Džos je ustuknuo korak nazad. Stara vojničina osetila je u nadzorniku jedinu pravu opasnost. Ali, ovaj je u stvari i želeo da na sebe privuče Džosovu pažnju. Fenvik je trebalo da završi ostalo. On je bio najneupečatljiviji i najćutljiviji. Dok su ostala dvojica govorila i izazivala, Arizonac je pripremio svoj nož iz potaje. Nosio je „bovi“ sa niskim dvoseklim sečivom, krivog vrha, u unutrašnjosti čizme. Imao je samo da napravi jedan jedini pokret, posle izručivanja vode iz šešira na glavu, šešir je stavio preko kolena, a onda hitro izvukao hladni čelik i zadržao ga u šaci, paralelno sa podlakticom. Posle toga je samo čekao. – Da krenemo – pozvao je Kvigli. Šefild je otvorio usta da se pobuni, ali je neobjašnjivo odustao od toga. Možda i

zbog oštine u nadzornikovom pogledu. Kit Fenvik se malo iskosio, da bi dobio u prostoru. Malo mu je zasmetao Šefild, ali, nije mogao više da okleva. Ruka mu se naglo izdigla, ispod rukava je poleteo nož u pravcu Lebedera Džosa. Iako neprecizan, ubod je ipak imao dejstva. „Bovi“ se našao u starčevom ramenu i skoro ga okrenuo u krug. Tako se puška našla izvan nišanskog vidokruga. Ali, mada ranjen i iznenađen, bivši narednik je smogao snage da se vrati u svoj prvobitni položaj, gotov da puca.

Kvigli odskoči i snažnim udarcem korbača mu izbi oružje iz šaka. Udarac je odjeknuo tako da se čuo prasak kostiju. Lebeder Džos zaurla od bola i klonu. Kvigli ga udari čizmom po licu. Istovremeno, Fenvik je pojurio da se dočepa kobile. Šefild je otvorio kapak i počeo da iznosi rezerve vode u primitivnim vrčevima. Glasno podvriskujući, on je na sebe izručivao vodu i skakutao kao pomahnitao. – Jupiii! – urlao je rančarov sin. – Voda! Vode kao blata! Kao peska! Kao reke! – Nije se zadovoljio sipanjem tečnosti na sebe, već je bacao ispražnjene vrčeve i razbijao ih o zid kolibe. Kako mu ni to nije bilo dosta, on je dograbio svoj opasač ispod praga, izvukao kolt i počeo da puca u kokoške. Za to vreme je Fenvik uspeo da umiri kobilu, ali, ne i da je odvoji od mladunčeta. Našao je nekoliko prekrivača koji su verovatno služili starome umesto sedla i prebacio ih preko životinje. Onda se grozničavo bacio na traženje uzdi. Mora da ih je bilo negde, nije valjda čudak jahao poput Indijanca?

Pošto se propisno rashladio i nakvasio, Šefild se uputio prema vratima kolibe. Dok je Kvigli uzimao svoju pušku i Fenvikove

koltove, rančerov sin je ramenom provalio unutra.

Kraj ograde korala Lebeder Džos je dolazio svesti, ispunjen bolom do temena. Pod jezikom je osećao krv i sopstvene zube, odnosno, njihove ostatke. Bolele su ga jagodice, podočnjaci, nosna rskavica, ruka, bolelo ga je sve, pa i srce. Kao iz daljine dopirali su do njega pucnji revolvera i divlje urlanje Džemija Šefilda. Oliver Kvigli mu je prišao i povadio mu sav novac iz džepa. Onda ga je još jednom žestoko udario po rebri-ma, zasekavši mu dah. Starac se samo skupio kao jež. Mislio je da je gotovo! Da mu se vazduh više nikada neće vratiti u pluća. Pred očima mu se smračilo, u ušima mu je tutnjalo. Iz kolibe je dopirala lupa. Kvigli je zastao. Čak se i Fenvik umirio pored preplašene kobile. – Džemi? – pozvao je Kvigli. – Džemi Šefilde?

Lupa se ponovila. Kao da se sa zidova otkidaju sudovi i lome stolice. Ali, nijednog jauka ili vriska. Onda su se vrata otvorila sa treskom. Pojavio se rančerov sin, izgrebanog lica, ali, zadovoljan. Košulja mu je bila pokidana na prsima, jedan rukav prosto raskomadan. Nekoga je vukao za sobom.

– Ipak ima zlata – dobacio je, dahćući. – Našao sam ga, pogledajte...

Neko se otimao od njega, ali, snaga mladog rančera bila je ipak nadmoćnija. Izgurao je ispred sebe čudno, belokoso stvorenje i bacio na zemlju. Kvigli je otvorio usta u čudu. – Devojka?

– I to kakva devojka! Šta kažete, a? – cerekao se Šefild. – Zato je stari žurio da nas isprati. Za nju se plašio...

Devojka je klečala i kao srna saterana u klopku gledala u nepoznate ljude i u palog Džosa. Uzalud je pokušavala da se pokrije.

Šefild joj je strgao haljinu sa ramena i otkrio i sebi i svojim pajtašima neviđenu meku, belu put kože i krupne, đavolski lepe grudi. – Prokletstvo! – otelo se Kvigliju. – Ko je pa sada ona?

– Ne znam ko je, ali, znam šta ćemo s njom – namignuo je Šefild.

Kvigli ga pogleda. Kada se ticalo vode, viskija, oružja, mogao je da zauzda prgavog rančerovog sina, ali, sada je osetio da mu ne sme stati na put. Devojče je imalo možda šesnaest godina. Bila je tako plava da je boja kose prelazila skoro u belu. Imala je ovalno lice, krupne oči i fina, kao olovkom iscrtana usta. Iza njih su ljeskala dva prednja, veća zuba, a usta otvorena u čuđenju i bolu. Niz Šefildovo lice se slivala krv. Nije je ni osećao. – Šta nameravaš? – pitao je Kvigli.

– Ja ću prvi – kezio se ovaj – a ko će za mnom, to se vas dvojica dogovorite.

Nadzornik se okrenuo prema Fenviku. I njegove zenice su se pakleno zapalile. – Da bacamo kocku, ko će drugi? – predložio je Kvigli. Šefild je podigao Tamarisku sa zemlje. Očajnički se otimala, ali, nije puštala glasa. Istina, usta su joj se otvarala i zatvarala, oči širile u užasu, i to je bilo sve. Ujela je mladića za ruku, ali, on se na to samo nasmejao. Rasuta kosa pokrivala je inače njenu prirodom obdarenu lepotu. Međutim, bedne haljine jedva su skrivale oblike njenog mladog, tek dozrelog tela. Otimalajući se, ona se u stvari sve više otkrivala i izazivala požudu. Sada je ostala bez donjeg dela haljine. Koža na bokovima skoro je izludela Šefilda. Kit Fenvik je buljio u njih dvoje potpuno raspamećen. Niko nije primećio Lebedera Džosa kako se privukao svojoj pušci. Ranjeni starac imao je taman toliko svesti u sebi da sagleda đavolsku opasnost po

devojčicu. Tri grubijana vodila su je u stranu, da se na njoj izlive. I da je ostave, možda i ubiju... Nju, koja u životu nije ni mrava zgazila. Nju, koja je bila samo senka, tiha, lepa, anđeoska senka. Zar nju? Nju?

Gde se sada nalazio Šon-Šon? Ako je i čuo pucnje, neće uspeti da dotrči na vreme. Biće kasno za sve!

– Ona uopšte ne više – primetio je Kvigli prateći Šefilda.

– Možda je nema – javio se Fenvik, trljajući usta koja su odjednom počela da ga svrbe. – Tako rade ribe na suvom. Zinu, i ništa više...

Preslaba je bila Tamariska za snažne Šefildove ruke. Smalaksala je, poput trave čije je ime nosila. Pomodrele ruke mlitavo su se opustile i otkrile čvrste loptaste grudi.

– Zašto ne požuriš? – progundao je Kvigli, skidajući kaiš sa kukova. Vukli su je iza kolibe. Kao da im je smetalo sunce da to učine na bilo kom mestu. Okolo, nigde nije bilo ni žive duše. Samo su ih dva krupna, pametna oka Džosove kobile pratila. Povremeno rzajući, životinja je dizala glavu, a potom je spuštala na grivu svog ždrebeta.

Lebeder Džos je najzad dohvatio kundak. – Staniiii! – povikao je poslednjom snagom. Fenvik je skočio kao oparen. On je bio najbliži starome. Povrh svega, nije se opasao svojim opasačem, žureći da zauzda kobilu i priključi se Šefildovim namerama u vezi plavokose curice. Instinktivno, Kit Fenvik se bacio u stranu. Tako je otkrio Kviglija i rančarovog sina. Puška je grmnula pre nego što je Kvigli uspeo da se domogne svoje „vinčesterke“. Srećom, olovo ga nije dokačilo. Ali je zato očevalo Šefildovo rame, tako da je nesrećnik zaurao. Bila je to neznatna rana, inače bi Šefild ispustio devojku. No,

požuda je bila jača od bola. Košulja se malo rastvorila, pojavila se krv, i to je bilo sve. Metak se nije zadržao u mesu.

Nadzornik „Mustang“ ranča, opalio je na Džosa. Pogodio ga je iz prve, ali, nedovoljno da bi ga dokrajčio. Puška je klonula iz ruku bivšeg narednika.

– Mogao me je ubiti – kreštao je Šefild, vukući ošamućenu Tamarisku, čije su noge parale suvu, prašnjavu zemlju. – Jeste li videli? Mogao me je ubiti!

– Još je živ – rekao je Kvigli i nanišanio.

– Čekaj! – zaustavio ga je rančarov sin. – Dajte laso i dovucite ga ovamo za onaj kaktus. Vežite ga tako da može da gleda šta ću raditi sa curom. – Ha, ha, ha, ha!

Kvigli je pozeleo da je stari mrtav, ali, badava. Davao je znake života. On ga je udario nogom. Nije se odazvao jaukom. Krvario je iz grudi. – Neka ga đavo nosi! – okrenuo se prema Šefildu. – Imamo sada važnijeg posla...

– Ponesi ga! – zarežao je mladi rančer. Nadzornik je slegao ramenima i podigao Džosa na rame, pazeći da se ne isprlja o njegovu krv. Fenvik je već hitao s konopcem. Obmotali su samo nekoliko puta oko Džosa i kaktusovog stabla. Starac je prosto „visio“ na lasu, jer su ga noge izdale. Kad god bi mu glava padala na prsa, Fenvik bi je podizao gore snažnim trzajem za kosu. Ako bi pokušao da sklopi oči, dobijao bi udarac palcem u ranu i trzao se. Tako je na momente video Šefilda, kako se nadnosi nad skoro beživotno, Tamariskino telo. Niko joj nije mogao pomoći. Ako je imalo boga gore, na nebu, onda bi trebalo da sada umeša svoje prste. Da pošalje gromove, da sprži hulje, da spase nju... nju...

Džemi Šefild je zapadao u groznicu. Prvo

je dlanom prevukao po nežnim, glatkim ramenima. Nije mario za užarene poglede svojih drugova. Odjednom, mlada mormonka je otvorila oči. Zatim se njene ruke sklopiše oko njegovog vrata, crpeći poslednju snagu iz sebe. To je potrajalo sasvim kratko. Rančarov sin joj razmače ruke, cereći se. Njen pogled se zadržao na njegovom licu samo dotle dok ga nije pljunula. Onda se odjednom smirila.

Kada su nešto kasnije zapalili kolibu, obesni goniči su bili čvrsto uvereni da za njima neće ostati nikakav trag. Džos je ostao vezan za kaktus, srozan nekako skoro do samog tla, mrtav i neosetljiv za konopce koji su mu se usecali u meso. Nisu pošteđeli ni Tamarisku. I nju su vezali kraj staroga, dozvolili joj da ostane na kolenima, a drugo laso su omotali oko njenih izujedanih prsa i struka, po kojima su mrlje krvi podsećale na tek rascvetale ruže, koje se spremaju na počinak pred zalazak sunca.

Koliba je gorela. Krave su se razbežale okolo, ždrebe nije napuštalo kobilu na kojoj se nalazio Kit Fenvik.

Malo reči su izmenjali između sebe. Bacili su poslednji pogled prema sakaro kaktusu, a onda su u tišini okrenuli konje na istok.

*

Posrćući, Šon-Šon se približavao kolibi. Prvo je ugledao krošnju kaktusa. Onda je odbacio sa ramena ulovljenog zeca i ponovo potrčao, sluteći nevolje. Njegovo oštro uvo čulo je udaljenu pucjavu. Malo zatim, nozdrve su uhvatile miris paljevine. Nebom su počeli da šire krila lešinari. – Tamariska – prešlo je preko njegovih usana kao drhtaj. Zašto mu je ona pala na um? Mladi Indijanac je na svoj način voleo beloputu devojčicu.

Proveli su dosta zajedničkih godina, ona nema i oštroumna, on ćutljiv i dostojanstven. On je lovio, pravio joj razne figure od drveća, vodio je u šipražje da proveravaju zamke. Ona u njemu nije videla Indijanca već brata. Tako ih je sastavio Lebeder Džos, spasavajući im živote, dao im je saznanje spokojsva i mira daleko od ljudi, od pustinje i nesreća. I bivši narednik utopio se u sivilo usamljeničtva, nesposoban da sve to ostavi, da se pomiri sa činjenicom da Šon-Šon može sam da odraste u svetu, ali, da je Tamariska nešto sasvim drugo. Sve te godine, proletele su kroz mozak Šon-Šona. Prvi put u životu sagledao je taj život iza sebe, a da nije umeo da objasni zbog čega. Prvi put je nestalo onog čarobnog iščekivanja pred odlazak kući. Kao da je slutio da Tamariska neće istrčati pred njega, široko osmehnuta, s očima kao dva mala, nemirna neba pod čelom. Šon-Šon je trčao, obliven znojem i strepnjom. Sakaro-kaktus sve više je rastao u nebo. Na jednoj od njegovih grana za trenutak se zadržalo sunce. Onda je skliznulo i ponovo mu udarilo u oči. Šon-Šon se zaustavio na prstima svojih mokasina. Koliba... Samo grede, pocrnele, dogorele do pola. Nije ostalo ništa više... Pepeo, malo dima, neki poznati predmeti kojima vatra nije mogla mnogo da naškodi. Izdaleka, zaplašene, u njegovom pravcu, gledale su usamljene krave. Koral bez kobile i njenog mladunčeta. Zemlja puna razbijenih vrčeva. A oni? Gde su oni? Gore su lešinari... Gde je krv koju su osetili?

Šon-Šon se osvrnuo oko sebe. Gde su? Jedna ptičurina se odvojila od gomile i krenula ka zemlji, ne mareći za čoveka nedaleko od nje. Spuštala se prema „carskom kaktusu“ i za sobom povlačila i Šon-Šonov

pogled. Sletela je i nekoliko jardi skakutala balansirajući na krilima.

Tada se u mladom Indijancu sledi krv u žilama. Sada je video konopac omotan oko kaktusa i deo Džosove glave, sasvim pale niz prsa. Znao je da je mrtav. Odjednom je iz sebe izvukao užasan krik, nebo se prolomilo od njegovog glasa. Činilo se da, dignute glave, mladi Indijanac upućuje preko Velikom Manituu. Potrčao je prema kaktusu i ponovo se sledio... Video je devojkicu, na zemlji, okrvavljenu, skoro nugu, vezanu i klomulu. Odjednom se u njemu nešto prelomilo. Zatvorio je oči kao da želi da zapamti tu sliku. Vilice su mu se stegle kao da su od čelika. Disanje je prestalo da sustiže udarce srca. Koža na licu mu se zategla, oči su blesnule mržnjom i divljim očajem. Skinuo je sa ramena luk i zategao tetivu. Lešinar nije uspeo da uzleti na vreme. Iskrenuo se u stranu pogođen kroz vrat. Samo je jednom, u poslednjem trzaju, podigao krilo, a onda se umirio.

Šon-Šon je skoro na prstima došao do Tamariske. Pažljivo je nožem isekao užad i prihvatio obamrlo telo. Još je bila živa, ako se životom mogla nazvati ono što je ostalo iza nasilja tri obesna goniča. Indijanac je izbegavao da dotakne ona mesta koja nisu bila pokrivena, a obično su bila nedostupna pogledima. Skinuo je sa sebe košulju od jelenske kože i prebacio je preko Tamariske. Onda se okrenuo prema Džosu. Starom više nije moglo da se pomogne, osim da ga sahrani. Bio je smrtonosno ranjen u grudi, a imao je ubod noža u ramenu. Po tragovima okolo i po toplini starčevog tela, Šon-Šon je zaključio da su ubice tu bile nedavno. Možda najviše pre jednog sata. On je spustio bivšeg narednika na zemlju, vratio nož za

pojas i potražio oko sebe vodu. Otrčao je do ostataka kolibe, do otvora u zemlji, odakle su goniči vadili vrčeve i razbijali ih u pomamnom besu. Našao je samo jedan netaknut, zavučen duboko pod otvor. Poneo ga je do devojkice da joj da vodu i opere krv. Otvorila je oči i prepoznala ga. Ali, nije se osmehnula, kao što je to obično činila kada ga je dočekivala iz lova. U njenim zenicama ogledala se beskrajna tuga. Šon-Šon joj je blago stavio glavu na svoje rame i nekoliko trenutaka su oboje ostali nemi u blagom njihanju. Njegova kosa se presijavala na suncu, kao i gola leđa boje meda, prekrivena znojem. Tamariska će živeti, pomislio je, a to je bilo najvažnije. Šakom joj je milovao obraze i provlačio ruku kroz kosu. Onda je osetio kako ga njene ruke blago guraju. Pogledali su se. – Koliko... ih je... bilo? – upitao je tiho, znajući da će ona u pomicanju njegovih usana pročitati pitanje.

Devojka je stisla šaku, a onda opružila jedan prst. Zatim drugi.

– Dvojica? – ponavljao je Šon-Šon.

Ona je ispružila i treći prst... tada joj je iz šake iskliznulo nešto svetlo, i palo na zemlju. Indijanac podiže predmet. Bio je to neki totem, na tankom lančiću, kakve beli ljudi rado nose oko vrata. Bleštao je, iskovan od srebra, a na njemu se na krstu razapet, nalazio čovek. Bog belih doseljenika i vojnika. Onaj isti bog u koga su se zaklinjali i kome su učili njegovu braću u rezervatima. Tamariska ga je strgla jednom od trojice sa vrata! On ga je dugo držao na dlanu i gledao. Devojka mu okrete leđa i sva se skupi. Mora da joj je bilo hladno, pomislio je mladić. Otrčao je do kolibe da vidi da nije ostalo nešto pošteđeno od vatre, neki prekrivač, bilo šta. Uzalud se vrzmao okolo. Biće najbolje da uz kaktus

napravi veliku vatru. Da ogreje devojkicu i da joj spremi nešto za jelo, viđao je kako to ona radi. Mora da je negde ostao neki sud... Pokupio je nekoliko dogorelih gredica i mašio se noža, da skine pepeo i naseče sitnijeg granja, čime bi založio vatru. Ali, nož mu više nije bio za pojasom! Ostao je kao okamenjen pre strašnom mišlju... Znao je sigurno da se nalazio na njemu, i odjednom ga sada nema. Skočio je i pojurio natrag.

– Tamariska! – viknuo je, s očajničkom nadom da će stići na vreme. Zatekao je devojkicu u istom položaju u kome ju je i ostavio pre nekoliko minuta. No, ovoga puta je tako ostala zauvek. Mlada mormonka presudila je samoj sebi. Neprimetno je izvukla Šon-Šonov nož i, kada se mladić udaljio, zarila ga sebi u stomak. Nova krv sprala je svu njenu sramotu!

– Tamariska! – zaplakao je Šon-Šon nad njom i osetio se užasno usamljeno i jadno.

– Senke su se izdužile. Šon-Šon je obrisao znoj i odbacio od sebe lopatu. Lebeder Džos i Tamariska, ležali su jedno kraj drugoga pod zemljom u senci sakaro kaktusa. Umesto krsta, Indijanac je na vrh njihove zajedničke rake stavio tri strele. Po jednu za svakog ubicu! Zatim je raširio ruke, okrenuo se ka zapadu i povikao.

– Veliki Manitu – podrhtavao mu je glas – ako te ima, odvedi me da nađem ubice! Pomozi mi da se osvetim!

Čisto plavo nebo i tiho kasno popodne bili su nemi odgovor na njegovu molbu. On je stavio srebrno raspeće sebi oko vrata i gurnuo ga pod košulju. Jednom će se svakako vratiti ovamo. Jednom samo...

*

Četvorica sa „Mustang“ ranča, od kojih su se pred pustinjom rastali Džemi Šefild sa Kviglijem i Fenvikom, stigli su na mesto sastanka. Začudo, ulica je bila mirna, ljudi su prolazili zaneti svojim razgovorima, brigama i mislima. Kao da tuda nije prošao orkan u obliku rančeroovog sina! Sunce je tonulo u talase penušavih, purpurno modrih oblaka na zapadu. I kod „Old Bendžija“ izgledalo je tiho. Vilbur Majls koji je predvodio drugi deo grupe, osećao se nelagodno. Šefild je morao da stigne pre njih, bar pola sata ranije. Međutim, ništa mu nije govorilo da je tu. Pogledao je u ostale momke, ali, oni su mogli samo da slegnu ramenima. Majls je bio kršan momak, Teksašanin, neobrijan i grubih crta. Celoga veka bio je u sedlu, i nije znao ništa drugo da bude, osim kauboj. To što nije postao nadzornik na „Mustangu“ mogao je da zahvali svojoj nenametljivosti. Nije želeo da se ulizuje ni gazdi ni njegovom sinu. Nije takođe umeo da vodi Džemiju na pijanke i u sobe lakih devojaka, pa je tako olakšao posao Oliveru Kvigliju. Šta više, Majls nije ni želeo da dobije mesto nadzornika. Njemu je odgovaralo da ima što manje odgovornosti. On nije umeo da naređuje ljudima, već da radi. To, što je mogao da radi i za dvojicu, bila je više stvar njegove prirode nego želje da se istakne.

Pueblo je spadao u red većih gradova u Koloradu. U stvari, u to vreme, mogao je jedino Denveru da „gleda u leđa“. Reka koja je zapljuskivala njegove južne strane, načinila ga je raskrsnicom suvih i vodenih puteva. Arkanzas ga je vezivao na istoku sa Kanzasom, Oklahomom, sve do Misisipija, a na zapadu se probijao kroz grebene Pajks Pika do Sivači Planina. Pruga „Union Paci-

fika“ zaobišla je Pueblo, ali je zato Santa Fe Trejl pružao „pipke“ prema njemu. Rančevi oko Puebla, opasno su se približavali gradu, sa svojim žičanim ogradama, sa stokom po glavnoj ulici, sa momcima željnim zabave posle dugih dana, provedenih u sedlu.

„Mustang“ je bio među najvećima. Bio je najbliži, uz najširi deo korita reke Snou Krik. To što se opasao bodljikavom žicom, značilo je da nema nameru da pedalj svoje zemlje prepusti došljacima ili državi. Goniči sa „Mustanga“ sjahali su ispred „Old Bendžija“. Bilo je to omiljeno mesto i sastajalište kauboja, jer je imao dobar i jeftin viski i dosta soba za izdavanje, na sat ili na više. Što je najvažnije, stari Bendži, odnosno vlasnih Bendžamin Rid, nije se protivio lomljavi i pucnjavi u svom salunu. Puštao je ljude da se „isprazne“ ali, svu štetu je pedantno beležio i kasnije naplaćivao od poslodavaca, koji su, što se toga tiče, imali prećutan dogovor da oduzimaju od plata kauboja onoliko koliko su „dužni“ za štetu u krčmi. Nikada se nije dešavalo da Rid dopiše cifru više. Verovali su mu, a on nije hteo da zbog nekoliko dolara, prokocka svoj ugled. Njegov salon nije imao određeno vreme za zabavu. Bio je uvek otvoren za goste. Uostalom, nikada se nije tačno znalo u koje će vreme dojahati kauboji da speru prašinu iz grla i polome koju stolicu u tuči sa momcima susednog ranča. Ni čuvar zakona, Majk Elgar nije intervenisao, osim ako nije bivao specijalno pozivan za to. Pesnice su bile uglavnom oružje, a koltovi kad zablistaju, onda se ćelije napune „gostima“ i niko ih odatle neće izvući osim samog sudije.

Ili, Džeremija Šefilda... On je bio dovoljno moćan i snažan da ga se plaše i da ga poštuju. Međutim, rančer je sa svoje

strane dobro držao na uzdi momke, da ne prekorače zakon. Jer, on ih je gore kažnjavao od samog šerifa. Takvi izgređnici u najboljem slučaju ostajali bi bez plate. Oni bučniji, napuštali bi ranč istoga dana. Oni najgori mogli su da „zarade“ Kviglijev korbač, pa tek onda put pod noge. Zato su momci sa „Mustang“ ranča bili grubi, nasilni i bučni, ali, retko su podlegali instinktima za pucnjavu na ljude. Ako se to menjalo u poslednje vreme, onda se moglo pripisati Džemiju Šefildu koji se družio sa njima, i navodio ih u nevolje.

Goniči su privezali umorne konje za prečku ispred „Old Bendžija“ i skoro se sudarili sa šerifom. – Kako je bilo na putu? – oslovio ih je čovek sa zvezdom. – Nešto ste mirni? Neke nevolje?

– Videli ste mladog Šefilda, Kviglija...?

– Ne! Zar nije sa vama?

Majls je palcem počeo svoju ostru, tamnu bradu koja mu je senčila lice. Teksašanin je bio krajnje jednostavno obučen. Imao je na sebi jednostavnu sivu flanelsku košulju i pohabane platnene pantalone sa četiri džepa i neporubljenim nogavicama. Lice mu je bilo mrko, oči duboko usađene, oko usta utisnute dve bore. Bezbroy mrežastih polja širilo se preko očiju. Ljudi izloženi vetru i suncu, često su žmirkali i često sasvim malo mislili na svoj izgled. Vilbur Majls je nosio opasač i kolt, ali, niko se ne bi mogao pohvaliti da ga je video kako poteže. On je imao jaku reč i pogled koji obećava i razoružava. Kada je Kvigli određen za nadzornika, mnogi su poverovali da će između njega i Majlsa buknuti rat. Ali, Teksašanin nije pokazao netrpeljivost. Čak je spremno slušao Kviglijeva naređenja, rame uz rame s ostalima.

– Šefild je požurio ispred nas – objasnio je Teksašanin šerifu. – Kvigli ga je poveo preko pustinje.

– Onda ih je nešto zadržalo – zaključio je zamišljeno Elgar. – Nadam se da nije ništa opasno.

– Stari će se zabrinuti.

– I ja na to mislim – klimnuo je glavom šerif. – Biće najbolje da ga odmah obavestiš.

– Hoću! Ali, momci su zaslužili bar po jedno piće.

– To bar ne traje dugo – složio se šerif. On je bio ona vrsta čuvara zakona koja sve čini da bude u dobrim odnosima sa svima. Može i da popusti do izvesnih granica, da prihvati šalu, da sukobe svede na slučajnost... ali, nikada nije uzmakao od svojih prava. Uvek je na vreme procenjivao kada neko pretera ili se opasno približi trenutku gde se ugrožava nečiji život. Poštovanje je zaslužio vrsnim baratanjem šakama. Učio je veštinu boksa od nekih putujućih glumaca, još u Vičiti, gde je pekao zanat uz Dodija Vestona. Bio je to spoj refleksa, snage i izvanrednih nerava, što se u njegovom poslu isplatilo desetostruko. Elgar nije izgledao ni snažan ni naočit. Podsećao je na nekog bivšeg kaubojja, kome su namestili zvezdu i gurnuli ga u novi posao, pošto više nije bio sposoban ni za šta drugo. Na licu su mu se često mogli pročitati nerazumevanje i odsutnost. U stvari, on je procenjivao sagovornike ili protivnike. Ispod košulje i prsluka, jedva da je bilo mesa, sve mišić do mišića, pravi dinamit bez fitilja. Bio je dobar strelac, mogao je da popije, a da se nikada ne napije, nije se libio da sedne sa svakim za sto, pa i da odigra partiju pokera. Imao je izražajne oči, krupne i tamne. Njih su natkrivale guste veđe, a mes-

nata usta i rupica na sredini brade, činile su ga pitomijim nego što je i sam želeo da bude.

Goniči su ušli u salun, a Elgar je produžio dalje. Rid je već spuštao na šank četiri jednake čaše. – Dobrodošli, mustanzi! – pozdravio ih je. Tako ih je zvao, po imenu ranča. No, momci nisu izgledali raspoloženi kao obično. Prašina im je pokrivala sve, osim očiju.

– Niste svi na broju?

– Zasada – odgovorio je kratko Majls i pogledao po prostoriji. Večni miris znoja i zemlje vladao je salunom. Pod je bio prošaran sasušenom zemljom, koju su strugale čizme jahača od jutra do kasno u noć. Između nekoliko lica, koja su im bila okrenuta dok su ulazili, Teksašanin je uočio Reksa Kardifa. Primetili su ga i ostali iz grupe, ređajući se pored šanka. – Otkada je Reks ovde? – upitao je Majls Bendžija.

– Od sinoć.

– Trebalo je da odjaše...

– To ne znam. Zar je dobio otkaz?

Majls je klimnuo glavom.

Kardifa je Kvigli dobro išarao korbačem, a onda mu posavetovao da nestane iz Puebla. Razlog je bio što je kauboj u pijanom stanju ubio psa gospođe Kenstok, a onda provalio u njenu sobu i napastvovao je. Gospođa Kenstok nije bila obična udovica ili napuštena dama, već uvažena supruga gradonačelnika Puebla! To da je znala da izaziva mlade ljude i koketuje, nije bio razlog za nasilno upadanje u kuću dok se muž nalazio na putu prema Koloradu Springsu. Stvar nije otišla predaleko. Gospođa Kenstok se požalila mužu, a ovaj lično Džeremiju Šefildu. Nije hteo da izbije skandal, ali je diskretno zamolio rančera da udalji svog kaubojja i sa ranča i iz grada.

Da li je Kardif imao nešto sa gospođom Kenstok ili ne, to ostaje njihova tajna. Vlasnik „Mustanga“ je lično izdao naređenje da se bezobraznik išiba i izbaci napolje. Oduzeo mu je platu, konja, oružje i zapretio da će ga strpati u zatvor ako se bude smucao po gradu.

Reks Kardif nije bio loš kravar, dobro je obavljao sve poslove oko ranča, bio je izdržljiv i tvrd, ali, i malo divlj. To što je ostao bez posla, nije ga bolelo. Mogao se jednostavno sa svojim sedlom premestiti na neki susedni ranč. Ali, korbač po leđima, to je bilo previše. Uzalud je uveravao Šefilda da ga je Kenstokova izazivala i mamila, rančer nije želeo da mu veruje. Oduzeo mu je sve i povrh svega naredio mu da nestane. Reks Kardif je nekoliko dana zaista bio van Puebla, a onda se ponovo pojavio, na novom konju i sa novim opasačem. Imao je novca da popije i časti, čak i da se kocka. Uglavnom se smeškao i odbijao razgovore o ranču i neslavnoj uspomeni. Međutim, poznavajući ga, Majls je došao do zaključka da on nešto priprema. Nešto što se tiče starog, a možda i Kviglija. Kardif nije bio čovek koji zaboravlja. On je preko svojih leđa preturio mnoge bitke u ratu i nije doživeo veća poniženja u svojim poznijim godinama, nego što ga je zadesilo na ranču. Niko nije mogao tačno da mu odredi doba starosti. Ispod četrdeset sigurno nije imao, ali, ni mnogo preko toga. Ličio je na ljude koji za sobom imaju mnogo neraščišćenog, pa u radu i piću traže zaborav. Istina, Kardif nikada nije pio na poslu, ali je zato slobodno vreme natapao viskijem, kao Arkanzas južne obale. Kada je mahnulo rukom prema Majlsu u znak pozdrava ovaj mu je uzvratio. Uostalom, Majls nije imao ništa s njegovim slučajem. U to

vreme bio je čak na severnim ispašama i žigosao telad. Kada se vratio, Kardifa nije zatekao. Samo je čuo priču o njemu. Tog kasnog popodneva, sedeo je s gradskim besposličarima i dvojicom sa ranča „TKT“. Nije izgledao pijan, ali, sva njegova veselost spolja, bila je u stvari obična maska.

Goniči kraj šanka su u jednom dahu ispili piće i napravili girmasu odvratnosti. Onda su im crte malo omekšale i u očim izbio sjaj. Bendži Rid je nalio još jednom. – Sada možeš da ostaviš bocu – rekao mu je Majls.

– Vremena se menjaju – sleže ramenima saluner. – Ranije ste upadali s izvučenim koltovima i na konjima. A sada? Ni babe se ne ponašaju tako!

– Polako, Bendži – stišavao ga je Teksašanin. – Nije nam do veselja. Nema maloga.

– Džemija?

– Da! Trebalo je da stigne pre nas najmanje pola sata, a možda i ranije.

– Pa, stići će.

– Pustinja nije uvek mirna kao ogledalo.

– Nije... Kada se pomami vetar, sećaš se, ljudi se u njoj izgube i zalutaju.

– Kvigli je iskusan.

– Ali je zato Džemi šašav! Sasvim se otkinuo sa Džeremijevog lanca. Povuci će i druge za sobom, a nadzornika prvog.

– Ne verujem!

Bendžamin Rid bio je star čovek, ćelav, sa sasvim malo kose na zatiljku i to sede. Imao je veliki stomak preko koga su se zatezali hozentregeri. Lice mu je bilo ovalno, bez mnogo bora, ali sa dosta žućkastih pega. Imao je velike uši, veliki nos kao iz dva dela i mala usta, koja su se skupljala posle svake završene rečenice u obliku ispitivačkog iščekivanja odgovora.

– Moram javiti starome – kazao je Majls.
 – Neće biti oduševljen, a?
 – To ne mogu da predvidim – osmehnuo se Teksašanin. Istovremeno, Reks Kardif je napustio svoje društvo za stolom i prišao gonničima, svojim bivšim prijateljima sa ranča. Momci sa „Mustanga“ nisu imali razloga da ga izbegavaju, pogotovu što im Kvigli nije bio za petama. – Gde vam je bolja polovina?
 – pitao je Kardif, misleći na mladog Šefilda i dvojicu njegovih vernih pratilaca.

– Malo su zaostali – objasnio je Majls. – A ti?

– Dobro sam.

– Mislim... zar nisi u Delbertu?

Kardif namignu. – To je istina, moj zavijač, ali, ja sam otišao iz njega sa željom da mu se više nikada ne vratim.

– Neće ti ni ovde biti lepo – podsetio ga je Teksašanin.

– Možda, ali, ne samo meni... – Bivši kauboj sa „Mustanga“ zbacio je sa sebe prnje i uleteo u dugi kaput na zakopčavanje, čistu košulju sa ljubičastom maramom i pantalone koje je neko čak pokušao da dodavanjem novih džepova učini praktičnijim modelom. U njima su se mogli držati duvan, lula, nož, pa možda i konzerva pasulja kad zatreba. Kardif je nosio iskošen opasač, bio je poznat kao vrstan strelac i, uopšte, za njega posao nije predstavljao problem. Ako ga neko nije želeo kao kauboja, uvek je bilo takvih koji bi rado iznajmili njegov revolver za izvesno vreme. Uz dobru nagradu, naravno. Prošlost koju je obavijao tajnom, činila je Kardifa usamljenim i odbojnim. Pa ipak, tog dana se neuobičajeno često smeškao. Taj osmeh nije mogao da prevari Teksašanina. – Slušaj, Rekse – tiho mu je dobacio Majls – kada te

vidim kako se ceriš, odmah čujem čegrtanje zmije...

– Da te častim? – predložio je ovaj.

– Ne, možda neki drugi put. I nadam se, u nekom drugom gradu.

– Možda – dvosmisleno je rekao Kardif.

– Da ti kažem nešto, Rekse – dodao je mirno Majls – u svakom slučaju, bićemo na Šefildovoj strani.

Kardif nije rekao ništa. Samo je zadržao pogled na Majlsu i smeškajući se, vratio se svome društvu. Majls je krenuo napolje, praćen svojim momcima. Zadržavanje rančarovog sina, poremetilo im je sanjarenje o ludoj noći. Odjednom su nestali oblici našminkanih cura, umukla muzika, sasušio se viski... Sada je trebalo otići pravo na ranč i izneti starome na videlo celu priču. Možda bi to mogao Majls da obavi sam, no, ljudi su ga pratili iz navike. Ako se on lišavao zadovoljstava posle tako dugog i napornog puta, zašto ne bi i oni? Četiri jahača napustila su Pueblo u trenutku kada se s druge strane u njega ušetao na svom Migu Dok Holidej.

*

Hotel „Kverido“. Najveći u Pueblu, uvučen, sam je sebio do glavnog ulaza prokrčio put iz glavne ulice i napravio posebnu četvrt. Između ostalih kuća i njega, nalazio se prostor pun zelenila. Levu stranu popunjavala je visoka drvena oграда i baraka za smeštaj konja gostiju hotela. Desno se pružalo šipražje sve do Arkanzasa. Na tom mestu trebalo je da se dograde nove prostorije. Vlasnik, Milton Vajtlou, predvideo je da će njegov hotel morati da se širi, pa je srećom zakupio dovoljno mesta da mu to obezbedi. Postojeća zgrada imala je hol, sale za zabavu i sobe na spratu. Ništa novo nije

mogao Vajtlou da izmisli, osim što je želeo da prvo napravi neku vrstu „bašte“ preko leta, sa stolovima, stolicama i barom, a sve to samo pokriveno drvetom. Tako bi njegovi gosti mogli na čistom vazduhu da posede, što nije bio slučaj s ostalim salunima i hotelima koje je viđao na putovanjima. Ne bi bilo dima, smrada, ogledala, tiskanja... Čak je deo građe složio na tom delu ispred hotela. Namerao je da već početkom meseca, a bio je jun, krene sa krčenjem šipražja i postavljanjem poda na debelim, ravno posečenim trupcima.

Čovek iz Džordžije skrenuo je u hotelsku „ulicu“ i tu ga je spremno dočeka golobrađi mladić zadužen za prihvatanje konja. – Neka pije pomalo – dobacio je Holidej, pošto je njegov šarac prevalio dug put bez odmora i bez roptanja.

– Ne brinite, gospodine – odgovorio je momčić. – Ja znam dosta o konjima.

Kockar je izvadio srebrnjak i bacio ga dečaku. Ovaj ga je spretno dohvatio, pogledao na dlanu, razrogačio oči, i sav se pretvorio u osmeh. Holidej stupi na trem. Osećao je prašinu po sopstvenoj koži.

„Kverido“ ipak nije bio jazbina u koju je mogao da uđe kao poslednja bitanga. Prvo što je morao da učini bilo je da se okupa i navuče čistu košulju. Bisage sa svojim odabranim prtljagom i priborom prebacio je preko ramena, i šeširom, koliko-toliko otrešao pustinjski talog sa sebe. Vrata su bila širom otvorena. Činilo se da hladovina iznutra počinje da se izjednačuje sa kasnim popodnevom. Ući u „Kverido“ značilo je prvo ući u hol. Viđao je sličan raspored u velikim kamenim zdanjima na Istoku. Vlasnik mora da je otuda poneo neka iskustva kada je ovo pravio u brdima Kolorada. Čovek za

repcijom upravo se odvajao od jednog gosta. Činilo se da ga je dolazak Doka Holideja spasao brbljivosti sagovornika i ovaj je požurio da pozdravi novo lice u hotelu. – Gospodine?

– Pretpostavljam da imate sobu?

– Naravno... Šta još želite?

– Okupao bih se.

Sve će biti urađeno. Hoćete li piće u sobu?

– Imate brendi?

– Dve vrste, gospodine.

– Pošaljite mi onu bolju... dok se budem kupao.

– Bićete usluženi, gospodine. Koliko ostajete?

– Uvek, ostajem jednu noć, za početak.

– Plaćićete pri odlasku.

Bilo je to nešto novo i za samog kockara. Obično su vlasnici saluna uzimali unapred za postelju, bez obzira da li se radi o prljavoj jazbini ili uglednom lokalu s odabranom poslugom.

– Nisam navikao na to – primetio je Dok.

– Mi uvažavamo svoje goste. Izvolite ključ.

Sve se završilo veoma brzo, kao da su po dogovoru izmenjali nekoliko reči. Receptionar uopšte nije obratio pažnju na prašinu koja se upijala u tamno kockarevo odelo. Čak ni na njegovo oružje. Iz hola, troja vrata su vodila u tri posebne prostorije. Između njih, uz zidove, nalazila su se somotom presvučene široke fotelje. Holidej je podigao svoje torbe u trenutku kada se na ulazu pojavio Majkl Elgar. Čovek sa zvezdom bio je, izgleda, neminovan u poslednje vreme. Svaki dolazak u neki grad kao da je počinjao sa zakonom. I ovaj šerif sigurno je napamet znao lica u Pueblu. Neće mu trebati mnogo vremena da zaključi da je Holidej sveža riba

u njegovom ribnjaku. Pa, kada je već tako, razmišljao je Dok, neka ga sada zapitkuje, bolje nego kasnije. Elgar je prišao recepciji, ali je kockara jedva okrznuo pogledom. Holidej je tek tada primetio da u hotelu ne postoji knjiga za upis gostiju. Verovatno je recepcionar imao fantastična zapažanja, pa je svoje goste registrovao u mozgu efikasnije nego po lažno upisanim imenima. – Je li soba broj dva slobodna? – pitao je šerif.

– Da... Hoće li Šefild doći?

– Pretpostavljam! Polovina ljudi je stigla, a polovina se zaglibila u pustinji.

– U kojoj polovini je njegov sin?

– U onoj drugoj... Iako ti nije javio, sačuvaj mu sobu. Za svaki slučaj, znaš ti staroga...

– U redu, šerife!

Elgar je ponovo okrznuo pogledom kockara, lako mu klimnuo glavom, a onda zamišljeno ostao oslonjen uz drvenu ploču. Kao da nije znao na koju bi sada stranu trebalo najpre da se uputi. S ulice se čulo klopavanje točkova. Šerif i recepcionar se pogledaše i u očima im zaiskriše veseli svetlaci. – Ovaj zvuk dobro poznajem – rekao je šerif, ne mareći za Holidejevo prisustvo.

– I ja! I kladim se da vas traži!

– Zašto baš mene? – namrštio se Elgar.

– To ja ne znam, šerife – žmirnuo je čovek. – Gradonačelnikova pronađe stotinu razloga da nekoga potraži i nađe.

Uz stepenice se čulo sitno udaranje potpetica. Sredovečna, još uvek lepa žena zastala je na ulazu. Bila je u dugoj haljini, ogrnuta tamnozelenim šalom. Glavu joj je pokrivao šešir malog oboda sa krunom od perja. Mora se priznati da je izgledala privlačno sa svojim dekoltiranim grudima,

tankim strukom i njihanjem bokova koje je Elgar propratio s ravnodušnim izrazom lica.

– Šerife! – povikala je žena sa vrata i podigla obe ruke prema licu, kao da je želela da namesti kosu. Ali, odmah je odustala. – Tražim vas, svuda...

– Evo me, misis Kenstok. Šta se desilo?

Žena se približila i uzdahnula, a osmehom je pokrila svoju zadihanost. Onda je primetila mirno, ledeno lice Doka Holideja i za časak zaboravila šerifa.

– Tražili ste baš mene? – podsetio ju je Elgar.

Gospođa Kenstok se trže. Ponovo je izgledala zabrinuta.

– Da... Zna li ko je u gradu?

– Ne!

– Kardif!

– Zaista? – bez uzbuđenja je primetio šerif. – Šta je s njim?

Žena ga pogleda kao priviđenje. – Još pitate? – povikala je. – Došao je da mi se osveti, sigurna sam...

– Predlažem da utišate glas – prekide je Elgar. – Da li vam je pretio?

– Ne...

– Udvarao se?

– Ali, ne...

– Zašto ste se onda uplašili?

– Ali... vi znate, sećate se šta se desilo, pa...

– Umirite se. Da je nešto hteo, ne bi se pokazivao tako javno.

– Mislite? Ja njemu ne verujem. Ima lik ubice!

– Vas sigurno neće ubiti!

Gradonačelnikova žena ponovo je prenela pogled na Holideja. – Nadam se da ćete biti u blizini da me štitite – govorila je šerifu, a

podizala obrve u pravcu Holideja. Ovaj je, međutim, bio zabavljen paljenjem cigarete.

– Zar me nećete upoznati sa prijateljem?
– upitala je gospođa Kenstok.

Elgar se napravio naivan. – Sa Timotijem? Pa, njega već znate!

Ona ga blago ošinu sa sklopljenom lepezom. – Ne Timotijem, već s njim – upravila je ruku prema Holideju.

– Rado bih to učinio – odgovorio je šerif
– kada bih ga poznavao.

– Ah, zar je došao sada?

– Izgleda... I prilično je umoran, misis Kenstok, da bi ga uzbudio vaš čarobni pogled.

– Ah, vi... Šteta zaista, ali... Uvek ima vremena.

Džordžijanac nije istisnuo ni reč, niti je uputio pogled. Delovao je poput sante leda koju ni sunce Kolorada ne može da istopi.

Šerif nije izgledao zainteresovan da upoznaje ženu, pa ni sebe sa strancem. Verovatno je to ostavio za drugu priliku. On se nije žurio. Čovek koji odseda u „Kveridu“ sigurno će mu pružiti šansu da ga upozna, bilo s koje strane, kad tad. Osim toga, bilo je nečega pritajenog u ovom strancu. Nečega u šta ne bi valjalo dirati. Možda je to bio umor koji razdražuje, možda priroda s kojom se retki ljudi rađaju i koju nose kroz život kao pečat.

Holidej se tromim korakom popeo u svoju sobu. Majk Elgar je ispratio gradonačelnikovu ženu do njene lake kočije. Istovremeno, recepcionar je udario malom metalnom šipkom o isto tako metalni trougao iza sebe. Pojavio se mladić, gologlav, u čistoj beloj košulji, sa kravatom, bez kaputa. – U sobi broj osam pripremi sve što treba za kupanje – naredio je.

– Još nešto?

– Kada završiš idi u bar i donesi bocu brendija za gospodina. Želi da pije dok se kupava.

– Još nešto?

– Još nešto? Da požuriš... ako znaš šta je to?

Momak se udaljio klibereći se.

Pola sata kasnije, kockar je sišao u hol. Već je izgledao drukčije. Čista bela košulja i kravata boje vina, prosto su ga preporodili. Odelo oslobođeno prašine, činilo se još tamnijim i uzanijim. Vitka figura neznanca u „Kveridu“ očarala je sve one koji su se tu zatekli i koji su imali ukusa kada su u pitanju ljudi posebnog izgleda. Holidej se kretao poput mačke, raskopčan, da mu drške koltova ne bi pokvarile peševe kaputa. Dva blistava kolta pristajala su mu kao minduše lepom uhu.

Timoti sa recepcije, video ga je da stoji neodlučan ispred ulaza, kao da premišlja na koju će stranu. Možda bi mogao da mu pomogne?

Odjednom, s ulice su doprli pucnji. Poznavao ih je... To revolversko nadmetanje, uz vrisku i harlaukanje. On zaobiđe pult i dogega do stranca. Kockar nije mario za buku. Bar je tako izgledalo. – Mora da su kauboji – objasnio je Timoti Braun. – Izgleda da su baš oni sa „Mustang“ ranča.

– Prilično su bučni – rekao je kockar.

– Tako je to – slegao je ramenima recepcionar. – Elgar toleriše sve, dok pucaju u vazduh... Ovo je zasada stočarski grad, mister, i više se ugađa rančerima nego nama ovde... – Činilo se da žali zbog te činjenice.

Deo glavne ulice iznenada su popunila tri jahača. Konji pod njima su besno trzali njuškama pod divljim zatezanjem uzda. Se-

vali su koltovi, dva kolta i jedna puška. U sutonu koji se spuštao nad Pueblom, njihovo divljanje je stravom ispunilo nebo. – To su Šefild i njegovi – nastavio je recepcionar. – Biće bolje da uđete, mister! Oni su često neobuzdani i nepromišljeni.

– To je njihov problem – rekao je kockar.

– Ali, sklonite se bar dok ne odu kod Bendžija – savetovao je Braun. – Može neki metak da zaluta...

– Zar se svi sklanjaju s ulice kada oni jašu? – interesovao se Dok tek reda radi.

– Navikli su na to. Ne traje dugo, nekoliko minuta i sve se posle smiri. Hoćete li ući?

– Tek sam izašao.

– Da, ali... Kako hoćete, uostalom! Evo ih opet! Ja bežim... – Recepcionar šmugnu iza vrata i ostade kraj njih, s druge strane.

Holidej je ostao napolju, kao da je od kamena. Šefildovi goniči su primetili usamljenu priliku ispred „Kverida“. Delovao je izazivački! Da, baš tako, nije se sklanjao ispred njihovih imena. – Juhuuu! – urlao je Džemi Šefild i opalio u samu nastrešnicu hotelske verande.

Senka ostade mirna. Oni okrenuše konje u tom pravcu. Lica su im bila podlivena krvlju, vazduh oko njih kao da je svakog časa mogao da eksplodira. Pri svakom pokretu s njih je sletao oblak peska i prašine. – Gledajte onog – dahtao je Šefild – misli da je pametan.

– Ili lud? – cerio se Oliver Kvigli. – Misli da je sve ovo šala? Da ga potprašimo?

– To sam i mislio – smejao se rančerosin. – Prvo oko njega, a onda po šeširu, a?

– Odskakutaće kao zec, ha, ha, ha, ha!

– Ako voli zabavu, neće pobeći odmah... Kite, idi s kraja!

– Juhuuuuu! – zavitlao je Šefild šeširom.

Potom ga je nabio na glavu a podigao ruku sa koltom.

Fenvik je izvukao oba, ne mareći za uzde. Konja je upravljao stiskom butina. Što se Kviglija tiče, on je vitlao pušku i korbačem. Ličili su na furije iz pakla! Mamuzajući već iznemogle konje, oni su jurnuli prema „Kveridu“. Pod kopitama je praštalo busenje suve zemlje i kovitlala se prašina. Sve nade da će prilika na tremu klisnuti raspršio je plamičak šibice. Nebesa! Pa, on pali cigaretu dok su oni besomučno jahali na njega! Kvigli je jahao u sredini. On je vešto ukopao svoga belca ispred samog kockara. To je podiglo pirlično prašine oko njega. Ostala dvojica sa strane, Šefild i Fenvik, uleteli su pod trem. Daske su zadrhtale pod kopitama. Goniči su besno pogledali u nepokretnog čoveka u tamnom odelu i kao sneg beloj košulji. – Hejaaah! – vrištao je Šefild i vratio mrkova natrag, na početak hotelskog prostora. Ostali su ga sustigli i poravnali se s njim. Opet su zabili pete čizama u bokove konja. Bili su narogušeni, bili su još bešnji. Fenvik je za dužinu svoga konja izbio napred i opalio. Zrno je prohujalo pored same kockareve glave. I, opet se nije ni pomerio! Kvigli je sada video da se kaput neobičnog čoveka malo više razmakao. Video se veći deo njegove bele košulje na prsima, ali, i metalni odsjaj oružja. Nije stigao da zaustavi Šefildov hitac. Olovo je podiglo iverje ispred kockarevih čizama. Onda je sevnulo s njegovih bokova. Nekoliko puta, zaglušujuće. Sa Fenvikove glave je sleteo šešir, a Džemi Šefild je sleteo s konja kao kamen. Njegov mrkov je dobio komad vrelog olova u uvo i zbacio je jahača. Barutni dim se tek razilazio kada je nadzornik „Mustanga“ došao k sebi. Jedva je umirio svog belca i požurio da

pomogne Šefildu. Za to vreme, Kit Fenvik je odmeravao opasnog strelca. Imao je kao i on dva kolta. Sada ih je oba stavio za pojas i mirno prekrstio ruke. Fenvik je svoja dva kolta držao u rukama, ali se nije usudio da ih upotrebi. Bar ne, bez izričitog naređenja. Šefild se otimao od Kviglija, psujući. – Platiće mi! – drao se. – Samo da ga se dočepam! Pustite me, ja ću...

– U redu, moramo na ranč – govorio je Kvigli.

– Idi do đavola!

– Vilbur Majls je otišao pre nas. Stari će se prvo zabrinuti, a onda će pobesneti!

– Briga me! Hoću da onom tamo... – Prekinuo ih je dolazak četvrtog. Zastao je iznad njih, čuteći. Šefild i Kvigli su podigli glave i ugledali odsjaj zvezde na Elgarovom prsluku. – Za vas me nije briga – dobacio je mirno čuvar zakona – ali, dajte konjima bar malo daha.

Kvigli je prosto povukao rančerovog sina sa zemlje. Ovaj je zajaukao kada se oslonio na levu nogu. Pad je bio dosta nezgodan. – Nismo te zvali, šerife – osorno je kazao Šefild.

– Kada bih čekao da me zovu, davno bih dao ostavku – odgovorio je ovaj skoro smeškajući se.

– Onaj tamo – podigao je ruku mladić – pucao je na nas...

– Zašto?

– Zašto? To pitajte njega!

– Svejedno! I ti mi možeš reći, Džemi. Samo ako hoćeš.

– Idite do đavola, šerife! Neka mi ne izlazi na oči, nikada!

– Kada se budeš ispavao, razgovaraćemo.

– Nije mi potreban razgovor – zarežao je Džemi – nego jako piće.

– Pa, šta onda čekate? – raširio je ruke Elgar. Mrkov se nekako smirio pod Fenvikovim dlanom. Nekako pokunjeni, okrenuli su konje natrag. No, niko nije mogao da nasluti šta se u njima zaista zbiva. Varali su se ako su mislili da će jurnjavom, pićem i orgijama izbrisati sliku sakaro kaktusa i belokose devojke koju su obešćastili pred polumrtvim Lebederom Džosom. Iako su se mogli zakleti da za njima nema tragova, nešto je preteće lebdelo u vazduhu.

Kit Fenvik se otarasio kobile i njenog ždrebeta ispred Puebla. Novog konja je našao na prvom ranču, rekavši da mu je oluja u pustinji odnela vranca, što je bila istina. Međutim, ono što ih je najviše uznemiravalo bila je neizvesnost oko Šefildovog „Raspeća“ od srebra. Rančerov sin je primećio da ga nema, tek kada su se dokopali druma. Uzalud je lupao glavu gde ga je izgubio. Verovao je da se to desilo u pustinji, a ne oko kolibe starog i njegove devojčice. U stvari, tvrdio je da se lančić nalazi negde duboko u pesku. U onoj oluji kada se gušio i tražio vazduha, sigurno je otragao lančić zajedno sa nekim dugmetom od košulje. Toliko je verovao u to, da su mu se u tome pridružili Kvigli i Fenvik. Na kraju su zaključili da to i nije tako važno. Uputili su se prema „Old Bendžiju“.

Džemi Šefild još nije bio spreman da se sretne s ocem. Hteo je da se dobro napije i da oseti pod leđima pravi krevet. Ako je Vilbur Majls već otišao na ranč, onda će on umeti da podnese tačan izveštaj. Jedini propust bila je avantura kroz pustinju, ali, i to je srećom prošlo. – Ko je ono bio? – pitao je Šefild ne mogavši da oprostí strancu drskost da ne uzmakne pred njima.

– Ne znam! Pitaćemo kasnije – odgovorio

je Kvigli. – Stari Bendži zna da smo tu. Sve devojke su sišle iz svojih soba među goste. One najbolje su u loži... za nas. Zar to nije bolje nego misliti na onog tipa?

– Videću kada stignemo – promrsio je Šefild.

Poterali su konje kroz ulicu. Ljudi su ponovo počeli da se sklanjaju, misleći da goniči sa „Mustanga“ nastavljaju svoje ludovanje. No, oni su toga već bili siti. Oliver Kvigli je ispružio obe ruke i zaustavio svoje prijatelje. – Čekajte – procedio je. – On je stigao...

– Ko? – prenu se Šefild.

– Stari Džeremi.

Sada su videli ispred „Old Bendžija“ kola sa dva para točkova i krovom od platna. Pripadala su rančeru, vlasniku „Mustanga“. – Da okrenemo? – upitao je Fenvik.

– Kasno! Ispred ulaza je Majls. Video nas je.

– Možemo mi da pijemo i ako je on tu... Dosta mi je njegovog dadiljanja! – prasnuo je Džemi. On izbi napred, čvrsto rešen da ne pogne glavu pred moćnim rančerom. Stari ga je bacio u „vatra“, postavio na teške poslove, paklena putovanja, na duga jahanja i među krave i konje... Šta bi još hteo? Dovoljno je zreo da se brine o sebi, da bira društvo i da ne broji čaše. Skočio je sa sedla i dobacio uzde Teksašaninu. – On je unutra, a? – pitao je mračnog lica.

– Od malopre.

– Ljut?

– Ne izgleda!

„Old Bendži“ kao da je bio pust. U stvari, kauboji nisu navikli da u njemu viđaju bogate rančere lično. Prisustvo vlasnika „Mustanga“ malo im je ubilo apetit i žeđ. Tiho su razgovarali, ali im ništa nije promicalo.

Ulazak rančerovog sina zavezao im je jezike. Džeremi Šefild se okrenuo i pogledao ga preko naočara. – Čujem da je put bio uspešan? – rekao je i vratio se svom pivu.

– Da... bio je... – procedio je Džemi, koji je sve drugo očekivao osim jednostavnog pozdrava glavom i jednostavnog pitanja. – Zar nećeš da sedneš – upitao je otac.

– Sedeo sam u sedlu... Sa kravama... A ja nisam krava.

Džeremi Šefild je bio blago rečeno neobičan stočar. Na njemu ni traga od onih rančera kojima se u kožu uvlači vonj teladi i pore začepljuje prašina. Bez pohabanog šešira, bez kožnih štitnika, bez revolvera i nabusitosti spolja. Šefild je pre ličio na činovnika, eventualno na uvaženog sudiju ili advokata. Imao je bujnu kosu, negovane prosede brkove i negovanu bradu ispod usta. Ostali deo je izbrijavao svako jutro. Ono što ga je činilo i čudnim i pomalo smešnim, bile su naočari, ovalnog crnog rama. Na glavi je nosio isto tako čudan šešir, mešavinu polucilindra i „stetsona“. Bio je omalen ali snažan i krepak. Bližio se šezdesetoj, kasno se oženio, a žena mu je umrla čim je mali Džemi ugledao svet. Nosio je dvodelnu odeću, kaput i pantalone, „začinjene“ prslukom. Vozio se dvokolicom. Možda je tako na neki način izigravao „kralja“ svih stočara s obe strane Arkanzasa. Njegova, naoko blaga narav, mogla je da prevari samo one koji ga slabo poznaju. Džeremi Šefild je umeo da se smeška, da pitomo gleda u oči, a da uz put smišlja kako da čoveka nadmudri ili upropasti, ako je to zasluživao. Sina je voleo, ali na isto tako čudan i surov način. Umesto da mu podari koji časak nežnosti, on ga je krotio kao mustanga. Hteo je od njega da isteše čelik, da mirno preda ranč pravom

čoveku, pravom nasledniku u ruke. I što ga je više stezao, momak se više otimao i koprcalo. Možda je te večeri Džeremi Šefild hteo malo da popusti uzde? Džemi je seo preko puta, ali ga loša volja još nije napuštala. Rančer je sa sobom doveo samo Teksašanina. On nije vukao više ljudi, radije im je nalazio poslove ili ih odmarao pred sutrašnji, teži dan.

Kvigli i Fenvik su ostali na ulazu, bliže šanku.

– Nisi popio ništa? – upitao je otac.

– Ne još...

– Imaš li nameru?

– Imam – podigao je pogled Džemi. Ožiljak na levom oku kao da mu je potamneo. – Imaš nešto protiv?

– Zar sam rekao?

– Obično imaš...

– Sve je u redu – obrisao je maramicom Šefild svoje brkove. – Posao je dobro obavljen, red je da malo isteraš svoje, momče! Ako već nisi imao vremena da me posetiš, to sam evo učinio ja.

Džemi je bio zbunjen. – Vraćaš se... sam?

– Naravno! Ti ostani, ali... – tu rančarov glas izgubi blag ton i preobrazi se u ledeno praskanje koga je samo sin bio svestan – kad pogledam na sat, hoću da u deset budeš kod kuće.

– Smem li bar da budem pijan? – podigao se Džemi.

– Još nisam ustao – hladno ga je opomenuo otac i Džemi sede.

Čim se spustio, stari je ustao. Kvigli je znao da će zastati pred njim. Znao je da budalaština o jahanju prečicom kroz pustinju pripada i njemu. – Je li bilo problema, nadzorniče? – pitao je rančer.

– Ne, sve je u redu, gazda.

– Zaista?

– Pa, zar ste čuli nešto suprotno?

– Nisam! Nadam se i da neću... – Posle toga je seo u kočiju, a Majls je uzjahao svoga konja. Teksašanin je pogledao okolo. I malo pre je pokušao da negde vidi Reksa Kardifa, ali, ovaj kao da je u zemlju propao. Samo što su se kola odmakla, Džemi Šefild je ispalio metak u prvu svetiljku i podvrisnuo. Zabava je mogla da počne...

*

Pošto je uzeo šarca, čovek iz Džordžije prepustio je svome ždrepcu da ga vodi. Umesto glavnom ulicom prema centru, Mig se uputio na zapad. Odatle se put račvao na dve strane, jedan se spuštao do plicaka Arkanzasa, drugi je zalazio u brda i pašnjake. Suvi vazduh pustinje bio je za Doka prava mora. Sunce i pesak skoro su mu isekli pluća. Bilo mu je potrebno vazduha, a ne novog gušenja u salunskim sobama. Nebo na zapadu još se otimalo pred tamom. Svetla Puebla ostajala su mu za leđima. Znao je da će im se kasnije vratiti. Kockar nije mogao da odoli sudbini, danju je nad glavom imao sunce, noću svetiljke. U ruci bi mu se smenjivali karte i koltovi. Možda će ovde biti izuzetak? Zato je umesto pred krčme, šarac krenuo u polja. Kao da je čitao gospodareve misli. Predvečerje se uvlačilo u čovekovu dušu, imalo je čar isceljenja. Vazduh je bio prozračniji i čistiji, trava je dobijala tamniju boju, lišće se uspravljalo. Začaranost sutona prekinuo je puščani pucanj. Bilo je nedaleko, ali je nekoliko puta odjeknulo i nije se znalo s koje strane. Šarac je podigao glavu. Odjeknuo je zatim još jedan. Posle toga je nastala tišina. Holidej je premišljao da li da nastavi dalje? Nije ga se ništa ticalo. Nije

hteo da naleti negde gde bi morao da se umeša. Uostalom, možda je neko lovio! Skrenuo je sa puteljka prema brežuljku s visokom travom. Vrh mu je prekrivala grupa niskog, granatog drveća. Ždrebac se provlačio kroz žbunje nalik na sklupčane ježeve. Učinilo mu se da iz onog drveća gore, izmiče senka nekog jahača. Onda je video oblačak dima, pa je opet pucanj dopro do njega. On je zategao uzde. Više mu se nije išlo napred. Senke pod nebom mogu da budu veoma čudne i nestvarne. Kada se nalazi u gradu, tada je sve jasno kao na dlanu. Između zidova nema varki. Nema prostora. On je okrenuo Miga ponovo na puteljak, što se kroz travu vijugao poput usnule zmijurine bez glave i repa. Iznenada je izbio jahač. Činilo se da plovi kroz travu. Ukazao se tako iznenada da je i Holideja zadivio. Desna šaka mu je bila ispunjena koltom. Bio je to Teksašanin Majls. Iz očiju mu je izbijala vatra, grubo muško lice sijalo se od znoja. Jahao je nehajno, mudro i lako, da se činilo da takav čovek u sedlu može da provede život kao u postelji. Došao je kockaru sa leve strane. Pogledao je u njegove ruke prekrštene na jabuci sedla, a onda na brežuljak. – Mada ne verujem u to – rekao je muklo – ipak ću vas zapitati gde vam je puška?

– Nemam je.

– Nemate uopšte, ili...

– Nemam je i ne nosim je.

– Niste videli nikoga u blizini?

– Čuo sam samo pucnjave – odgovorio je Dok, ne želeći da uleće u komplikacije ako obavesti kauboja da je iz senki drveća na vrhu, izašao jahač. Konj se pod Tekšašanim sve vreme vrpeljio. – Pucao je neko na Džeremija Šefilda – oglasio se potom Majls. – Ali, vi ste stranac... Gazda je teško ranjen.

– On pogleda kockarevu torbu o sedlu. – Da niste lekar?

– Ne!

– Ako hoćete da mi pomognete... Pretpostavljam ko je mogao da puca i uhvatiću ga. Samo otiđite do kola i pogledajte rančera. Hoćete li?

– Zašto čoveka ne odvezete natrag u grad? – pitao je Dok.

– Ne znate vi njega – rekao je Majls. – Otputio bi me što sam gledao njega, a ne ubicu. Zato i jurim da uhvatim lupeža, a gazdu ću kasnije odvesti lekaru.

– A ako umre?

– Neće... stara je to kost. Umreće onda kada on to bude hteo... – Tekšašanin je hteo da vrati konja natrag, ali ga je Džordžijanac zaustavio. – Gore sam video jahača – reče.

– Gde?

– Na vrhu brežuljka.

– Zašto mi odmah niste rekli?

– Zato što sam stranac koji izbegava gužvu.

– Ipak, hvala. Znači li to da ćete otići do kola? – Momak je imao oštra čula.

– Zašto bih?

– Zašto biste mi onda rekli za trag? – I ne sačekavši odgovor, on mamuznuo konja i krenu padinom, malo pognut, kao da odnekud iščekuje skriveni hitac. Holidej je nekoliko trenutaka gledao za njim. Nije vrelo razmišljati o zlehudoj sudbini. Jedva da je sat prošlo od ulaska u Pueblo, a osetio je nevolje. Prosto su „mirisale“ oko njega. On potera Miga u pravcu iz koga je došao Vilbur Majls. Nije jahao dugo, ugledao je kočiju sa svetloljubičastim krovom od platna. Konji upregnuti u nju stajali su mirno, siti, nisu marili za travu oko njih. Holidej se oprezno približio. Na sedištu se nalazio

čovjek. Sam! Činilo se da drema. Nešto je blesnulo kraj njegove glave. Kockar je pomislio da je cev revolvera, a onda zaključio da se radi o cvikerima. Stari rančer je dočekaio stranca malo umornim, ali, jasnim pogledom. Zrno nu se zabilo između ramena i prsiju, na desnoj strani. Krv je probila košulju i natopila ivicu prsluka. Izgledalo je da je Teksašanin na brzinu proturio smotuljak čistijeg rublja na ranu, kako bi bar malo zaustavio krvarenje.

– Ko ste vi, mladiću? – pitao je rančer, ali, ne bez napora.

– Ne brinite nisam ja pucao u vas.

– Ko vas je poslao? Majls?

– Bolje da ne govorite previše... – Holidej je stavio svoju torbu kraj ranjenika na sedište i izvadio jednu bočicu sa jakim mirisom. Kada je to sasuo u ranu, Šefild je zaurao, iako se trudio da bude jak i nem. Lice mu se zgrčilo i zboralo, no, samo za kratko. – Da niste veterinar? – procedio je Šefild.

– Samo zubar, gospodine.

– Zu... zubar? Kako onda, do vraga?

– Rekoh da umuknete! – Niko tako ranije nije razgovarao sa rančerom, ali, sada nije imao izbora. Trpeo je i bolove i drskost. Morao je, ipak, da prizna da stranac ima đavolski vešte... ste, kakve doktor Tejdžin nije imao nikada u životu, pa ni onda kada je bio trezan. – U kakav vas Majls poznaje? – prostenjao je rančer.

– Od malopre.

Rančer se besno pridiže, ali je odmah klonuo, prebledevši. Stari je imao snažno srce i izvanredne zalihe energije, inače bi na njegovom mestu i mnogo mladi padali u nesvest. – Možete li me zakrpati tako da odmah ustanem? – pitao je slabim glasom.

Kockar je podvukao ruku pod rančero

leđa da bi obmotao zavoj. Nije se obazirao na njegovo ječanje i kletve. Nedaleko, Holidejev šarac zarza. Holidej se primiri. – Je li to Majls? – prenu se rančer.

– Ne verujem.

– Učinilo mi se da je konj...

– Najavio je nekoga, ali taj ne jase kao vaš čovek.

Šefild iskrenu glavu. Stakla na cvikerima kao da su bila zamagljena. – Ne razumem...

– Razumećete! – Čulo se tiho zapinjanje oroza. Holidej se nije okretao. U takvim situacijama, davao je uvek prednost onome ko drži oružje upereno u njegova leđa. – Govorio sam da umuknete – kazao je nehajno kockar – zato nisam ni čuo ništa osim vas.

– Ali, ko je to? – Džeremi Šefild je gledao preko Holidejevog ramena. Razaznao je u sutonu lice došljaka. – Kardif! – zarežao je, zaboravljajući na bol. Obuzeo ga je bes. – Trebalo je po smradu viskija da znam da si ti...

– Još se koprcas? – pozdravio ga je bivši gonič prkosno. Ruka sa koltom bila je uperena u Holideja, a ne u rančera.

– Ti si bio taj... ti si pucao na mene?

– Jesam! Došao sam da te dokrajčim!

Nije izgledalo da se Šefild plašio. – Pa pucaj onda, ništavilo! – nasmejao se. – Misliš da te se bojim?

– Varaš se ako misliš da će te Majls spasti – podrugljivo će Reks. – On sada nabija nos po travi na brežuljku... Okrenuo se prema kockaru. – Žalim stranče – oslovio ga je – nije trebalo da zastajkujete.

– Ubićete i mene? – mirno je pitao Holidej.

– S vašim dopuštenjem... Biće to za šerifa rešen problem. Moj kolt će biti u Še-

fildovoj ruci, a rančer će biti ustreljen iz vašeg...

– Priča je lepo zamišljena – složio se Dok.

– Samo, bez odugovlačenja, mister – podigao je ruku Kardif. – Vi ste prvi.

Holidejeva ruka se još uvek nalazila na torbi. Kardif je nije video.

– Prokleti kopilane – spopade rančera gnev – morao sam te išibati tako da mrtav puziš...

– Platićeš za te šibe, matora huljo! I ti i onaj tvoj obrijani pas!

Šefild se držao za rame, kao da mu je tako lakše da podnosi bol. Međutim, njega je najviše peklo Kardifovo prisustvo i sopstvena nemoć da ga golim šakama dograbi za gušu.

– Šerif ti neće poverovati – prasnuo je on.

– Verovao ili ne, ja ću biti daleko. – Razgovor je time trebalo da bude završen. Reks Kardif nije odustajao od svoje namere. Uvreda naneta na ranču „Mustang“ samo je tako mogla da se spere po njegovom mišljenju. Kardif nije bio čovek koji uživa u svom preimućstvu. Da bi završio ono što je naučio, trebalo je da požuri, jer, sukobiti se sa Vilburom Majlsom nije bilo isto kao s omatorem Šefildom i strancem u prolazu. Džordžijanac je opazio Kardifovog konja blizu svoga šarca. Životinje se izgleda nisu ponašale kao njihovi vlasnici. Mig je napravio jedan, a vranac dva koraka i dotakli su se gubicama. Vranac je zanjštao, spreman da se poigra. To je bilo dovoljno da se Kardif trgne, u nedoumici. Jedan delić sekunde, pažnja je popustila i Holidej baci torbu sa sedišta. Crni četvorougaoni predmet poleteo je na Reksa Kardifa i on instinktivno opali u nju. Odmah se popravio, spustivši cev prema strancu. No, ovaj je lepršavim pokretom već izvukao svoje „linkolne“ i za-

glušio rančerove uši grmljavinom. Konji upregnuti u kočiju cimnuli su kola i skoro izbacili iz sedišta ranjenog Šefilda. Reks Kardif se zaklatio, s beskrajnom nevericom u sebi. Kola vlasnika „Mustanga“ divlje su galopirala prema zapadu. Kockar je ponovo ostao sam. Bivši gonič je ležao licem prema travi. Nepomičan. Holidej je pogledao svoj revolver s nekom vrstom gađenja. Ponovo usijana cev, ponovo jedan leš, a da čestito nije prošao ulicom. Pucao je u nepoznatog čoveka, u samoodbrani, ali... da li je to opravdanje? Klopavanje kočije naglo je prestalo. Vilbur Majls je zaustavio kola svog poslodavca, pošto nije uspeo da uđe u trag napadaču. Kada je umirio konje, oprezno se približio klonulom Šefildu. U ruci je još uvek držao otkočen kolt. Frktanje uznemirenih konja nadovezalo se na stenjanje vlasnika „Mustanga“. Majls je opazio da stari ima zavoj ispod košulje i laknu mu. Pucnji koje je čuo sigurno su preplašili konje.

– Dovedi ga – procedio je Šefild. – Onog tamo...

– Koga? – pitao je Teksašanin.

– Doktora...

Koliko je Majls mogao da vidi, kraj puta se nalazio samo jedan konj i to bez jahača. – Ko je doktor? – nije shvatao Teksašanin. Čudilo ga je što se Šefild nije raspitivao o ubici. Ali je uskoro dobio odgovor i na to pitanje. – Bio je Kardif – kazao je rančer polako. – Hteo je da me dokrajči...

– Znao sam da je on.

– Mrtav je...

– Kako?

– Onaj stranac... ga je ubio... Da nije, bili bismo u paklu, i on i ja...

– S vama je sve u redu? – pitao je Majls.

– Jeste, ali nije s tobom. – Narogušio se Šefild. – Vidi šta je s njim.

Teksašanin odjaha. Zatekao je Rekša Kardifa nepomičnog i bezopasnog. Njegov konj je stajao u nedoumici da li da ostane kraj svoga jahača ili da se okrene na drugu stranu. Nikog više nije bilo u blizini. Teksašanin je zurio u bivšeg goniča. Smrt je sada izbrisala sve strepnje i život učinila još ništavnijim. Za Rekša Kardifa ovde je bio kraj puta. A možda je sanjario da će to biti na nekom drugom mestu i u sasvim drugo vreme...

Šefild se malo pridigao na sedište da sačeka Majlsa. – Gde je?.

– Nema nikoga više...

– Kako? Pa, sada je bio tu!

– Možda je odjahao.

– Stigni ga!

Ali, Teksašanin kao da nije imao nameru da posluša rančera. – Stići ću ga ujutru – odgovorio je mirno – a vas vodim u postelju!

Šefild se nije opirao mnogo. I sam je osećao da malaksava. Rana i uzbuđenje polako su ga ophrvavali i osećao je da malaksava. Sada je pozeleo samo da se dokopa ranča i da sam podnosi bol. – Da javim Džemiju? – pitao je Majls.

– Džemiju? – podrugnuo se rančer. – On brine o čaši, a ne o ocu. Vrag ga odneo! Vrag!

Teksašanin kliznu sa sedla na sedište pored svog gazde. Onda je poterao kočiju na zapad.

*

Oliver Kvigli se oslonio o stub ispred „Old Bendžija“ da malo uzme vazduha. Priduružio mu se i Fenvik. Obojici je piće zamutilo dobro mozak, ali je rančerov sin ipak

najgore prošao. Zaspao je čim je dotakao krevet Rozmari Pauls. Devojka nije stigla ni da otkopča prsluče, a vajni momak je već zahrkao. Nije bilo malo iznenađenja kada su je videli da se vraća posle samo nekoliko minuta. Umor i piće oborili su Džeremija Šefilda s nogu. Kvigli je pogledao na sat. Ako je trebalo na ranču da budu u deset, kako je naredio stari, onda će morati da budi njegovog sina najmanje za pola sata. Ili da ga budi, ili da iznese preko ramena. Salun se vrlo brzo ispraznilo kada su oni upali unutra i, posle kraćeg susreta sa Džeremijem Šefildom, krenuli su na divljanje. Razbijene su dve svetiljke, ogledalo koje je vlasnik saluna tek namestio toga jutra, nekoliko boca i čaša, i na kraju šešir Vilija Gerša, kauboja sa ranča „Grin“. To je mogao da bude povod za sukob, ali, Gerš je uz sebe imao samo jednog momka, a protiv pijanih i na krv spremnih „Mustangovih“ razbojnika, on nije želeo da rizikuje ništa. Odmah se povukao bez reči. Ispratili su ga raskalašnim kikotanjem. Kvigli je prvi prestao da loče, verovao je da će im stari tek večeras pokazati pravo lice. U gradu nije želeo da izigrava ono što je u stvari bio na svome ranču.

Ulica je bila pretvorena u senke. Iznad krovova poredanih na južnoj strani uzdizao se krov hotela „Kverido“. Bio je najsvetliji. Obasjavale su ga mnogobrojne svetiljke, ali mesec koji se u to doba uvek na istom mestu javljao izronivši iz Arkanzasa poput žućkaste bilijarske lopte. Kviglijev šešir se uvek nalazio na leđima, dok mu je obrijanu glavu pokrivala marama. Po tome se mogao poznati sa bilo koje udaljenosti. I po korbaču od kojeg se nije rastajao. A, verovatno i po dugonogom, ružnom Kitu Fenviku, koji ga je pratio poput senke.

Kvigli je pokazao na „Kverido“. – Jednom ćemo tamo otići – kazao je, ljuljajući se nesigurno na nogama.

– Tamo je previše fino za nas – dodao je Fenvik.

– Baš zato! – zarežao je nadzornik unapred se naslađujući prizorom koji bi tu mogao da ostvari. – Napravićemo jednom od tog hotela „Old Bendži“...

– Kako to misliš?

– Sravnićemo ga! Eto kako!

– A to... Bilo bi zgodno, ali... – Fenvik je začutao.

– Šta ali? – prasnuo je Kvigli okrenuvši se. Video je da njegov kompanjon bulji negde na ulicu. – Šta je? – pitao je Kvigli. – Nećeš valjda pasti na zemlju i zaspati?

– Ne, ali...

– Stari trovač svaki dan služi sve lošiji viski – procedio je nadzornik. – Zašto bi me odmah „uhvatilo“ posle pete čaše?

Fenvik se malo pomerio napred, obuhvatajući stub obema rukama. – Vidiš li ono što i ja vidim? – upitao je. Oči su mu bile zavodnjene i sužene, pretvorene u dva tanka proreza.

– Šta to?

– Ono... – podiže Fenvik ruku. Kvigli je čuo topot konjskih kopita. Zatim se odjednom istreznio! – Čekaj malo – kazao je – misliš da je to... da je to ona... – Potom su začutali. Na mutnu slabašnu svetlost od prozora „Old Bendžija“ izbio je jahač. – Indijanac – kiselo je istisnuo Fenvik. Sada je bio siguran da je to bila kobila koju je jahao do pred gradom. Luda životinja nije se vratila, već je ostala u polju kao kakva prokletinja. On opsova. Iza kobile trčkaralo je ždrebe. Jahao ju je mladić, skoro dečak, tamne puti. Neobičan šešir malog oboda pokrivao je sjajnu

kosu, dugu i pravu, podjednako razdeljenu na obe strane lica. Nosio je neku kožnu bluzu i mokasine na nogama. Nije imao ništa od oružja. Ni sedlo. – Ja ću mu...

– Čekaj! – zaustavio je Kvigli Fenvika. – Ne istrčavaj!

– Ali, kobila...

– Pa šta? Ko osim nas zna da si je jahao? Niko! Ne istrčavaj, idiote!

Fenvik je uvukao glavu u ramena, ali, nije promenio raspoloženje. Trebalo je na neki način da se otarasi četvoronogog svedoka, ali, on bi radije ubio čoveka nego konja!

Kvigli je sišao na put i preprečio ga jahaču. Indijanac je imao tipično lice svoje rase, mirno, nedokučivo odbojno i prezrivo kada su u pitanju beli. Međutim, isto je to osećao i nadzornik kada su u pitanju Indijanci. – Stani ti... – podigao je korbač koji se zlokobno zaklatio u vazduhu. – Šta tražiš ovde?

– Jesi li ti šerif? – upitao je ovaj, rastavljaajući reči na slogove. Očigledno je baratao sa malo reči engleskog, pa se prisećao svake treće s naporom. – Nisam, zašto? – obrecnuo se Kvigli.

– Šerif pita, ti ne...

Zakrvavljene oči nadzornika sa „Mustanga“ skoro su iskočile iz duplji. – Šta? Pseto bezobrazno, gde si ukrao tog konja!

– Našao sam ga...

– Našao? Lažeš, ukrao si ga! Za to se veša o prvo drvo, znaš?

– Ja sam našao... tu nedaleko...

– A gde si se uputio?

– Tražim posao...

– Kakav posao ti tražiš? Da skalpiraš žene i decu? – skoro je zalajao Kvigli. Fenvik mu se pridruži, neprijateljski raspoložen.

– Znam sve da radim... oko stoke, konja...

sve! – Indijanac je izgovarao mirno, iako je osećao da ga Kvigli izaziva. Galama je privukla nekoliko dokoličara iz saluna. Vlasnik je izašao na trem i podbočio se. – Opet problemi? – doviknuo je Kvigliju.

– Ukrao je konja – pokazao je nadzornik na Indijanca.

Bendži se dogegao do njih. – Čiji je? – pitao je.

– Ne znam – sleže ramenima Kvigli. – Zar je to važno?

Vlasnik saluna je obišao oko kobile zagledajući je. – Nema žiga – promrmljao je.

– Ne volim Indijance – rekao je Kvigli glasno i otvoreno.

– To kaži Elgaru – podsetio ga je saluner. – On je šerif i zakon...

Nadzornik mu se iscerio u brk. – Šta se to tebe tiče? – dobacio je pijano i razdražljivo. – Idi iza šanka i služi goste, ne izigravaj indijanskog vrača, ha, ha, ha!

Rid sleže ramenima i vrati se do ulaza. Tu je zastao, bez namere da uđe. Pijani goniči, sigurno neće propustiti mladog Indijanca da prođe. Uostalom, zašto bi se mešao zbog njega i zamerio svojim stalnim mušterijama?

– Sjaši! – naredio je Kvigli.

Ovaj je oklevao. Nijedan od njih dvojice, ni Kvigli ni Fenvik, nisu obraćali pažnju na sjaj mladićevih očiju. – Čuo si ga? – zaštekta Fenvik i dotače kolt.

– Možda je pobegao iz rezervata? – oglasio se Rid s ulaza.

– Rezervat je daleko – odmahnuo je rukom Kvigli.

Indijanac je polako sjahao, pred pretnjom Fenvikovog kolta. Nije izgledao nimalo uplašen.

Nadzornik „Mustanga“ mu se približio samo na korak. – Tražiš posao, a? – pitao je.

– Da...

– Kako se zoveš?

– Šon-Šon.

– Šon-Šon? Kakvo ti je to ime? Iz kojeg si plemena?

Ovaj je ćutao.

– Nemaš plemena? Da nisi izgnan zbog lopovluka?

– Što zadržavaš? – nestrpljivo će Fenvik iza njega. – Oteraj ga odavde...

Kvigli pokaza korbačem negde iza sebe. – Ja mogu da ti nađem posao – rekao je. – Ja radim na velikom ranču, ali... moraćeš me zamoliti. Shvataš? Klekni i moli!

– Šon-Šon ne kleči – rekao je mladić i još više se ispravio.

– Hoćeš, hoćeš... – tvrdio je Kvigli i munjevito ispružio ruku. Drška korbača je savila mladog Indijanca, ali ga nije i oborila. Bol po vratu bio je nepodnošljiv. No, on je ćutao. Nije imao čime da uzvрати. A i da jeste, ne bi vredelo. Bio je samo običan Indijanac. Osim toga, Šon-Šon nije krenuo na put da bi prkosio jačima. On je imao na umu samo Tamarisku. A, pravi trag, na koji je slučajno naleteo, bila je kobila Lebedera Džosa! Prvi pravi trag. Ubice mora da su prošle kroz Pueblo, ili su možda negde u njemu. Morao je sve da otrpi, morao je da izgleda skrušen, a ne ponosit. To vole beli ljudi.

Morao je da radi za dvojicu. Morao je da spava napolju, morao je da se sklanja s puta, da bude što sićušniji... Sve je morao da učini da bi našao one koje traži. Ali, da klekne, nije mogao! Nikada!

– Klekni! – zaurao je Oliver Kvigli i zamahnuo ponovo korbačem.

Šon-Šon je ostao uspravan. On nikada neće kleknuti. Može samo pasti. Nadzornik ga je udario preko mišice. Rukav od pohabane istrulele kože prsnu do polovine. Koža ispod rukava nabreknu i podli se krvlju. Kao da se pod njim smestila crvena zmija.

– Nije ni trepnuo! – uzdahnio je Bendžamin Rid, okrenuvši glavu na drugu stranu.

– Žao ti je? – upita neko od kauboja, kojima je Kvigli priređivao besplatnu zabavu.

– To je samo Indijanac!

– Ali, skoro dečak – zamumlao je saluner.

– I nenaoružan!

– Zar bi voleo da je naoružan?

– Voleo bih da ode...

– Neka prvo klekne. To bar nije teško... – Oliver Kvigli je mršteći se zaključio da njegov korbač udara ali ne obara. Ipak, biće to pravo zadovoljstvo da udarcima skine sa prokletog crvenog đavola svu odeću i utisne mu u kožu žig.

– Pošto je ulaznica? – odjeknuo je nečiji glas sa strane.

Nije to bio šerifov glas. Zvučao je mnogo mirnije, ali i mnogo opasnije. Kvigli iskosi pogled i ugleda poznatu figuru kraj trema. Jednu nogu je već stavio na stepenik, druga mu je ostala zategnuta, s koltom blistave drške ispred ivice kaputa. Setio se njihovog jahanja pred „Kveridom“ i pucnjave koja ih je polila kao hladnom vodom. Ponovo se umešao! Kit Fenvik se malo odmakao od Kviglija i spustio šake. Obojica su bili dovoljno „pod gasom“ da ih ne uplaši uplitanje stranca. – Kakve ulaznice? – javio se vlasnik „Old Bendžija“. – O čemu to govorite, mister?

– O cirkusu – odgovorio je kockar.

– Cirkusu?

– Zar se niste okupili na velikoj predstavi? – pitao je Dok. – Po dva dolara svi – nastavio je, preteći je pogledao lica ispred sebe, dodajući ledenim glasom – ili, od cirkusa nema ništa.

Počeli su ćutke da se povlače. Čak je i Rid kome je odsjaj u Holidejevim očima obećavao samo nevolje i ništa drugo.

– Ali, mene se to ne tiče... – protestovao je Rid. – Ja s tim nemam ništa!

– Onda se sklonite!

– Nemate pravo...

– Imam!

– Ko vam ga je dao?

– Ja!

– Ko ste vi?

Kockar ne odgovori. Zaista, ko je on? Uostalom, zar je to bilo važno? Kadgod je izbegavao nevolje, one su nailazile na njega. Sada je krenuo obrnutim putem. Pogotovu što su se dve siledžije okomile na indijanskog dečaka, bez oružja i bez zaštite. U takvim slučajevima, zvezda čuvara zakona obično se nalazi na drugom kraju grada. Bilo kako da se ponaša i šta da uradi, našao bi se u središtu nekog sukoba. Bilo kome da pomogne, za njim se vukla priča drugačija od istine. Njegovo ime izgovaralo se sa strahopoštovanjem i zebnjom. Međutim, priče su na kraju dobijale mnogo drugačiji oblik, uvek je ostajao kockar i revolveraš što i jeste bio. Oni malobrojni koji su ga poštovali, malo su govorili o njemu. Obično su ga zadržali u srcima. Oni drugi su ga proglašavali otpadnikom. Skitnicom! Ubicom! Lopovom! Čime je mogao sve to da izmeni? Odlazio je u druge gradove, prelazio granice, smenjivao leta sa mećavama. I tako u krug.

– Ko ste vi? – ponovio je pitanje vlasnik saluna.

– Što se ne sklonite? – predložio je kockar. I dunu mu u lice kolut dima iz svoje već dogorele mirišljave cigarete.

Rid je zadenuo palčeve za hozentregere i dostojanstveno ušao u lokal. Holidej je ostao sam na tremu.

Lice mu se nije videlo. Svetlost je padala na njegova leđa. Poznao je to bakarno lice pod šeširom. Video ga je istoga dana kada se našao kraj kolibe bivšeg narednika Lebedera Džosa. Bio je to taj isti momak, koji je kasnije krenuo u lov. Zašto je došao u grad? Teško je bilo poverovati da ga je starac poslao. Kada se ticalo kupovine, lično je Džos svraćao u Pueblo. A sada...

– Kučkin sine – proderao se Kvigli na Šon-Šona. – Klekni, ili ću te ubiti!

Holidej je zapljeskao rukama. Nadzornik posive od besa. Pogledao je u Fenvika, procenjujući hoće li on potegnuti na ovog drznika ili će sve prepustiti njemu. Međutim, Fenvik je osećao da pijanstvo ima dve oštrice, uliva hrabrost, ali, oduzima reflekse. Kako postupiti?

– Da ne branite lopova, mister? – pitao je nadzornik.

– Nigde ne vidim lopova – odgovorio je kockar.

Kvigli pokaza na Šon-Šona. – A ovaj? Ukrao je konja.

– Od koga?

– Neće da kaže...

– Indijanac ne krade konja da bi s ukradenim konjem ušao u grad – zaključio je kockar.

– Ja kažem da je ukrao.

– Onda ga prijavi šerifu.

– Ja znam kako ću sa takvima...

– Da vidim.

– I videćete, prokleti bili... Klekni pseto!

– zamahnuo je korbačem. Znao je, ako kockar potegne na njega, intervenisaće Fenvik. To bi bila dobra prilika! Međutim, to mu se nije ispunilo. Začuli su se koraci s druge strane ulice. Blesnula je zvezda Majka Elgara.

– Šta je sada to, Kvigli? – pitao je šerif.

Nadzornik spusti korbač. Više nije izgledao raspoložen za razgovor. Zakon je pokvario njegov apetit za zabavom. A i vreme za povratak na ranč je isticalo. – Malo šale, šerife – rekao je šireći ruke. – Ništa drugo!

Čuvar zakona nije bio naivan. Video je Indijančev rukav, krv, video je napregnutog Holideja, u vazduhu je mirisao viski. Oba goniča su izgledala pitomo, ali, to nije značilo da ne mogu podivljati. U ovakvom stanju su bili spremni na sve. – Šta se dogodilo? – pitao je Elgar.

– Kaže da je našao ovu kobilu – pokazao je Kvigli na Šon-Šona – a ja kažem da ju je ukrao.

– I ti to tvrdiš? – okrenuo se Elgar Fenviku. Ovaj je tupavo buljio u zvezdonosca. Uspeo je nekako da klimne glavom. Njega je obuzimala silueta stranca, s kojim bi se rado odmerio, ali, ne u stanju u kome se nalazio.

– Zašto si ga udarao? – pitao je šerif ne povisujući ton.

– Hteo je da me napadne – drsko je odgovorio nadzornik, pogledavši u kockara. Ali, ovaj je verovao u šerifa. – Čime? – pitao je Elgar.

– Otkuda znam? – slegao je ramenima Kvigli. – Skočio je sa konja i...

– Laže li? – pitao je šerif Šon-Šona.

– Laže!

– Zar njemu verujete više nego meni? – dreknuo je nadzornik. – Jednom indijanskom

kopiletu! Šerife, mi sa „Mustanga“ imamo lepše mišljenje o vama.

– Koji to „mi“, nadzorniče? Misliš to na Džeremija Šefilda?

– I na njega... Uostalom, mi idemo. Evo vam Indijanca pa činite s njim šta vam je volja. Možete ga i poljubiti, ha, ha, ha!

– Da si trezan, ne bi to rekao – dobacio je Elgar.

– Zašto ne bih?

– Jer bih te strpao u buvaru da se ohladiš.

– To nećete doživeti. Mene niko nije zatvorio, šerife. Niko!

– Ako ne prestaneš da blebećeš, desiće ti se to...

– Voleo bih da vidim toga koji bi mene zatvorio – cerekao se Kvigli.

Elgar je uspevao da se savlada. Nije želeo da pravi gužvu, niti da se zamera starom Šefildu, koji sigurno očekuje sina te noći. On je, uostalom imao puno razumevanja za kaubojke koji sa dalekih putovanja dolaze u Pueblo i tu se osećaju kao kod kuće. To i jeste bio njihov grad. Uzajamno su se dopunjavali i živeli jedni od drugih. Ali, Elgar se uvek nalazio tamo gde se prevrši mera. I, uvek se trudio da mirno okonča situaciju. Sada je lagano skinuo svoj opasač, odložio zvezdu preko njega, spustio se na zemlju i krenuo prema Kvigliju.

Nadzornik je bio zbunjen. Pogledao je u Fenvika, ali, otuda nije mogao da očekuje ništa drugo do običnog buljenja. Kvigli je takođe bio bez opasača, ali je imao korbač preko leve ruke. Bilo je to strašno oružje u šakama onog ko ga poseduje. – Pazite se šerife – opomenuo ga je nadzornik, pognuvši leđa. – Skinuli ste zvezdu, sada smo na istom.

– Naravno, Kvigli... Zamahni!

– Da zamahnem? Baš hoćete?

– Hoću, ako ti to budeš mogao, pijanico...

– Dok je govorio, Elgar se primicao Kvigliju. I kada je izbacio poslednju malu uvredu nadzornik ruknu i podiže ruku. Šerif je blokirao taj udarac levom. Olovne kuglice sa korbača ga samo dotakoše po leđima, ali je zato Kviglijeva ruka skoro utrnula. Da je šerif bio samo korak dalje, korbač bi ga uhvatio celom dužinom. Ali, on je telom „ušao“ u ratobornog goniča, da bi ga desnim krošeom oborio na zemlju. Šerif, kome je ta veština pesničenja bila itekako poznata, smestio je šaku na pravo mesto. Oliver Kvigli se zakoprcio na zemlji, ali, nije uspeo da se odmah podigne. Ne shvatajući koga ima pred sobom, Fenvik je zamućenog mozga dohvatio oba svoja kolta. Bio je rešen da puca u Elgara koji je njegovog prijatelja bacio na zemlju kao neku vreću. Onda se čulo jedno klik! Fenvik se trgao, uporedo s Elgarom. Goničeve šake se raširiše i drške skliznuše u futrole. Takođe je kockar obrnuo oko prsta svoj desni „linkoln“ i vratio ga za opasač.

Čuvar zakona je podigao zvezdu, stavio je na prsluk, a potom zakopčao opasač. Na zemlji, Kvigli se pridizao na laktove i otrešao glavom. – Imate pet minuta vremena da odete – dobacio mu je Elgar.

Fenvik je hteo da pomogne Kvigliju, da se podigne, ali, on ljutito odbi njegovu ruku. – Pripremi konje – rekao je nadzornik grubo. – Ja idem po Džemija... – Oteturao se i ne pogledavši Elgara. Šerif se nije obazirao na to. Video je Šon-Šona na istom mestu gde se i zatekao i činilo se da je zaboravio da uopšte postoji.

– Drugi put dojaši po danu – rekao je šerif trljajući zglobove šake kojom je odalamio nadzornika. – Šta tražiš ovde?

– Posao – odgovorio je Indijanac.

– Nema toga ko bi ti dao posao – sumnjičavo će šerif. – Pokušaj na nekom ranču, ali, budi spreman na najgore...

– Razumem!

– Čija je kobila?

– Našao sam je...

– Neko će pomisliti da je ukradena?

– Neće.

– Kako znaš?

– Znam... sigurno znam... – Pogledao je prema kockaru, plašeći se da on nešto ne doda. Srećom, Džordžijanac je ćutao. Iza njega su se tiskali radoznalci, ali, ni prisustvo šerifa Elgara nije moglo da izbriše neprijatan utisak koji je na njih ostavio kockarev ledeni pogled i još ledeniji glas.

Čuvar zakona nije svratio u „Old Bendži“. Produžio je dalje, glavnom ulicom, u svoje uobičajeno patroliranje. Lekcija data Oliveru Kvigliju bila je zasad dovoljna. Ako se kroz pet minuta ne izgubi, neće skidati zvezdu da bi ga sproveo iza rešetaka.

Mladi Indijanac kao da nije verovao da su ga ostavili na miru. Stajao je oslonjen o svoju kobilu. Oko njega je bilo pusto. Samo su na njemu počivale oči Doka Holideja.

– Šon-Šone? – pozvao ga je kockar. Kako se ovaj nije osvrtao na to, on lagano priđe, predosećajući neku tajnu. Indijanac ga je pogledao u oči.

– Poznaješ me? – upitao je Dok.

– Ne – čvrstim glasom je odgovorio mladić.

– Ali, ja tebe znam. Tebe, ovu kobilu, starog narednika. Gde su oni?

– Šon-Šon je okrenuo glavu u noć.

– Mora da imaš razloga da ćutiš – kazao je Holidej. – Ali, čuvaj se. – Nije mu rekao ništa više. Tek kada je čuo da se koraci

udaljavaju, Šon-Šon se osvrnuo. Visoka, vitka prilika u tamno odevenog stranca stapala se sa tamnom ulice. Nije ga odao. Nije ga ispitivao, nije mu dosađivao. U stvari, pomogao mu je. Njegove reči su zaustavile korbač obrijanog kauboja, u vazduhu. U svakom slučaju, trudiće se da i njega izbegne.

Zora je mladog Indijanca zatekla ispod drveta na granici ranča „Grin“ i „Mustanga“. Bila je to ničija zemlja, uzani komad brežuljka opkoljen s obe strane bodljikavom žicom i tablama koje su upozoravale na opasnost ako bi bez najave neko kročio na obeleženu teritoriju. Topla noć je okrepila i njega i kobilu sa ždrebetom. Jedino je osećao glad, ali, mogao je da trpi. Ždrebe je uz majku paslo travu.

Šon-Šon je uzjahao kobilu idući pored žice sve do ulaza. Bio je to u stvari prolaz napravljen od debelih greda u obliku slova H. Odatle je vodio put, dva paralelna traga ogolele zemlje između trava. Nekoliko zgrada nalazilo se uvučeno pod krošnje starog stoletnog drveća. Zatim se pružalo polje na sve četiri strane, kao kakvo zeleno more čiji su talasi brežuljci, a pena divlji, raznobojni cvetovi.

Indijanac je tražio veće rančeve, gde bi mogao da bude neupadljiv ako ga prime za bilo kakav posao. Stajao je i posmatrao ljude oko kuće kako prolaze, trče i saginju se. Čuo je lupu nekog alata, negde su rzali konji, o metal se odbijalo sunce. Pogledao se, nije izgledao nimalo upotrebljivo. Pre bi izazvao sumnju nego poverenje za neki posao. Kakav je to čovek koji nema sedla, nema oružje, a hoće da radi, uz to je još i Indijanac! Unapred se nadao neuspehu, ali, vredelo je pokušati.

– Hej, ti... Polako! – zagrmje jedan glas s njegove leve strane.

– Šon-Šon je povukao kobilu za grivu i ona poslušno ukopa kopita. S jedne stare, iskrivljene ograde korala davno napuštenog, skliznuo je momak sa crnim, mekanim šeširom nabijenim na oči. U ustima je držao neupaljenu cigaru. Imao je malo kose oči i šiljate uši, oko kojih se plela smeđa, kovrdžava kosa. Na bedrima mu se nalazio opasač. Preko desnog ramena nosio je laso, a u levoj ruci nekoliko gvožđa za žigosanje. – Kuda si zapeo? – upitao je još jednom i vratio šešir na teme. – Šta tražiš?

– Radio bih – odgovorio je Šon-Šon.

– Radio! – podrugnuo se ovaj. – Šta umeš da radiš?

– Svašta... Oko stoke, konja, mogu da kuvam i lovim...

Momak ga je obišao ceo jedan krug, zagledajući ga sa svih strana. – Indijanac, a? – promrmljao je. – Nisam odavno video pravog Indijanca. Nisma ni ja bolji, ali, vidim da si mlad... Zato te savetujem da se gubiš! Razumeš? Našem gazdi su Indijanci davno ubili ženu, dok je još bio u Ratonu. – Kauboj se okrenuo prema kući. – Slušaj, Vili Gerš je zadužen za momke, idi do njega, ali... ne garantujem da ćeš čitav izaći na ovu stranu.

Šon-Šon nije želeo nove sukobe, zato je oklevao. – Potražiću na nekom drugom mestu – rekao je polako.

Kaubojev pogled se zadržao na njemu s više pažnje nego dotada. – Otkuda ti to? – pitao je pokazujući na srebrno „Raspeće“ oko Šon-Šonovog vrata.

– Zašto?

– Čini mi se da sam to negde video –

promrmljao je ovaj, žmirkajući. – Isto takvo...

– Gde? – izlete Indijancu i kao da mu vatra udari u obraze. Izvukao je totem i skoro poturio momku pod nos. Da li je moguće da je na tragu?

– Sada znam! – uzviknuo je ovaj. – Takav ima Džemi Šefild, sin vlasnika „Mustanga“.

Šon-Šon za trenutak stisnu kapke na očima. Ipak nešto! Ipak...

– Probaću tamo – izgovorio je zamišljeno.

– Nisu ni oni bolji – nasmejao se kauboj.

– Nadzornik je Kvigli, sa korbačem... Osetićeš ga ako mu staneš na žulj...

– Korbač? – Setio se prethodne večeri, udaraca u mišicu, krvi, psovki i svega onog što se zbilo oko njega. Dakle, to je bilo povezano, korbač i ovaj totem! Moraće da se lično uveri, da bude sasvim siguran da ne greši. – Gde je... „Mustang“? – upitao je.

Momak se šeretski nasmejao. – Samo pređi na drugu stranu – rekao je i pokazao na žicu koja se graničila sa rančom „Grin“. – Pušiš li?

– Ne pušim!

– A viski, a?

– Ne pijem!

– Zaista? Pa kakav si ti to Indijanac kada ne piješ „vatrenu vodu“? Da nisi melez?

– Ne znam – rekao je Šon-Šon ne shvatajući značenje te reči, ali je verovao da je loša. – Mogu da idem?

– Naravno! – odmahnuo je ovaj rukom u kojoj je držao gvožđe za žigosanje. – Što se mene tiče... meni ne bi smetalo. Imaš poštene oči.

Šon-Šon je ćutao. Kauboj se najzad prisećio da zapali cigaretu. Onda je preskočio ogradu i uputio se na drugi kraj, prema barakama na severnom delu glavne zgrade.

*

Zvali su to „Plavi salon“ zbog zavesa i presvlaka te boje, ali, komotno je mogao da nosi naziv „Ruler“, „Kazino“ ili nešto tome slično. Imao je pikado strelište, bilijarske stolove, specijalne kockarske stolove s odeljcima za držanje neraspečaćenih špilova karata. S obzirom da ga šerif Majk Elgar uopšte nije gnjavio nikakvim pitanjima, pa čak ni onim iz čiste radoznalosti, Džordžijanac je zaključio da bi u Pueblu mogao da ostane koji dan duže. Misterija sa lešom Rek-sa Kardifa bila je razjašnjena dolaskom Vilbura Majlsa u grad toga jutra. On je ispričao šerifu šta se dogodilo, a on nije imao razloga da ne veruje u iskaz jednog Džeremija Šefilda.

U „Plavom salonu“ Dok Holidej je ubijao vreme pijuckajući izvanredan brendi i buljeći u karte. Bilo je tu još nekoliko gostiju. Dvojica su igrali bilijar, sa dosta glasnih komentara, koji su se prekidali čim bi se kugle spojile i krenule na suprotne strane. Jedan usamljeni čovek, nedaleko od njega, uporno je posmatrao kockareve prste dok je ovaj redao karte i vešto ih mešao sa dva prsta. Bio je prozed, lepih crta lica, visokog čela i oštrog pogleda. Iako je delovao uglađeno i otmeno, koža mu je bila preplanula od sunca. Za reverom svog izvanredno skrojenog kaputa nosio je crvenu ružu. Bela košulja je odudarala od boje kože u najboljem smislu, time se čovekovo lice na neki način otvaralo prema svetlu, čineći ga prijatnim, ali i dostojanstvenim. Na prstima leve ruke nalazila su se dva velika prstena. Malo zatim, otmeni čovek je ustao i prišao Holidejevom stolu. – Da igramo? – upitao je spreman da sedne na stolicu preko puta. – Ako niste zlovoljni! – dodao je.

– Meni je svejedno – odgovorio je Dok.

– Možda, ali, meni nije – osmehnuo se ovaj.

– Zašto?

– Jer sam vlasnik ovoga hotela, mister i ne želim da mojim gostima bude dosadno. Zovem se Milton Vajtlou.

Ako je očekivao da se Holidej predstavi, prevario se. No, to se nije moglo dokučiti po njemu. – Cenim da vas ne zanimaju devojke – nastavio je vlasnik „Kverida“ – a ni piće, osim u umerenim količinama.

– Cenim vašu brigu, mister Vajtlou...

– Mora da vam se čini napadnim – osmehnuo se čovek – ali mi je stalo da igramo, zaista. Bar dok ne privučemo nekog boljeg partnera nego što sam ja.

– Ja se zabavljam i kada nemam društva – napomenuo je kockar.

– Sa koliko da otvorimo? – upitao je Vajtlou.

– Deset dolara?

Lice vlasnika hotela se malo skupi, kao da je ugrizao kakav kiseo plod, ali, odmah se razvedrio. – Pristajem! Nadam se da će ubrzo doći neko da me zameni.

– Vi ste tražili – slegnuo je ramenima Holidej.

– A vi ćete dobiti? – upitao je Vajtlou.

– Retko gubim – priznao je nehajno Dok. – Bilo bi mi zadovoljstvo da me nadigrate, mister, ali vas neću štedeti.

– To i ne očekujem od pravog džentlmena.

Holidej je stavio karte na sredinu stola.

– Nemojte reći da niste profesionalac – primetio je Vajtlou.

– Neću – uzvratio je kockar.

– Poznavao sam nekog Lorimera, Kasa Lorimera – nastavio je vlasnik hotela. – Taj

je govorio za sebe da je najbolji. Prosto je lutao od grada do grada tražeći sebi ravnog ili boljeg... Tako se našao oči u oči sa čuvenim Dokom Holidejem.

– Da?

– Izgubio je! Partiju i život... Nije mogao, kažu, da podnese da je neko bolji od njega. Budala!

– Uvek postoji neko bolji – kazao je Dok – i brži...

– U pravu ste! Dajte mi samo jednu, mister. – Galantni Vajtlou je mirno izgubio trideset dolara. No, da bi otkrio s kakvim igračem ima posla, morao je da izgubi bar još toliko. Vlasnik hotela nije bio neznalica. U stvari, bio mu je potreban okretan, vešt čovek da radi za njega u „Plavom salonu“. Na prvi pogled, Džordžijanac mu se takvim učinio. Trebalo ga je iskušati. Što se oružja ticalo, nije imao zamerke. Već su do njega doprle priče o potezanju na razuzdane goniče na pragu „Kverida“. Ubrzo se uverio da ni u pokeru nema tajni za njega. Imao je ono karmeno, hladno, zagonetno lice u kome ništa ne zatreperi kada padne pogled na karte. Takav čovek bi mu bio potreban. Ali, Vajtlou se snebivao da o tome započne razgovor. Sve mu se činilo da će iz „prve“ biti glatko odbijen, iako je bio spreman da mu ponudi odličnu platu.

– Da odložimo? – prenu ga kockarev glas.

– Kako?

– Zamišljeni ste. Nije vam najbolja koncentracija.

– Ah, to – osmehnuo se Vajtlou – nije važno... U stvari, mislio sam o vama.

– Ne morate se truditi – uzvratio je Dok.

Vlasnik „Kverida“ se naže malo napred. – Ako nemate nekog naročitog posla, izvesno vreme, ja bih vam našao pravo mesto!

– Pravo?

– Da!

– Nije loše, mister Vajtlou. Gde bi mi bila ordinacija?

– Kako to mislite... ordinacija? – zbunio se Vajtlou.

Uglovi Holidejevih očiju se malo razvukoše. Činilo se da će se osmehnuti, ali, osim očiju ništa se više nije pomaklo. Ja sam zubar – rekao je. – Shvatate?

– Zubar? Šalite se!

– Mogu da vas uverim, ako vas boli neki zub?

– Ne, ne boli, ali... – Čovek je bio iznenađen, ali ne i ubeđen u ono što je čuo. – Čudno da kao zubar tako dobro igrate poker i baratate koltom? – primetio je.

– Takvi su zubari na Zapadu.

– Ali, ja nisam mislio na zubarsku praksu, mister, već na nešto sasvim drugo. Imam pravo mesto za vas, baš ovde u salonu...

– Vi delite – preseče ga Dok.

Vajtlou uzdahnu, razgovor je izgledao beskoristan, ali, on nije odustajao lako. Čekao je da o tome nastavi kasnije.

Da gazda igra sa gostima, to je stvarno bila prava retkost za „Kverido“. Ili je time ukazana čast izuzetnom gostu, ili se radi o nekom starom dobrom prijateljstvu iz mladosti. No, pošto se novac nalazio samo na strančevoj strani, nedoumica je zahvatila ostale posmatrača. U početku su poker posmatrali sa svojih mesta, a onda počeli da pristižu okolo, poput paukova. Oko stola igrača stvarao se prsten. Zatim se jedan osmelio toliko da je seo na slobodnu stolicu sa Holidejeve leve strane. Kockar je pogledao u tom pravcu i sreo miran, pomalo izvinjavajući pogled Majlsa Vilbura.

Vajtlou je izgubio volju za igrom, s

obzirom da više nije mogao na miru da razgovara sa partnerom. Pomislio je s olakšanjem da je Teksašanin seo u nameri da im se pridruži. – Hoćeš utroje? – pitao je.

Majls je odmahnuo glavom. – Došao sam po vas – obratio se kockaru.

– Zaista?

– Stari Šefild mi je naredio da vas odvedem na ranč – nastavio je Majls monotonim, odmerenim glasom. – Rekao mi je da se ne vraćam bez vas.

– Ne volim posete – odgovorio je Dok, kome je Teksašanin na izvestan način bio simpatičan, jer je delovao vrlo razborito i nenametljivo.

– Razumem vas – složio se ovaj – ali, radi se o mom položaju. Teško je biti nezaposlen u ovo vreme, mister.

– Zar će vas otpustiti? – s nevericom se umešao Vajtlou.

– Vi ga bar znate – okrenuo se Majls. – Uvek kaže ono što misli.

Vajtlou je pogledao u kockara. – Idete li? – pitao je.

– Ne!

– Rečeno mi je da upotrebim silu, ako treba – osmehnuo se Majls. – Naravno, nisam vam dorastao, ali, mogu jedino da budem uporan.

– Počeli ste prilično uporno – primetio je Dok.

– Ići ću uz vas dok vam ne dosadi – rekao je Teksašanin. – Drugo mi ništa ne preostaje. Na ranč ne mogu osim sa vama.

– A meni se baš ne igra – rekao je Vajtlou.

– Razumem Majlsa, a poznajem matorog. Pričaju da ste mu spasli život i on smatra da vam mora zahvaliti na neki način.

– Meni to nije potrebno – odgovorio je

mrzovoljno kockar. – Ja sam spasao život sebi, a ne njemu.

– On to prima drugačije – nagovestio je Majls.

– Igra je gotova – podigao je glavu vlasnik hotela i to je bio znak da se posmatrač razidu. – Izgubio sam blizu četrdeset dolara, ali, popijte na moj račun piće. Kerli!

Sa vrata se odlepio momak u bluzi zakopčanoj do grla. Sve dotle, bio je neupadljiv kao komad nameštaja.

– Posluži goste onim što zatraže – mahnuo je rukom Vajtlou – ovde donesi brendi.

– I vama?

– I meni, naravno!

Momak se udaljio, skoro trčeći. Vajtlou je povratio svoje dobro raspoloženje. Nije morao da nastavi igru u kojoj je samo gubio, a ostalo mu je vremena da nagovori Holideja da radi za njega. – Stali smo kod onog posla – napomenuo je zatim. – Nećete se pokajati ako pristanete.

– Čoveče, vama je potreban revolveraš!

– Samo u neku ruku – ispravljao se Vajtlou. – Ali, ne sasvim...

– U svakom slučaju, ne pristajem – rekao je Dok. – Da me proglasite i za ortaka, moj odgovor bi bio isti.

– Zašto?

– Ne drži me mesto. Ja sam obična skitnica, gospodine. Prija mi prerijski vazduh i vetar, kao i miris borovine. Saluni su samo stanice gde odmaram čizme i odakle počinjem ponovo da čeznem za nekim drugim gradom.

– Na ranču ima dosta borovine – osmehnuo se Majls sa strane.

Holidej je savio dobijeni novac, stavio ga u džep, a onda potražio cigaretu iz svoje ulubljene, pozlaćene tabakere. – U redu, ići ću sa vama – rekao je.

– Odlično!

– Ali, zbog vas, ne zbog starog prgavka.

– Kada ste raspoloženi da pođemo? – pitao je Teksašanin.

– Da otarasimo to ranije – predložio je kockar i ustao. Vilbur Majls je bio čovek koji drži do reči. On bi sigurno postao Holidejeva senka sve dok ovaj ne bi pristao da pođe ili dok ga ne bi likvidirao na neki način. Jer, Teksašanin je znao da na „Mustangu“ neće imati posla ako se vrati sam. To bi značilo da je neposlušan i nesposoban. Pa, kada je već tako, njegova šansa bila je upornost. I otvorenost s kojom je prišao slavnom strelcu. Malo kasnije, dva jahača su se uputila na zapad. Istim onim putem na kome je kočija Džeremija Šefilda zaustavljena hicima Rek-sa Kardifa. Putem su izmenjali samo nekoliko reči. – Stari je naopak – govorio je Majls – ne podnosi ležanje. Čim je svanulo, pokušao je da stane na noge. Međutim, malaksao je.

– Zamišlja da je samo ogrebotina – rekao je Dok.

– Tačno! Onda su ga povelili na trem i posadili u stolicu za ljuljanje. Odatle sve nadgleda... Glas mu je u formi, ako nisu noge.

Sunce je prevalilo trećinu svoga puta, zaplićući se u granje ispod kojeg su prolazili. Linija dvostrukog reda bodljikavih žica naterala je da se Holidejevo lice smrači. Bila je to ograda koja je razdvajala ne samo stoku, nego i ljude. Uskoro su naišli na drugu ogradu od drveta. Opasivala je zgrade ranča. Šefild mora da je imao dosta ljudi na raspolaganju, jer su već sreli nekoliko jahača u prolazu. Ogromni ulaz od stubova, imao je na sredini napravljenu potkovicu od gvožđa, veličine jednog sedla. U sredini je, takođe od

gvožđa, bilo iskovano slovo „Š“. Bio je tamo čitav mali grad: drvene kućice na stubovima i sa tremovima, njih nekoliko i uklapale su se u polukrug oko glavne zgrade. „Mustang“ je imao sopstvenu kovačnicu, veliki koral za konje, senaru, štalu, dve kuće za momke... Bilo je to mesto gde je retko ko stajao i dosađivao se. Za sve je stari Šefild nalazio posla. Uostalom, bilo je leto pa je čupanje trave između daščanih podova bio posao koji je trebalo obaviti. Stari rančer sedeo je zavaljen u stolici, ogrejan suncem samo do brade. Glava mu je ostajala u hladu, odakle su svetlucali okviri naočara. Kraj njega se nalazio sto zastrven belim čaršavom, a pored stola bila je još jedna stolica – ljuljaška. Prazna! Dva kauboja su pripremala velika drvena kola kojima su obično dovlačeni krupniji materijal ili hrana za nekoliko nedelja. Od kuće je baš odlazio čovečuljak u cilindru. Popeo se na laka kola sa dva točka i jednim upregnutim konjem. Bio je to lekar iz Puebla, doktor Tejdžin. I on je nosio naočare, bio je sitan, poguren i mrzovoljan. Dok se peo, nešto je gundao i vrteo glavom. Nije prestajao da priča sam-sa sobom i kada je poterao konja. Usporio je pred Majlsom.

– Kako mu je? – interesovao se Teksašanin.

– Ako ne umre, biće dobro – glasio je odgovor. – Umesto u krevet, taj matori jarac bi da jaše! Ja sam uradio svoje, ostalo neka uradi gospod Bog.

Majls se smeškao. – Vi uvek tako...

– On je lud! – slegnuo je Tejdžin ramenima. – Uostalom, zovite me samo ako crkne. Pre toga nikako. – Pucnuo je jezikom i ponovo poterao kola prema izlazu. Čuli su se glasovi, rančerov je odzvanjao najjače. Nekome se obraćao.

Kada su Holidej i Teksašanin stigli u prostrano dvorište, zatekli su Olivera Kviglija i mladog Indijanca! Fenvik se nalazio malo po strani, dok je Džemi Šefild ironično posmatrao scenu, naslonjen na ragastov ulaznih vrata velike kuće. Majls i Holidej se pogledaše ćutke. Kobila sa ždrebetom nalazila se iza Šon-Šona, skoro dotičući njegov vrat svojom njuškom. Kvigli je ubilačkim pogledom odmeravao momka, njišući korbač napred-natrag. A kada je ugledao kockara, lice mu se još više zgrčilo. Očigledno, nije smeo ništa da preduzme na svoju ruku. A rančer, kao da se poigravao s njim, uopšte mu se nije pridružio u mržnji prema Indijancu. Džemi Šefild je prestao da se smejulji, a Kit Fenvik je spustio ruke sa bokova. Holidej ih nije primećivao. Sjahao je i dodao uzde Majlsu.

– Znao sam da ćete doći – pozdravio ga je rančer i pokazao na praznu stolicu pored sebe. – Uživajte u suncu Kolorada, mister!

– Da nisam prekinuo predstavu? – pitao je Dok, okrznuvši pogledom nadzornika.

– Ništa naročito – namignuo je Šefild. – Porodične razmirice...

– A šta on traži? – umešao se Džemi, pokazujući na kockara. – Da li ti znaš...

– Ja znam sve! – prekinuo ga je otac. – On je moj gost.

– Ali...

– Gubi se! Sutra ideš na Blu Vest Kanjon, da obideš krdo.

– Zašto ja?

– Zato što tamo nema saluna.

Šefild je žestoko stiskao usta i zube, kao da sprečava prolaz nekoj kletvi da izleti.

– Nešto bih rekao...

– Kasnije. Sada sam zauzet – okrenuo se rančer i pogledao ga kroz stakla naočara kao

da će mu smrskati lobanju ako zucne još koju reč.

Holidej je posmatrao Šon-Šona s kakvom mimoćom iščekuje rezultat svoje posete. Bio je, izgleda, spreman na sve. Možda se činilo da će ići dotle da ponizno moli. Zašto mu je stalo da radi?

– Uporan je – prekinuo mu je misli rančer.

– Traži bilo kakav posao, ali se moj nadzornik protivi da imamo Indijanca na ranču.

– Znam mnoge belce koji su loši kauboji – rekao je kockar.

– I ja! Srećom, takvi se brzo rastaju od mene.

– Izgleda jak – nastavio je Holidej glasno, terajući inat Kvigliju. – Kladim se da ume sve što i ostali.

– Tako govore samo prijatelji Indijanaca – zarežao je nadzornik. – Oni koji su isti kao i oni. A ovaj ovde smrdi na lopova, gazda! Otkuda njemu kobila? Zašto ne kaže odakle dolazi? Gde mu je pleme? Ima li oca, brata, bilo koga? Možda je došao da potkrada. Možda ga je poslao Vili Gerš sa „Grina“.

– Gerš? Zar bi on imao poverenja u Indijanca ako ti nemaš?

– On je spreman na sve.

– I ja sam! Primi ga!

Nadzornik je shvatio da gubi bitku. Njemu je više smetala kobila nego momak. Životinja ga je stalno podsećala na Lebedera Džosa i devojkicu koju su upropastili. – Ljudi će se buniti...

– Moji ljudi? – narogušio se Šefild. – Pokaži mi one koji se bune.

– Nezgodno je da jedan Indijanac spava sa...

– Nisam rekao da spava. Neka se snađe van ranča za spavanje. Ovde ima samo da radi i jede. – Time je razgovor bio završen.

Šon-Šon se priklonio prema rančeru, što je značilo da mu zahvaljuje.

– I bez korbača, nadzorniče – pecnu ga Holidej.

– To se vas ne tiče, dendi – odbrusio je ovaj.

– Razgovor je završen – upozorio ga je Šefild. – Nisam ti dozvolio da dalje otvaraš usta! Neka mu Majls pokaže šta da radi, dok se ti u međuvremenu ne rashladiš! – Zatim se okrenuo prema kockaru.

– Dugujem vam mnogo – kazao je – ali, ne umem da smislim ništa pametnije osim da vas zamolim da ostanete sa mnom na večeri. – Bio je to đavolski miran ton. Nasuprot svim očekivanjima, Šefild je razoružao Holideja. Nije mu nudio novac, velike reči, poklone... jednostavno ga je zvao da provedu zajedno jedno veče.

– Ovde mora da je lepo s večeri – primetio je Holidej.

– Znači, ostajete – osmehnuo se Šefild.

Duboko u noć, zrikavci su izbacili iz trave svoje glasove u nebo. Svetlo u baraci za momke čkiljilo je neuobičajeno dugo. Na gornjoj postelji, Fenvik je podlakćen posmatrao i osluškivao Kviglijevo gundanje. Ostali momci su čvrsto spavali, a ako nisu, pravili su se da to čine. Nadzornik se nije ni raspremao da legne. Osećao se bedno posle primanja Indijanca na posao, a nije sebi mogao da oprostí prisustvo nepoznatog, kome je Džeremi Šefild ukazivao sve počasti. Kada je hteo nešto više o njemu da sazna od Vilbura Majlsa, ovaj je uglavnom slegao ramenima i odgovarao da ne zna mnogo više od njega. Kvigli bi zastao kraj prozora i zurio na onu stranu gde se nalazila glavna zgrada. Još mu se priviđalo, ili je zaista tamo bio stranac u tamnom odelu i beloj košulji. – Sto-

ji i puši – poluglasno bi se odazvao kao da odgovara na nemo Fenvikovo pitanje. – Vidim žar cigarete. Možda i on gleda ovamo i ceri se...

Fenvik je uglavnom ćutao. Uostalom, nije bio naviknut da mnogo mozga. Njega je samo trebalo pozvati i reći mu šta da čini. – Glavu dajem da se on i onaj mali, prijaví Indijanac poznaju – lupao je pesnicom o dlan. – Zašto bi se inače zauzimao za njega? Možda je to dogovor, Kite, a? Zajednički dogovor da nas upropaste? – On se približio Fenvikovoj postelji. – Jesi li razmišljao o tome da onaj stari... tamo... nije bio samo sa devojkom? Jesi li?

– Ne – priznao je ovaj.

– To moramo ti i ja da objasnimo – nastavio je nadzornik. – Na Džemija ne možemo da računamo. Suviše je nervozan i nepouzdan. Još više bi postao nesiguran ako bismo mu izneli moje sumnje... – On se okrenuo, ne bi li uhvatio nekoga da je načuljio uši.

– Idem napolje – rekao je najednom. – Potreban mi je vazduh.

– Idem i ja – spustio je noge Fenvik.

– Nemoj – zaustavio ga je Kvigli. – Bilo bi sumnjivo da se obojica šunjamo.

– Šta ćeš uraditi? – napregnuto će Fenvik.

– Ništa... Malo ću pogledati okolo, a ako naletim na dendijsa, lupiću ga po glavi, koliko da mi bude lakše.

– Ali, ja...

– Pst! Ne uznemiravaj momke. Vraćiću se brzo...

Arizonac razočarano isprati pogledom svoga prijatelja. Sasvim mu je razbio san svojim sumnjama, ali, nije hteo da protivureči. Preostalo mu je da ostane budan i sačeka.

Kvigli je izašao kao sablast. Za njim su zaškrpala vrata barake. Sve je bilo u snu. Prošla je večera, dogorela svetlost sveća na starinskom svećnjaku, pod kojim su sedeli stari rančer i njegov zagonetni gost. Niko nije mogao da dokuči o čemu su pričali i kako je moguće da se Džeremi Šefild oseća tako opušteno i prijatno. O čemu su mogli da pričaju bogati, moćni i nekrunisani kralj stočara severno od Arkanzasa i njegov čudni gost? Kviglijev korbač klatio se pri hodu, češući se o kožne štitnike na pantalonama. Stiskao mu je dršku takvom silinom da su mu vene nabrekle po rukama kao da podupire iskrenuta kola sa zapregama. Na tremu glavne kuće nije zatekao nikoga. Ono što je uobražavao da je žar cigarete, da nije bilo oko mačke? Ipak... u vazduhu se osećao duvanski dim! Onaj mirišljavi, koji je prvi put osetio onog trenutka kada je stranac zapalio cigaretu... Možda je bio tu i otišao. Ili se sakrio? Obišao je zgradu sa njene druge strane, pogledao zemlju ne bi li našao bilo kakve tragove, a onda se vratio natrag. Besciljno se šeckao po dvorištu, izazivajući sudbinu da mu podari nešto na čemu bi iskalio svoj nemir. Besno je korbačem skidao vrhove trave pored drvene ograde. Odjednom mu se učinilo da čuje slabo rzanje konja. Ukopao se u mestu. Oči su mu sevnule, a usta se razvukla u pakleni osmeh. Trebalo je toga ranije da se seti! Da ode do štale i proveri nalazi li se neznačev šarac s ostalim konjima, ili ga je ovaj već izveo i otišao da se sastane sa nekim?

Pognut, on se prišunjaio ogradi. Visoka, davno nekošena trava dosezala mu je skoro do bedara. Nedaleko od toga mesta, nalazilo se stablo drveta, sprženo gromom još pre nekoliko godina. Sada je trulilo i sušilo se,

pružajući ogolele grane prema nebu kao kandže. Kvigli se malo izdiže. Noć je bila puna mesečine, ali i senki. Pa ipak, video je jasno onu istu kobilu i njeno ždrebe, okrenute na onu stranu gde se on nalazio. On se malo strese. Da mu se ne priviđa? Pono-vo je dobro pogledao i primetio da se životinja pokrenula. Znači, indijanski gad je bio tu, negde. A trebalo je da se snađe za spavanje daleko od ranča! Možda je izabrao neko mesto da bude bliže, kada se u zoru javi na posao. A moža je smišljao neku rabotu, na kakvu su samo Indijanci spremni u večnoj borbi sa belima.

Nadzornik „Mustanga“ se za trenutak pokajao što nije sa sobom poneo svoju pušku. Bio je u stanju da ustrel i kobilu i njeno mlado ždrebe. On zakorači da pređe ogradu, kada začu iznenada šum iznad sebe. Prvo je pomislio da je preplašio neku pticu. Onda mu je postalo jasno da taj šum dolazi od lasa! Kasno se toga dosetio! Konopac mu je, odnekud, vešto nabačen na ruke i isto tako vešto stegnut. Pre nego što je mogao da smisli nešto da se odupre, bio je priklješten uz ogradu leđima. Nije mogao rukama ni da makne. Cimao je celim telom, ali, uzalud. Otvorio je usta da zaurla i probudi momke u blizini, ali je i tu zakasnio. Na vratu je osetio kao brijač oštro sečivo noža i zanemio je. – Ne pokreći se – šapnuo je neko.

– Prokletstvo...

Taj glas. Poznao je mladog Indijanca... Samo, on govori tako na slogove, otegnuto, s mukom, kao da se priseća pojedinih reči.

– Znam ko si...

Nož zađe još više pod kožu i Kvigli oseti da mu se želudac prevrće. Zaklaće me, pomisli.

– Odgovaraj... samo kada ja pitam... –
Nalazio mu se iza leđa.

– Znaš li ovo? – pitao je Indijanac i pod-
neo mu drugom rukom pod nos srebrno
„Raspeće“.

Nebesa! Lanac koji se nalazio oko Džemi-
jevog vrata bio je u Indijančevim rukama!
Gde li ga je našao? Šta je on znao o tome?
Šta se to njega ticalo? Hoće li da ih uceni ili
je posredi nešto drugo?

– Čuo si?

– Ja... ne znam...

– Znaš! Znam da znaš...

Kvigli je jedva istisnuo reči, svako pome-
ranje vilica pretilo je da primi koji milimetar
vrha noža dublje u grlo.

– Tvoja je?

– Ne... ne, nije...

– Čije je? Govori...

Kvigli je kolutao očima. Bar da laso hoće
malo da popusti, da uluči bilo kakvu šansu da
se odbrani.

Šon-Šon povuče malo nož i nadzornik je
prosto čuo kako pod njim pucketa koža. –
Džemijevo je – izbacio je odjednom.

– Džemi?

– Rančarov sin... On ima takvo...

– Ja znam... I ti si bio tamo... Ko još?

– Ne znam...

– Bila su trojica... Ko još?

– Ne znam...

– Ako ne priznaš... odseći ću ti glavu...

Kvigli se sav naježio i skupio. Možda bi
mogao da upotrebi neku varku? Da ga
omekša poniznim glasom, pokajanjem, da
mu odvuče pažnju i nagovori nekako da ga
pusti? Morao je da blefira, da spasava kožu,
makar i na račun mladoga Šefilda i Fenvika.

– Treći je Fenvik...

– Onaj dugački...

– On... Šta hoćeš od nas?

– Isto ono... što vi od Džosa...

– Ko je Džos?

– Čovek... privezan za kaktus i ubijen... sa
Tamariskom...

On je znao! On je sve znao i video. Jedi-
no njihova lica su bila nepoznata, sve ostalo
mu je ležalo kao na dlanu. A ljudi, pošasaveli
Džemi Šefild ostavio je svoje „Raspeće“ kao
siguran trag do njih.

Idiot!

– Ja sa tim nemam ništa...

– Bila su trojica – govorio je Indijanac
monotonim glasom, ne popuštajući stisak
noža. – Ti... i ona dvojica. Ona dvojica i ti...
svejedno.

– A ko si ti? – dosetio se Kvigli da upita.
Znoj ga je oblivao kao nikada u životu.

– Sin i brat...

– Sin? Indijanac sin belog? – histerično se
nasmejao Kvigli. – Nemoguće!

– Moguće, zato ćeš umreti!

– Šta... zaklaćeš me?

– Ne...

Kvigliju malo laknu. – Slušaj, možemo da
se nagodimo. Imam para.

Nož se ponovo podvuče pod kožu. – Šon-
Šon se ne prodaje... Ti ćeš umreti. – Onda je
vrh noža nestao. Nadzorniku kao da se
povratila svest. Pomisao da je Indijanac
samo pretio i sada iščezao u noć, misleći da
je dovoljno zaplašio ovejanog nadzornika,
bila je samo trenutna. On se iznenada pojavio
ispred njega. – Šon-Šon ne ubija s leđa –
rekao je. U ruci je držao kolt duge cevi, nalik
na vojnički mornarički „remington“ za-
starelog tipa.

– Ali, ti ne znaš kako je sve bilo... – čupao
se Kvigli iz ledenog zagrljaja smrti. – Da ob-
jasnim...

– Kasno je – odgovorio je Šon-Šon zagrobnim glasom. – Koliba je spaljena, Džos je mrtav, Tamariska u krvi... Rekla je, bila su trojica...

– Trebalo je da te išibam do smrti – izbi iz njega pritajena mržnja. – Trebalo je... kopile crvenoko!

Šon-Šon je nepomičnog lica pritisnuo obarač...

Pucanj je rasanio „Mustang“ ranč. Kit Fenvik je iskočio napolje samo u donjem vešu, ali, ne zaboravljajući da ponese opasač. Upalila su se svetla u barakama i začuli se bunovni, poluglasni povici.

Majls se prvi dosetio da ponese sa sobom štalski fenjer. Samo nepun minut posle toga, ljudi su se sudarali, pitajući se ko je pucao? Nisu znali da odgovore. Fenvik je zaustavio Teksašanina prilično unezveren. – Jesi li video Kviglija? – upitao je.

– Ne! Gde je?

– On... Nije mu se spavalo, pa je izašao napolje.

– On sigurno nije pucao – zaključio je Majls.

– Kako to misliš?

– Kvigli ima pušku... ovo je bio pucanj kolta. – Majls je bio u pravu. Fenvik je osetio da se dešava nešto gadno po njegovog prijatelja, a time i po njega. Žagor u dvorištu nije mogao da ostavi ravnodušnog Džeremija Šefilda. Svetlo se upalilo u njegovoj sobi.

– Evo ga! – povikao je neko sa drugog kraja. Fenvik je poleteo tamo. Video je nekoliko momaka pored ograde. Stajali su kao hipnotisani. Vilbur Majls sustiže Fenvika, iznoseći ispred sebe krug žućkaste svetlosti. – Sklonite se! – pisnu on.

Momci propustiše Majlsa bez reči. Znao

je da Kvigliju nema pomoći. Ležao je širom otvorenih očiju, s velikom ranom na grudnom košu.

– Pucano je iz blizine – zaključio je Majls. On je spustio fenjer iznad nadzornikove glave i čučnuo da pogleda tragove. Izgledalo je da ih nema. U stvari, nešto je povilo travu, ali se ova potom ipak ubrzo ispravila. Kao da je ubica bio bos...

Fenvik je buljio u svoga prijatelja. Lice mu je bilo poput kreča. Onda, kao da se setio da treba dotaći još toplo telo i proveriti. – Oli! – istisnuo je čudnim, stegnutim glasom. – Čuješ li me?

Ljudi su se zgledali.

– Ne čuje te – kazao je Majls što je mogao mirnije. – Mrtav je!

– Nemoguće... Kako? Ko je...

– Ne znam – odgovorio je Majls i ustao. – Momci, što brže možete pojašite i malo pročešljajte okolinu.

I Fenvik se naglo podiže. – Ne verujem da će nešto naći – kazao je promuklo. – Taj prokletnik je sigurno ovde, na ranču!

– Ovde? – iznenadio se Majls. – Na koga to misliš?

– Ja znam na koga – lupi Arizonac po koltovima i krenu natrag. Izgledao je stravičan i smešan u dugim gaćama, bos, gologlav, a opasan koltovima. Uputio se pravo prema glavnoj kući. Tamo je na tremu stajao Dok Holidej i pušio. Kraj njega nije bilo rančera. Stari Šefild sigurno nije mogao da se podigne ranjen, ali su ga nekako pogurali do prozora i posadili na stolicu. Stavili su svetiljku kraj njega.

Teksašanin se kolebao na koju će stranu. Ipak, odlučio je da ode do vlasnika ranča i da ga obavesti da su Kviglija našli mrtvog kraj ograde. Za to vreme, Fenvik je stao ispred

kockara. – On je mrtav – rekao je šupljim glasom – a ti si ga ubio!

Momci sa ranča su se tiskali na pristojnom rastojanju. Rančer je nešto rekao Fenviku, ali, ovaj je izgledao gluv.

– Koga sam to ubio? – priupitao je Holidej mirno.

– Kviglija! Stalno si mu sedeo na žulju... i noćas si ga ubio!

– Kako? Izneo sam ga iz kreveta i ucmeкао?

Fenvik je držao oba kolta izvučena. Samo malo ga je delilo od želje da zapuca. Samo malo. A to malo, izazvao je Džordžijanac svojim nehajnim ponašanjem.

– Tebe je tražio – procedio je Arizonac.

– Ono što je tražio, izgleda da je i našao – odgovorio je Dok. – Ja sigurno nisam bio taj!

– Jesi! – zaurlao je Fenvik. – Ti si jedini ovde obučen. Sačekao si ga i ubio! Pokaži revolvere!

– Ja ih pokazujem samo kada pucam.

– Onda pucaj! – On obori obe cevi na zemlju, dajući time sasvim malo prostora Džordžijancu da izvuče koltove. Nije verovao da bi ga neko u tom položaju mogao nadvisiti.

Vilbur Majls je sigurno dobio neke instrukcije od vlasnika ranča, jer je pošao da zaobiđe Arizonca s druge strane. Mislio je da ga neće opaziti. Ali...

– Ostani gde si, Teks! – dobacio je ovaj, ne skidajući pogled sa Holideja. – Moj najbolji prijatelj je mrtav. Moj jedini prijatelj...

– Zašto misliš da je on ubica? – pitao je Majls.

– Tako.

– Bolje da se umiriš, Kite. Gazda je...

– Briga me za gazdu – proderao se Arizonac. – Ne mrdaj, ili ću i tebe...

– Poludeo je! – čuo se Šefildov glas. Vide-lo se da ulaže veliki napor da govori. – Niko ne sme moga gosta...

– On je stranac! – urlao je Fenvik. – Ne znate ni ko je, ni šta je...

– Ti... Otkuda znaš da ne znam?

– Ne znate! – urlao je grozničavo Arizonac. – Ni ja ne znam... Ni Kvigli nije znao, ali je mrtav! Ubiću ga! – I podiže cev. Sve dotle ukočeni Džordžijanac, izvio se odjenom u stranu. Ruke su mu se odlepile od tela, leva noga odskočila prema zidu. Blesnuli su narandžasti plamenovi.

Kit Fenvik je zastao. Činilo se da lebdi u vazduhu. Povio se natrag, pa su mu koltovi grunuli u vedro nebo. Iz grudi mu se oteo potmuli jek. Zatim je pao.

– Nebesa! – uzviknuo je neko. – Da nisam video rođenim očima...

– Vilbur Majls se našao pored kockara. – Mislim da ga niste ubili – rekao je.

– Nisam!

– Arizonac je dobar kauboj, ali, jedino ga je Kvigli primao u društvo. Voleo ga je... – On se približio momcima okupljenim nad palim Fenvikom.

– Kako ćemo za doktora? – pitao je neko.

– Ja ću ga previti – dobacio je Holidej.

Džeremi Šefild se odvojio od prozora, stavio je naočari i zavrteo glavom. Ono, o čemu je samo slušao, sada je video rođenim očima. Njegov kauboj, inače poznat po brzini, imao je u šakama koltove. Čovek preko puta držao ih je za pojasom. I, potegao je pre. Štaviše, ciljao je da ne ubije! To je mogao samo on! Dok Holidej!

Te večeri on je rekao starome ko je, ali, prećutno mu je stavio do znanja da to zadrži za sebe. Uz dobar biftek i staro vino Šefildovog dede, kockar je pričao o svojim

putovanjima, na kakvim rančer nikada nije bio, niti će stići da ode.

Vlasnik „Mustanga“ odavno nije bilo tako prijatno da sedi i sluša. Nije znao međutim, da slično oseća i Holidej. Ali, Kviglijeva smrt vratila je ukletog kocakara u stvarnost. Ostala je, takođe, tajna, zbog čega je umro Oliver Kvigli? Ko ga je ustrelio?

Četiri lako odevena momka na neosedlanim konjima, vratila su se sa traganja neobavljenog posla. S druge strane ograde naišli su na neke tragove, ali, tuda se ionako preko dana prolazilo, pa se izmešalo više otisaka. Ubica nije ostavio ništa za sobom.

– Kao da je leteo – primetio je neko.

Vilbur Majls je odsutno stiskao nešto u svojoj šaci. Zbunjeni kauboji tiskali su se po dvorištu, ne znajući šta da preduzmu dalje. Pogledali su prema Džeremiju Šefildu koji je zbog naglog kretanja povredio ranu i krv je probila zavoj. – Neka neko ode po šerifa – kazao je. Majls je pokazao na Čerija Banistera, najstarijeg među njima.

On je klimnuo glavom i ćutke okrenuo konja.

Dok je Holidej, okružen posmatračima „krpio“ ranjenog Kita Fenvika pri oskudnoj svetlosti štalskog fenjera, Majls se sasvim približio iznemoglom Šefildu. Rančer je pogledao svog poverljivog kauboja. – Nešto te muči – upitao je.

Teksašanin je klimnuo glavom.

– Šta je to, Majlse?

– Nešto sam našao na Kvigliju – ustežući se odgovorio je ovaj.

– Šta to?

– Ovo! – On ispruži dlan i pred rančerom zasja „Raspeće“ od srebra skovano.

– Džemijevo? – procedio je Šefild. – Zar mu je poklonio?

– Bilo je otkinuto i bačeno na njega. Liči mi...

– Govori – nestrpljivo će rančer.

– Liči mi na neku opomenu, gazda.

Šefild je uzeo amajliju, čvrsto ju je stegao u šaku i ostao tako nekoliko trenutaka. – Ima tu nešto – promrmljao je. – Ima nešto...

*

U cik zore, šarac Doka Holideja poneo je svoga gospodara prema gradu. Istovremeno, u susret mu je jahao Šon-Šon. Bilo je neizbežno da se sretnu. Ovoga puta Indijanac nije mogao da izbegne tvrdnju da ne poznaje kocakara. Bili su sami. Holidej je znao da nešto nije u redu, čim se momak svim silama trudio da nađe posao. I to, na „Mustang“ ranču! Pred pogledom slavnog kocakara i ponosni Šon-Šon je oborio pogled. Burna noć je ostala iza Džordžijanaca. Nije mu preostalo ni oka da sklopi, ali se zato rano oprostio od domaćina i vratio se u Pueblo. Nisu za njega bili susreti i posete. Nevolje su nicala tamo gde je bivao. On je prosto sa sobom nosio nesreću.

– Imaćeš loš prvi dan posla Šon-Šone – dobacio mu je Holidej.

– Svaki početak je težak – lakonski je odgovorio Indijanac.

– Gde si spavao?

– Napolju!

– Na ranču je gužva. Ubijen je čovek. I šerif je tamo...

Šon-Šon je ravnodušno zurio u sgovornika. Ništa se na njemu nije menjalo.

– Ja samo radim – kazao je.

– A Džos? A Tamariska? Šta je s njima?

– Ništa...

– Ne umeš da lažeš – primetio je Holidej.

– Ili si ih napustio, da postaneš svoj čovek... ili im se nešto desilo.

Čovek bledeg lica mnogo zapitkuje.

– Ubijen je onaj koji te je šibao – naglasio je kockar nemarno. – Ubijen je izbliza. Našli su mu na vratu ogrebotine. Verovatno od noža...

– Šon-Šon neće ubiti zbog jednog udarca – rekao je mladić.

– Mogu da posumnjaju u tebe?

– Šon-Šon ima samo jedan odgovor.

– Onda ga uz put dobro nauči napamet.

Indijanac se lako namrštio. Ako ovaj čovek nešto sumnja, zašto to otvoreno ne kaže? Zašto mu ne zapreti ili ne obavesti zakon?

– Šon-Šonu je svejedno – rekao je, terajući kobilu napred. – Ti ne mrziš mene?

– Ne!

– Onda me više ništa ne pitaj... – I produžio je dalje, uspravan, pognute glave i đavolski nedokučiv.

Uskoro, kockar se našao na početku glavne ulice. Krenuo je pravo u hotel. Ništa ga više nije interesovalo u vezi ranča i peripetija oko Kviglijevog ubistva. Poželeo je da se dobro ispava i popije brendi pre toga.

Timoti Braun samo što je otvorio oči kada je ugledao kockara.

Holidej je izostavo da ga pozdravi. Hol je bio sasvim prazan, neprovetren i zastrven zavesom. – Mogu li dobiti bocu brendija u sobu? – upitao je hrapavim glasom.

– Možete...

– I, neka me niko ne uznemirava.

– Da?

– Ako nekoga pošaljete gore, pucaću. Kolt držim pod jastukom, otkočen.

Recepcionar ga je gledao s nevericom. Pa

ipak, ovom džentlmenu ne pristaje da zbija šale. Verovatno je to mislio ozbiljno.

– Sinoć vas je tražila...

– Ko?

– Misis Kenstok.

– Zašto?

– Pa, zna se zašto žene traže ljude...

– Govorili smo o brendiju – prekinuo ga je Holidej. – Neka požuri.

– Šta da kažem misis Kenstok ako ponovo dođe?

– Kažite da ide do đavola!

– Za... zaista?

– Naravno! Može i do sto đavola!

Braun zavrte glavom. Uostalom, možda je to i pametno. Zašto bi se stranac zamerao gradonačelniku, ili, doživeo sudbinu Rekse Kardifa?

Holidej je ušao u svoju sobu, bacio šešir na stolicu i opasač prebacio preko šipke kreveta. Nije podnosio svetlost dok leži, pa je ostavio zavese netaknute. Saznao je da odmah iza podneva kreće kočija za Trinidad. To je bio jug, pravac koji mu je odgovarao. Putovalo se dva dana i jednu noć. Posle bi mogao da se prebaci preko granice u Teksas. Odavno nije bio tamo. Čuo je kucanje na vratima. – Brendi, gospodine – čuo se glas mladog konobara. Otvorio je vrata samo toliko da primi bocu. A onda je tutnuo donosiocu u šaku pet dolara.

– Mister, da nije greška... – čuo je momka, ali, vrata su se već zalupila pred njim. Nategao je brendi, otpio nekoliko gutljaja i uvideo da mu ne prija. Sve mu je smetalo. Pokušao je da ne misli, da jednostavno zatvori oči i ostane prazan. No, uvek kada je tako ostajao sam, suočavao se sa prošlošću. Iskrsavali su ljudi, desetine i desetine lica s kojima se sretao, koje je

podnosio ili ignorisao, bili su obavijeni maglom zaborava ili dimom baruta. Iskr-savale su ravnice i brda, sjaj reka u noći, klavirska muzika je treštala po zidovima slepoočnica... I nad svima njima je lebdela niklovana cev njegovih koltova. Neumit-na, neprikosnovena „značka“ Doka Holideja na njegovom ukletom putu kroz život. Tako je zaspao! Bilo je nešto mračnije kada je otvorio oči. Posegao je za džepni sat. Četiri i trideset! Odspavao je dobrih šest sati, i osećao se malo bolje. Kočija za Trinidad je otišla, ali, tu se više ništa nije moglo učiniti. Verovao je da će mu biti dovoljno sat, najviše dva za odmor, no, prevario se. Popravio je kravatu, stavio opasač, navukao kaput i pogledao se u ogledalo. Lice mu je bilo bledo, a to nije velika promena u odnosu na trenutke kada bi ga spopadao kašalj i kada je sebe jedva prepoznavao. Natukao je šešir i izašao iz sobe. Hotel „Kverido“ je u to doba dana bio skoro zamrli kutak Puebla. Kockar se uputio u hol. Ugledao je za jednim stolom, sasvim usamljenog, Vilbura Majlsa. Poželeo je da se vrati u sobu, da ne sreće nikoga koga poznaje. Jednostavno, hteo je da ga ostave na miru sa svojim nevoljama ili pričama. No, Teksašanin ga je opazio i malo se pridigao. Ovoga puta je izgledao nekako neobično. Činilo se da je na iglama, a uporno se savlađuje da ne izleti iz kože. Koliko je Holidej umeo da sagle-da ljude, Majls je sa sobom nosio gomilu iznenađenja. – Čekam vas pola sata – rekao je.

Holidej je zastao. – Možda nije trebalo ni da se budim – dobacio je prilično hlad-no.

Majls je osetio njegovu odbojnost. – Samo sam hteo da me posavetujete – rekao je.

– Zašto?

– Desile su se neobične stvari, mister...

– Pa, šerif je na ranču, zar ne? Ja odlazim rano ujutru.

– Ipak...

– Ne želim da se uplićem ni u šta. Dosta mi je potezanja revolvera, kauboju. Ti to ne možeš da shvatiš...

– Shvatam. I meni je do guše prašina i mu-ka mi je od goveda, ali, ja ne umem da bu-dem drugo nego ono što jesam.

Prilično jednostavno rečeno, pomislio je kockar, i nije daleko od istine. Naslonio se na pult iza koga je recepcionar otvorenih očiju i ušiju hvatao svaku reč oko sebe.

Majls je napustio svoju stolicu, bio je već obučen za noć, imao je na sebi kaput i opasač popunjen novim zaliham metaka. Holidej je izvadio cigaretu. – Šta se desilo, nije valjda još neko ubijen? – pitao je namerno.

– Jeste!

Džordžijanac ga pogleda. Zar je pogodio?

– Ko?

– Kit Fenvik.

– Kako?

– Proboden je nožem, dok je ležao. Mi smo bili uglavnom okupljeni na ručku i oko šerifa, a ona je kuvar javio. Bio je pošao da odnese ranjeniku malo supe i zatekao ga je u krvi...

– Znači, neko je sa ranča – zaključio je Holidej.

– U pravu ste. I još nešto...

– Da čujem i to.

– Kada sam našao Kviglija u travi, video sam na njemu lančić sa „Raspećem“ od srebra. Pripadao je rančarovom sinu, a neko ga je ostavio na lešu...

Holidej ga nije prekidao. Slušao ga je i pušio. Majls je nastavio. – Pokazao sam to starome. On je posle pozvao sina i gnjavio ga da mu prizna gde je izgubio amajliju. Ovaj nije umeo, ili nije želeo da kaže. Bio je prilično zaplašen činjenicom da je ubijen nadzornik, a da je na njemu nađeno njegovo „Raspeće“.

– Tu ima nešto – primetio je kockar.

– Svakako! Kada se pročulo da je Fenvik ubijen, ljudi su izgubili glave. To vam je kao kad neko, skoro na vaše oči, ubija jednog vašeg prijatelja. Najviše je izgleda preplašilo Džemija. Samo malo vremena iza toga, on je nestao!

– Čudno? On je poslednji od trojice koji su se zajedno držali i družili.

– To je jasno svima. Stari je besan što ne može u sedlo, a šerif okleva da ga traži. Kaže, tatina maza izvodi neke svoje ujdurme i vratiće se čim mu ponestane para...

– Ti ne misliš tako?

– Ne. Jer, čim je nestao Džemi Šefild, izgubio se i onaj Indijanac. U isto vreme, ili možda malo kasnije. Tek tada smo posumnjali u Indijanca, ali, nismo znali kakve to veze imaju sva trojica s njim. Razumem da je ubio Kviglija, zbog šibanja, ali...

– Prokletstvo – čulo se od strane na kojoj se nalazio Braun.

Holidej je sve saslušao hladno. – I gde sam ja tu? – pitao je.

– Stari više nije besan, mister, nego očajan. On svim snagama krije koliko voli onog nevaljalca. Veruje da će napraviti čoveka od njega, ali, ako ga izgubi, onda ni za njega nema života.

Holidej je razmišljao o nečemu. Izgledalo je da ne sluša Teksašanina. – Ne razumem

– javio se najzad – hoćete li da budem u poteri?

– Hteo bih da kažete šta mislite.

– Zašto bih ja uopšte mislio o tome? Moj jedini problem je da otputujem iz Puebla. Ne znam gde je otperjao rančarov sin, niti mogu da pomognem bilo kome, a sebi najmanje. – Izrekao je to ostrim glasom.

Teksašanin je samo klimnuo glavom. – Onda... želim vam srećan put, mister. – Okrenuo se i izašao. Kockar je gledao za njim, smrknutog lica. Vilbur Majls je uzjahao konja o čijem sedlu su bila čebad, puška, laso i čaturica. Spremao se na duže tražanje.

Džemi Šefild nije pobegao u grad, u salun. On je bežao glavom bez obzira od nekih sećanja. Od svoje nečiste savesti. Trebalo ga je pronaći pre Indijanca, tvrdio je za sebe Majls. Samo... kojom stranom krenuti? Kojom?

– Ja bih ovuda – čuo je glas iza sebe. Nije mogao da se ne osmehne.

Dok Holidej je već bio na svom ždrepcu, smrknut, ali, ne više tako odbojan. Teksašanin ga je propustio. – Imate neku ideju?

– Samo ideju – odgovorio je kockar. – Ne garantujem da nije besmislena.

– Onda da krenemo?

– Bila bi šteta da to bude gubljenje vremena – dodao je Dok. – Ipak, vredi odnekud početi.

– Slažem se! – Uputili su se na severozapad, preko ravnice. Izgledalo je da će jahanje potrajati. Sunce se sve više približavalo liniji na kojoj nestaje, a njih dvojica su pratili tok Holidejevih misli. Ponekad bi izbio trag, udvostručen, ali, bilo je zaista neshvatljivo da su to oni i da jašu uporedo! Majls se okretao oko sebe, u pejzažu koji mu

je bio i poznat i stran. U nozdrvama je osećao pesak! Oko njih je počinjala ravnica, načičkana blagim uzvišenjima i žbunovima koji su negde dosežali do sedla. Holidej se takođe često osvrtao, ali, on je proveravao pojedine tačke, kao da se po njima snalazi u povratku na neko određeno mesto. Nailazio je suton. Puna dva sata oni su jahali bez odmora, ali, i bez žurbe. Onda su odjednom skrenuli u neku uvalu. Pod kopitama konja, prvi put je zaškripao pesak.

– Osećam pustinju – oglasio se Majls. – Na kojoj je strani?

– Tamo – pokazao je rukom kockar.

Teksašanin se seti da su pustinjom prošli rančarov sin, Kvigli i Fenvik. I da su se zadržali duže nego što treba. Da li su u to vreme nešto zabrljali? I otkuda to stranac naslućuje? Obreli su se u kanjonu. Taj deo se nije video sve dok nisu ušli u njega. Kao da se nivo zemlje spustio i odatle započinjao drugi život. Holidej je gledao u zemlju. Tragovi su postajali sve jasniji. – Ipak su dvojica – prokomentarisao je Majls. – Zašto jašu zajedno?

– Možda moraju – odgovorio je Dok.

– Kako?

– Možda je jedan zarobljenik.

– Džemi?

Holidej samo sleže ramenima. Deo puta su projahali ćutke i nešto brže. Kockar je već raspoznavao predeo. Video je krošnju ogromnog sakaro kaktusa i znao je da je pred ciljem. Šta će tamo zateći? Kolibe nije bilo, kao da je u zemlju propala. Nije se čuo muk životinja, sve je izgledalo zamrlo i ukleto.

– Ostavite pušku – opomenuo je Majlsa.

Čovek je poslušao.

Koral je bio prazan. Od kuće je ostalo samo nekoliko pocrnelih greda. Ko je to prošao tuda i sve uništio? Da li je zbog toga Šon-Šon došao u Pueblo da traži posao, i možda krivce?

– Tamo! – uzviknuo je Majls. Holidej je pošao za njegovim pogledom. Videli su Džemija Šefilda! Bio je vezan za kaktus, izbezumljen, bled, na granici pameti. Kockar je pošao napred. Nije se mašao oružja, pa je Majls sledio njegovu mirnoću. Ogromni kaktus bacao je džinovsku senku na još svežu humku. U nju su bile pobodene tri strele. Samo je jedna ostala cela, ostale dve su bile slomljene dopola. Nikoga više nije bilo u blizini.

Pod tom zemljom sigurno su se nalazili starac i devojka, razmišljao je Džordžijanac. Mora da su nastradali od obesnog mladića i njegovih kompanjona. Oluja ih je izbacila na ovaj deo zemlje, a oni su zloupotrebili doček Lebedera Džosa. Možda je devojka bila lepa i oni su iskoristili svoju nadmoć.

Možda Šon-Šon nije bio tu u to vreme, već je stigao kasno. Ali, ne i suviše kasno da ih ne otkrije i kazni. Džemi Šefild je bio poslednji. Još uvek je bio živ...

– Ne približavajte se – otimao se rančarov sin i mlatarao glavom tako da se činilo da će mu izleteti iz ramena. – Ubiće i vas!

Kockar i kauboj sjahaše. – Koga se plašiš, sinko? – pitao je Dok.

– Ubiće me... Rekao je da gledam grob, pa kada ga se dobro nagledam, da će me probosti za kaktus trelom... To je rekao... Eno ga tamo, u žbunju... čeka...

Teksašanin je repetirao pušku i pretražio grmlje. – Nema nikoga – javio je.

– On je otišao – dobacio je Dok Šefildu. – Zašto te je doveo ovamo?

– Ja sam ga ubio... Njega, a devojkicu smo sva trojica... Ja prvi, pa onda ostali... – Glava mu klonu na prsa.

– Zašto je njega poštedeo? – pitao je Majls.

– Ko zna? – pitao se i kockar. – Možda zato što je mlad kao i on? Možda smatra da je dovoljno kažnjen? Možda je i njemu dosta dva leša na duši?

Teksašanin je izvukao nož i presekao veze. Šefild se skljkao na zemlju. Lice mu je bilo obliveno suzama, a oči ispunjene očajem.

– Ispričaćeš šerifu celu priču – podsetio ga je Majls. – Je li ti jasno?

– Jeste! – klimao je glavom. – Sve ću da ispričam... Sve ću da priznam... Samo me nemojte prvo na ranč.

– Zašto ne?

– Tata... umreće zbog toga...

– Neće – dobacio je Holidej. – Isplači se prvo kod njega, a pred šerifa izadi kao čovek!

Mladi Šefild se nekako uspravio. Nije se stideo svojih suza, što je za Majlsa bio dobar znak da iz razuzdanog momka izbija ono pravo, ljudsko što je postojalo. – Ja haćeš sa mnom – pozvao ga je Majls. Otvorio je čuturicu i ponudio ga da popije. Šefild je samo nakvasio usta. Još uvek se tresao.

Kockar je stajao nad humkom. Onda se sagnuo i prelomio treću strelu.

*

Naslonjen na Teksašaninova leđa, rančerov sin je izgledao kao da spava. Sumrak je bivao sve gušći, iako se nad za-

padom rumenio komad neba, kao žar bačen u modru travu. Kockar je stalno imao osećaj da ih prate. Da li je to bilo zbog sutona ili su zaista nečije oči padale na njegov potiljak poput usijanih šiljaka. U svakom slučaju, nije se zaustavljao. Oko njih se prostirala ravnica satkana od žbunja i drveća niskih grana.

Tada se začuo krik sove! Holidej zateže uzde. – Nešto nije u redu? – prenu se Majls. Krik se ponovio još jednom, sasvim blizu. – To nije sova – primetio je Teksašanin.

– Nije!

Šefild je otvorio oči, ali, kao da se nije najbolje snalazio gde je i na čemu je.

Holidejeve ruke bile su nepokretne. Ležale su na jabuci sedla i iščekivale. Teksašanin je takođe ćutao i čekao. Nepokretan je bio i Šefild.

– Dao nam je do znanja da je sve video – rekao je Holidej. – Možemo da nastavimo. – Rukom je otklonio grane jednog drveta pod kojim su se nalazili. Samo što su odmakli nekoliko jardi, kroz vazduh nešto zazvižda. Kockar se okrenuo. Jedna strela zabola se u stablo i ostala nekoliko trenutaka podrhtavajući. Na njoj je nešto bilo prikačeno. Kockar i Teksašanin se vratiše natrag. Majls je bio brži. On iščupa strelu iz stabla i sa nje skide komad papira. Bilo je to parče novina, sa slikom. – Pa, ovo ste vi! – iznenadio se on.

Džordžijancu je bilo jasno da se radi o onim starim novinama iz Mekona koje mu je pokazivao bivši narednik Lebeder Džos, Indijanac je to na neki način sačuvao i sada mu je poslao. Ako je to znao sve vreme, zašto je onda ostavio na kraju poruku?

– Šta je hteo s ovim? – pitao je Majls.

– Oprostio se od nas – odgovorio je kockar i pocepao novinski komad. – Veruje da ga nećemo tražiti, kao što nikome neće uspjeti da ga nađe.

– Pa, ja sam već zaboravio na njega –

sleže ramenima Teksašanin. – A ti, Džemi?

– Ja... Nisam ga video od onda na ranču – promrmljao je momak.

Majls se osmehnuo. – Tako te volim, gazda!

Namignuo je kockaru.

KRAJ

NAJLEPŠE BASNE SVETA

EZOP • LA FONTEN • KRILOV • AFANASJEV

OSAM RAZLIČITIH NASLOVA

Bogato ilustrovane knjige u boji, na najfinijem papiru, formata 24 × 33 cm

MARKETPRINT DD, 21102 Novi Sad, poštanski fah 20

Telefon: (021) 614-300

**POTRAŽITE NA SVOM
KIOSKU ZA ŠTAMPU!**

Slovenija: 380 SIT; Makedonija: 60 DEN; Austrija: 29,00 ATS; Švajcarska: 3.50 CHF; Cena: 10,00 dinara

PEPELJUGA

SVAKOG MESECA NOVA BAJKA!